ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 211 (4461) СЕРЕДА, 5 ЛИСТОПАДА 2008 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР

Переговори про кредит

Голова Верховної Ради України Арсеній Яценюк терміново відбув з робочою поїздкою до Вашингтона (США) з метою проведення переговорів щодо надання Україні кредиту від Міжнародного валютного фонду.

Під час свого візиту глава українського парламенту має намір зустрітися з директором-розпорядником Міжнародного валютного фонду Домініком Стросс-Каном та президентом Світового банку Робертом Зеліком. Також запланована ще низка двосторонніх зустрічей.

Прес-секретар Голови Верховної Ради.

А тим часом...

Міжнародний валютний фонд підтверджує, що рада директорів МВФ сьогодні, 5 листопада, розгляне питання про надання Україні стабілізаційного кредиту «стенд-бай». Інформацію про це розміщено на офіційному сайті МВФ.

В Україні очікують, що в разі позитивного рішення про кредит «стенд-бай» перший транш може бути надано протягом 2—3 днів. Як повідомлялося, уряд, НБУ і МВФ узгодили умови виділення Україні фондом стабілізаційного кредиту «стенд-бай» на суму 16,5 млрд. доларів США, і парламент України затвердив комплекс антикризових заходів. Відомо, що кредит надається під 3,7 відсотка річних, термін погашення першого траншу — 5 років.

У столичному метро — жетонний бум

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Учора ті, хто так і не встиг придбати проїзний, були змушені стояти в довжелезних чергах до кас. Адже напередодні купити жетони нового зразка мало кому вдалося.

— Я спеціально після роботи об'їздила зо три станції метро, — розповідає Олена Мусяк, киянка. — Хотіла заздалегідь обміняти чи хоча б просто купити новий жетон. Але так цього зробити і не змогла. І зранку майже півгодини простояла в черзі.

На станції метро «Дарниця» черга до кас розпочалася мало не на половині пішохідного переходу. Побачивши, що касири не можуть впоратися з напливом люду, працівники станції поставили біля турнікетів скриньки. Ті, в кого було чотири старі жетони, могли їх просто туди вкинути і пройти.

СТОР. 6

КОРОТКО

❒ У районному центрі Велика Новосілка Донецької області відбувся мітинг-читання, присвячений пам'яті жертв Голодомору

❒ Мін'юст відкрив доступ до Єдиного держреєстру виконавчих проваджень

❒ «Луганськтепловоз» переходить на скорочений робочий тиждень

(За повідомленнями Укрінформу.)

ПОДІЇ

Накопичено історичний максимум запасів вугілля

Генеруючі компанії НАК «Енергетична компанія України», станом на 1 листопада, накопичили історичний максимум запасів вугілля. За даними прес-служби НАК «ЕКУ», на складах ТЕС на осінньо-зимовий період 2008/2009 років на 1 листопада зафіксовано було 2,574 млн. тонн вугілля. Для порівняння: на цю саму дату 2007 року — 1,625 млн. тонн (у 2004-му було 1,381 млн. тонн, у 2005-му — 2,467 млн. тонн, у 2006-му — 2,555 млн. тонн). Тож обсяг запасів вугілля перевищує передбачений «Прогнозним енергетичним балансом електроенергії, палива та витрат ГК ТЕС на 2008 рік», згідно з яким на 1 листопада 2008 року запаси вугілля на складах ТЕС генеруючих компаній НАК «Енергетична компанія України» мали бути на рівні 2,078 млн. тонн.

Нелогічна олія

Попри обвал цін на соняшник, вона все не дешевшає

Чергова нарада в Кабінеті Міністрів була присвячена олії. Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко особисто переймалася цим питанням. Проблема, за великим рахунком, — у цьогорічному щедрому врожаї соняшнику. Ціни через перевиробництво ліквідного насіння порівняно з минулим сезоном упали практично втричі, й керівники оліє-жирових підприємств мають можливість задешево закуповувати сировину для переробки. Водночас ціни на олію в крамницях залишаються такими само високими, як тоді, коли насіння було дорогим. «Не можу зрозуміти цієї диспропорції... й хочу, щоб ви мені пояснили все це», — звернулася Юлія Тимошенко до керівників потужних переробних компаній. Треба сказати, що надалі нарада тривала в закритому режимі, й журналісти не змогли почути всіх деталей цієї захоплюючої розмови.

СТОР. 9

Будинку, що завалився, було 103 роки

У центрі Одеси розвалився будинок, що був зведений 1905 року. Рятувальники МНС, які прибули на місце події, були шоковані, коли побачили, що з будівля почали вискакувати люди. Адже рятувальники були впевнені, що там немає жодного мешканця: п'ять років тому будівлю було оголошено аварійною, а всі його мешканці виселені. Пізніше з'ясувалося, що 18 осіб — бомжі, діти, люди, що тимчасово залишилися без житла. Всі вони були виведені з аварійного будинку, **повідомляє наш власний кореспондент В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

Грип, як партизан, блукає серед нас

З підпілля вийде в середині січня

Треба готуватись до епідемії грипу, кажуть фахівці. Таке випробування циклічне і випадає нам кожні два роки. Якщо минулої зими грип не накрив Україну, то цієї має взяти реванш. Проте прогнозований раніше штурм грипу на кінець листопада-грудень через потепління переноситься на січень. Так вважає директор Центру грипу Міністерства охорони здоров'я України Аркадій Фролов.

За його словами, захворювання на грип буде викликане цього року трьома вірусами: двома штамами вірусу Брісбен H1N1 і H1N2, а також вірусом Флорида. До них у нас ще нема імунітету. Перші два штами прийдуть до України з Австралії. Але вже у вересні люди почали хворіти на ГРВІ, аденовіруси та парагрип. Вони ослаблюють імунну систему та готують плацдарм для наступу справжнього грипу.

СТОР. 7

ФОТОФАКТ

Державний триденний візит лідера Лівійської Джамахірії Муаммара Каддафі розпочався з офіційної церемонії зустрічі із Президентом України Віктором Ющенком на площі перед секретаріатом Президента.

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

Чи береже копійка гривню?

Я ВАМ ПИШУ...

Свого часу вислів «Копійка карбованець береже» мав під собою підгрунтя. А чи береже кожна копійка гривню нині. Далебі, ні. У місті то тут, то там можна побачити на тротуарі монети вартістю одна чи дві копійки (рідше — інших номіналів), нагнутись за якими нікому й на думку не спадає. Топчуть ногами перехожі копійки із зображенням національного герба. Чи не на часі утриматися від використання в розрахунках за товари, послуги, тощо монет достоїнством одна та дві копійки і припинити випуск їх до часів, коли вони й справді берегтимуть гривню.

Микола АТАМАНЧУК, член Національної спілки журналістів України.

Київ.

ВІТАННЯ

Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк привітав залізничників із професійним святом

Він, зокрема, зазначив:

«Минуло 147 років з того історичного дня, коли на територію сучасної України до Львова прибув перший потяг «Ярослав», що з'єднував Відень, Краків, Перемишль і Львів.

Залізниця — найважливіша ланка транспортної інфраструктури країни, яка має стратегічне значення. Від технічного стану та ефективної експлуатації залізничних шляхів залежить безперебійне сполучення між регіонами України та зарубіжжя, а також надійна доставка пасажирів та вантажів, зміцнення економіки.

На українській залізниці завжди працювали висококваліфіковані фахівці, справжні професіонали. Сьогодні ми вшановуємо вашу нелегку, наполегливу працю. Залізничники створили міцну галузь, якій належить звання потужного локомотива національної економіки. Адже за вашої участі не лише здійснюються пасажирські перевезення, а й будуються комфортабельні автомагістралі європейського зразка, зводяться мости, перевозяться вантажі господарського призначення, здійснюються потужні соціальні проекти.

Бажаю вам, шановні працівники залізничного транспорту, міцного здоров'я, щастя, добра і благополуччя. Нехай на життєвих та професійних перехрестях в усьому і завжди вас супроводжує зелене світло».

У НОМЕР

Тимчасова комісія шукає сліди незаконного продажу зброї в Цхінвалі

Члени тимчасової слідчої комісії Верховної Ради, що розслідує законність поставок Україною військової техніки і зброї в Грузію, прибули в столицю Південної Осетії.

— Комісія розраховує знайти в Південній Осетії факти, що підтверджують передачу Грузії української військової техніки і боєприпасів з порушенням законодавства України і норм міжнародного права, — заявив голова комісії Валерій Коновалюк.

Наразі депутати оглядають зруйновані райони Цхінвалі. У них також запланована зустріч з керівництвом Південної Осетії. На переконання Валерія Коновалюка, Україна свідомо продавала зенітно-ракетні установки Грузії, зашкоджуючи своїй обороноздатності.

ОФІЦІЙНО

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсним посвідчення помічника-консультанта народного депутата України Павловського А. М. Шеляженка Юрія Вадимовича за № 461/10.

Управління кадрів.

Заява

Розповсюджена певними політичними силами інформація про фальсифікацію Закону України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» є брехнею.

Парламент, дійсно, відмовився ввести мораторій на два роки на підвищення мінімальної заробітної платні до мінімального прожиткового рівня. Цієї норми в чинному і опублікованому законі немає, бо вона не була підтримана народними депутатами України. В той же час, у законі є норма, яка була підтримана більшістю народних депутатів, що відповідно зафіксовано у стенограмі засідання. Ця норма цілком і повністю відповідає чинному Закону України «Про індексацію грошових доходів громадян» щодо необхідності індексації мінімальної заробітної платні та мінімального прожиткового рівня на рівень інфляції.

Відповідно до вимог Регламенту Верховної Ради України, законопроект підготовлений і поданий на підпис Голові Верховної Ради України саме профільними комітетами — Комітетом Верховної Ради з питань податкової та митної політики і Комітетом Верховної Ради з питань економічної політики.

Цей законопроект також погоджено міністром фінансів В. Пинзеником, міністром економіки Б. Данилишиним та Прем'єр-міністром України Ю. Тимошенко. Тому розмови про фальсифікацію мають не що інше, як політичну та передвиборну складову.

Якщо у когось є сумніви, він може звернутися до Головного юридичного управління апарату Верховної Ради України та до профільного комітету задля отримання відповідних документів в оригіналі. А ознайомитися зі стенограмою пленарного засідання Верховної Ради України та порівняльними таблицями можна на сайті Верховної Ради України:

http://www. rada. gov. ua/zakon/new/STENOGR/31100803_37. htm;

http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=§pf3511=33608

Прес-секретар Голови Верховної Ради України.

У прийнятий закон внесено поправки, які не набрали необхідної кількості голосів

Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк подав на підпис Президенту сфальсифікований Закон «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та внесення змін до деяких законодавчих актів України». На цьому вчора наголосив під час прес-конференції народний депутат від Блоку Литвина **Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ.**

«Це є змова керівництв парламенту і уряду щодо фальсифікації і протягнення статті антикризового закону, яка стосується мінімальної заробітної плати», — сказав народний депутат.

Він наголосив, що парламент не підтримав запровадження мораторію на два роки щодо встановлення мінімальної заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Парламентарій зазначив, що за вилучення норми про мораторій проголосувало 240 народних депутатів. Також парламентом не було підтримано норму про те, щоб протягом 2009—2010 років розмір заробітної плати підвищувався щоквартально відповідно до індексу споживчих цін. Олег Зарубінський наголосив, що за дане рішення проголосувало лише 193 із необхідних 226 народних депутатів. На його думку, в такому випадку мала залишитися в дії норма про те, що з 1 січня 2009 року мінімальна заробітна плата встановлюється на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Представник Блоку Литвина заявив, що Голова Верховної Ради самовільно вніс до закону норму, яка стосується мінімальної заробітної плати і за яку не голосував парламент.

«Такий прецедент стався вперше в історії українського парламенту», — сказав він. Народний депутат наголосив, що фракція Блоку Литвина вимагатиме негайно повернути підписаний Президентом закон до Верховної Ради з тим, щоб відновити реальний текст цього закону.

Сергій МЕЛЬНИК.

Нові рішення для інформаційних потоків

Апарат Верховної Ради України запросив журналістів на відкриту нараду з приводу розробки майбутнього сайту Верховної Ради України, Голови ВР України та парламентських комітетів. Прочинити двері до таємниці вирішили після публікації в одній з газет статті «Яценюк уходит в интернет», яку передрукували Інтернет-видання. Засідання провів голова Тендерного комітету — керуючий справами Верховної Ради України Володимир Шекера **(на знімку — в центрі)** за участю спеціалістів з комп'ютерних технологій. Тендер на розробку сайтів виграла львівська фірма, вартість робіт — 493 тисячі гривень. За словами Володимира Шекери, цифра остаточна і за будь-яких умов збільшуватися не буде.

Нині в розробці третій сайт ВР. Перший працював з 1994 року. Другий (який діє нині) почали розробляти у 2002 році. За моніторингом незалежних джерел, за відвідуваністю він піднімався до третього місця і випереджає Інтернет-ресурси інших гілок влади. Але якщо у 2002-му активних користувачів Інтернету було близько 900 тисяч, нині їх 8 мільйонів 14 тисяч лише по Україні. Відповідно змінилися вимоги до сайтів. Адже в резонансних ситуаціях кількість відвідувань доходить до 100 тисяч на добу, і тоді вже виникають збої в роботі. Третій сайт розробляють на інших технологічних основах відповідно до сучасних вимог світового Інтернет-співтовариства. В технічні завдання закладається можливість наповнення мультимедійною інформацією (трансляції засідань, резонансні голосування тощо), зміни сторінок власними силами. Також удосконалення системи управління та адміністрування сайту. Заплановано ведення журналів подій, створення архівних копій і запровадження контролю системи захисту інформації (КСЗІ). До речі, роботи із запровадження КСЗІ в автоматизованих системах ВР — комплексна програма, яка ведеться уже другий рік. Новий сайт має вільно інтегруватися до цих автоматизованих систем.

Комп'ютерники представили ескізи робочих варіантів стартових сторінок по трьох названих сайтах. Вони виконані в одному стилі і враховують фактор упізнаваності. Проте сайти комітетів вирізнятимуться візуально відповідно до профілю комітету.

Але створення оболонки сайту — це лише 10 відсотків справи. Ще треба навчити людей працювати в ній, інтегрувати до вже діючих систем і перенести обсяг даних зі старої системи. Очікується, що тестову версію користувачі зможуть побачити в лютому наступного року.

Анастасія СИРОТКІНА.

Фото автора.

Уряд сподівається, що ціна на газ буде нижчою, ніж передбачалося

Учора на позачерговому засіданні Кабінету Міністрів ухвалено тимчасовий порядок використання коштів стабілізаційного фонду. За це уряд проголосував одностайно. Також прийнято рішення щодо ролі держави у капіталізації банків. Перед тим Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко заявила, що для стабілізації економічної ситуації слід передусім стабілізувати банківську систему. Саме для цього, за її словами, насамперед і ухвалюються відповідні рішення.

— У всьому світі ця криза трактується як банківська, — наголосила чільниця Кабміну. — Саме тому нам сьогодні необхідно захистити національну банківську систему, яка є практично кровоносною системою економіки.

Прем'єр переконана: якщо вдасться стабілізувати національну банківську систему, можна буде говорити, що країна повернеться до «нормального життя».

Зазначені два документи глава уряду назвала невідкладними. Решту ж документів, необхідних для подолання фінансової кризи, заплановано розглянути на черговому засіданні Кабміну в середу.

Водночас, відкриваючи учорашнє засідання, Прем'єр-міністр повідомила, що Кабінет Міністрів домовився з нафтотрейдерами про зниження цін на бензин на одну гривню за літр до першого грудня. Юлія Тимошенко поінформувала, що уряд провів усі необхідні зустрічі з нафтотрейдерами, які взяли на себе зобов'язання з листопада знизити на 40 копійок ціни на всі нафтопродукти по Україні і вже виконали обіцянку.

— І це значить, що все іде за планом, — сказала, зокрема, глава Кабміну. — Я думаю, що ми зможемо до кінця року мати абсолютно помірковані, знижені ціни на нафтопродукти.

За інформацією міністра палива та енергетики Юрія Продана, до зустрічі прем'єра з нафтотрейдерами ціна на 95-й бензин на заправках становила 5,8 гривні, а вже після наради знизилася до 5,2 гривні. Він також повідомив, що українська сторона сподівається на встановлення нижчої, ніж раніше очікувалося, ціни на російський газ в зв'язку з падінням цін на ринку нафти. Про це міністр палива та енергетики заявив, коментуючи російсько-українські газові переговори. За його словами, вони ведуться на основі меморандуму, підписаного прем'єрами обох країн, в якому відображені, зокрема, і директиви Президента України з цього питання, і відповідне рішення РНБОУ.

— Нині немає якихось конкретних домовленостей, але є добрі тенденції до зниження, тому що ціна на нафту сьогодні опускається, що, відповідно, впливає на ціну на газ, — повідомив Юрій Продан.

За його даними, перемовини можуть бути завершені вже до кінця цього року. Водночас міністр нагадав, що згідно з попередніми домовленостями Україна повинна перейти на ринкові ціни на російський газ протягом трьох років.

Юлія Тимошенко поінформувала, що уряд провів усі необхідні зустрічі з нафтотрейдерами

Причини фінансової кризи та шляхи її подолання в Україні

В Інституті законодавства Верховної Ради України відбувся «круглий стіл» на тему: «Причини фінансової кризи та шляхи її подолання в Україні». У засіданні взяли участь провідні фахівці наукових, банківських, інвестиційних, страхових, фінансових, державних, громадських та інших установ країни.

Відкрив засідання та виступив із вступним словом директор Інституту законодавства Верховної Ради України, член-кореспондент НАН України **Олександр Копиленко (на знімку).**

Надмірно ризиковані операції

Учасники засідання констатували, що безпосередньою причиною світової фінансової кризи є надмірно ризиковані операції комерційних банків і відсутність належного ефективного контролю за ними з боку центральних банків та урядів різних країн, передусім США. На жаль, у тому числі й України.

Зростання проблемних кредитів на іпотечному ринку США зумовило зростання вартості запозичень і обмеження доступу до зовнішніх кредитних ресурсів багатьом країнам, включаючи Україну. У зв'язку з цим українські позичальники потребують підтримки держави, оскільки вони зазнають труднощів із рефінансуванням своїх кредитних зобов'язань на зовнішніх ринках.

Є підстави вважати, що фінансова криза — це насамперед криза влади, це наслідок неадекватності та неефективності державного управління. Слід відзначити, що в Україні кризові явища розвиваються не так за рахунок зовнішніх, як внутрішніх причин. Таких як:

1. Значне зростання обсягів зовнішньої заборгованості приватного сектору (до 100 млрд. доларів) внаслідок високих темпів кредитування за рахунок залучення кредитних ресурсів за межами країни, що є серйозною загрозою дестабілізації курсу гривні у зв'язку з необхідністю погашення великих обсягів короткострокового боргу (29 млрд. гривень) та у зв'язку із значним дефіцитом рахунку поточних операцій.

2. Невиправдано високий рівень доларизації та значні зобов'язання банків в іноземній валюті.

3. Виникнення дисбалансу між попитом і пропозицією іноземної валюти на міжбанківському ринку зумовило зниження курсу гривні.

4. Неадекватна й неефективна валютно-курсова політика, що спирається винятково на жорсткі монетарні антиінфляційні заходи, наслідком чого стало обмеження інвестиційних можливостей українських підприємств і втрата частини своїх коштів громадянами.

5. Неконтрольоване зростання імпорту в Україну, у зв'язку з чим негативне сальдо зовнішньої торгівлі досягло 12,5 млрд. доларів.

6. Розгортання кризи ліквідності в банківській системі України, зокрема, пов'язаного з рейдерською атакою на Промінвестбанк і наростанням паніки вкладників.

7. Зростання недовіри інвесторів до фінансової системи України, що зумовило вивезення капіталу і згортання інвестицій в Україну, відсутність сприятливих умов для зростання ділової активності і розвитку підприємництва.

Основні загрози на поточний момент такі:

*** переростання банківської кризи у промислову;**

*** дефолт не лише по зовнішніх боргах держави, а й по зовнішніх боргах приватного сектору;**

*** масові банкрутства і зростання безробіття.**

Унаслідок професійного обговорення проблеми учасники «круглого столу» дійшли висновку, що з метою недопущення наростання кризових явищ в банківській сфері та економіці загалом необхідно:

1. Створити національний стабілізаційний фонд (як мінімум 25 млрд. гривень) за рахунок надходження коштів від перевиконання доходної частини державного бюджету України, надходження коштів від приватизації, коштів Єдиного казначейського рахунку, нерозподілених залишків Резервного фонду Кабінету Міністрів України.

Кошти стабілізаційного фонду повинні використовуватись для надання кредитів для погашення й обслуговування кредитів, одержаних вітчизняними банківськими установами та суб'єктами господарювання в іноземних кредиторів, фінансування інвестиційних та інфраструктурних проектів загальнодержавного значення, кредитування проектів малого та середнього бізнесу, пов'язаних із створенням нових робочих місць.

2. Ту частину активів ризикових банків, яку нині рятує держава, необхідно націоналізувати. Комерційні банки, які прагнуть нагріти руки на кризі, мають бути покарані.

3. Розмір гарантування відшкодування коштів вкладників, включаючи відсотки, збільшити до 150 тис. гривень, у зв'язку з чим внести відповідні зміни до Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб».

4. Припинити дію Закону України «Про реструктуризацію боргових зобов'язань Кабінету Міністрів України перед Національним банком України», який було прийнято 20 квітня 2000 року під жорстким тиском МВФ, як одну із ключових умов отримання кредиту «стенд-бай».

5. Скасувати п. 6 ст. 15 Бюджетного кодексу України: «Емісійні кошти Національного банку України не можуть бути джерелом фінансування дефіциту Державного бюджету України».

6. Скасувати ст. 54 Закону України «Про Національний банк України»: «Національному банку забороняється надавати прямі кредити як у національній, так і в іноземній валюті на фінансування витрат Державного бюджету України».

7. Сформувати державний бюджет на 2009 рік з оптимальним дефіцитом, але обов'язково задіявши власні фінансові ресурси для його покриття.

Комплекс вироблених учасниками «круглого столу» рекомендацій спрямований на економіко-правове забезпечення антикризових заходів, підтримку сталого економічного розвитку, а також гарантування державою соціальних стандартів населенню України.

Практична реалізація запропонованих рекомендацій дасть можливість здійснити масштабні фінансові вливання в банківський та реальний сектори економіки, як це робиться в усіх розвинених країнах, дасть змогу використовувати грошову емісію, виходячи з гострих потреб національної економіки і в такий спосіб відчутно зменшити потребу в зовнішніх запозиченнях.

Українські позичальники потребують підтримки держави.

Народний обранець вважає заяву глави держави запізнілою

Масштабні зловживання, корупція та намагання розділити сфери впливу і прибутку перетворили частину правоохоронців на звичайних рекетирів. Таке переконання висловлюється у тексті заяви для преси від народного депутата Ігора Калєтніка (КПУ), оприлюдненої днями. У ній також повідомляється, що в ході роботи Комітету з питань боротьби із організованою злочинністю і корупцією, який очолює народний обранець, «виявлено масштабні земельні афери у Київській, Одеській, Херсонській областях та Криму, факти незаконної приватизації, рейдерських захоплень державних підприємств, схеми контрабандного ввезення товарів та порушення закону службовцями СБУ, які досі залишилися без належного реагування правоохоронних органів».

Таку реакцію можна вважати свого роду відповіддю на заяву Президента Віктора Ющенка під час засідання РНБОУ про те, що певні народні депутати причетні до організованих злочинних угруповань, котрі займаються контрабандою. Глава держави закликав СБУ розібратися із цією інформацією. Водночас він висловив стурбованість тим, що контрабандистам сприяють і самі працівники правоохоронних та контролюючих органів, а також судді.

У заяві народного депутата Ігоря Калєтніка заяву глави держави названо «запізнілою, принаймні на ті факти, що були йому давно доведені народними депутатами». Окремо в заяві йдеться про незаконне призначення заступником голови Служби безпеки, начальника головного управління по боротьбі із організованою злочинністю Тиберія Дурдинця. Ще в середині вересня цього року комітет, який очолює Ігор Калєтнік, звернувся до окружного адміністративного суду Києва з вимогою скасувати указ Президента про це призначення, тому що воно було зроблене без згоди із профільним парламентським комітетом. Свого часу СБУ факт порушення процедури було відкинуто, мовляв, на момент призначення депутати Верховної Ради VI скликання ще не склали присяги, відтак узгодити призначення з комітетом було неможливо.

Однак учора прес-служба Ігоря Калєтніка розповсюдила інформацію про те, що, «незважаючи на шалений тиск на народних депутатів та суддів, Окружний адміністративний суд Києва прийняв рішення про скасування незаконного указу Президента та звільнення Дурдинця Т. Ю. із обійманої посади» (постанова від 04.11.08 №1/1075). «Враховуючи, що ми неодноразово ставали свідками того, як ліквідовують суди у зв'язку із винесенням «незручних» рішень, слід очікувати чергової хвилі неадекватних рішень та дій», йдеться у повідомленні.

Надія СМІЯН.

Ще раз про згубність виключності

За всю свою історію людство не вигадало кращої й успішнішої суспільної моделі, ніж демократія, суть якої полягає в максимально рівних можливостях доступу до влади будь-якого громадянина і в максимальній збалансованості різних гілок та інституцій влади. Якщо ж демократія, за влучним висловом українських колег-журналістів, перетворюється на «диктатуру демократів» — цей оксюморон стає пародією на ідеал: адже диктатура за самою своєю суттю несумісна з політичною демократією...

Утім, українські реалії перевершують усе! Керуючись незрозумілими міркуваннями, замкнена лише на себе, влада постійно переформатовує саму себе. Якщо раніше це стосувалося тільки уряду (в середньому він змінюється раз на рік), то останнім часом нестабільність поширилася і на парламент. Другі позачергові вибори за два роки поспіль?.. Та ще й за умов світової фінансової кризи, що вже докотилася до України.

Для розуміння причин, чому суспільство покірно сприймає такі реалії, розглянемо стан соціального діалогу. Сторона роботодавців залишається неконсолідованою, в якій би площині її не розглядати. І справа не в тому, що на двох бізнесменів у нас традиційно припадають три бізнес-лідери, а два склади сторони роботодавців у Національній тристоронній соціально-економічній раді запекло виборюють право доступу до Президента України, при якому і створено НТСЕР.

На наших теренах і досі у відносному комфорті існує величезна кількість «кишенькових» організацій, асоціацій та інших структур, не потрібних нікому, окрім політичного «батька-засновника» — та й то лише коли патрону необхідно посилатися на слухняний його волі «голос громади». Апофеозом такого «народовладдя» є понад дві сотні громадських рад та колегій, створених при органах виконавчої влади, увінчаних Радою підприємців при Кабінеті Міністрів України... яку до того ж очолює начебто державний службовець!

Сторона роботодавців залишається неконсолідованою, в якій би площині її не розглядати.

Додатковий хаос в розпорошену сторону роботодавців вносить європейський і світовий бізнес, створюючи в Україні свої бізнес-асоціації, фундації тощо.

Не знаходячи опори й підтримки в особі вітчизняних «вічних опозиціонерів», українська влада відчайдушно сподівається на розумні «рецепти» закордонного походження: може, від того справді полегшає?.. Хоча якщо пригадати принцип «свої інтереси понад усе», на якому побудовано хоч Британську імперію, хоч Французьку Республіку, чи базується доктрина сталого розвитку США, є всі підстави сумніватися в їх дієвості.

Можливо, перебороти «диктатуру демократів» змогли би національні профспілки... проте тут свої проблеми: найвпливовіше профоб'єднання — Федерація профспілок України є занадто поступливим у відносинах з владою, занадто чутливим до сигналів з її вищих ешелонів. У відносинах же із стороною роботодавців, навпаки, виявляє речі, що можна тлумачити як порушення основоположних принципів, задекларованих у Конвенціях Міжнародної організації праці.

Отже, вести мову про збалансованість наявних відносин у трипартивному трикутнику не доводиться. Чи вдасться збалансувати їх у найближчій перспективі? Враховуючи чергове загострення політичної кризи — навряд, оскільки дестабілізується той елемент соціального діалогу, який відповідає за вироблення «правил гри». Однак правил цих мають дотримуватися всі соціальні партнери, і влада в тому числі... і навіть насамперед! В іншому разі, остаточне розбалансування всієї системи соціально-трудових відносин стає неминучим. Це може призвести до незворотних змін в національній економіці, отже, відносини соціальних партнерів таки доведеться збалансовувати. Доведеться й консолідуватися задля протидії глобальній фінансовій кризі, тягар якої ляже на роботодавців та найманих працівників. Тому як ніколи важлива прозорість влади хоча б у межах Генеральної угоди, підписаної з роботодавцями та профспілками, в інтересах суспільства.

Винятки із загальних правил — неприпустимі.

І виключність — також.

Отож і... «маємо те, що маємо»!..

А що будемо мати?..

Віктор ХМІЛЬОВСЬКИЙ,
шеф-редактор журналу «РоботодавецЬ»,
заслужений економіст України.

Фракція «Блок Юлії Тимошенко» щиро поділяє біль і скорботу свого колеги Даниліва Віталія Богдановича з приводу непоправної втрати — смерті його батька

Даниліва Богдана Івановича.

Колеги по фракції висловлюють свої найщиріші співчуття Віталію Богдановичу. Нехай не згасає пам'ять про Вашого батька у серцях тих, хто знав, любив і поважав цю прекрасну людину.

Світла йому пам'ять.

Відновлювальні роботи у зоні стихійного лиха на Вінниччині виходять на фінішну пряму, заявив голова облдержадміністрації Олександр ДОМБРОВСЬКИЙ *(Укрінформ)*

Питання наповнення нафтопроводу Одеса—Броди розглядатиметься на саміті з енергозбереження 14 листопада в Баку *(Укрінформ)*

У НОМЕР

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Кошти на пам'ятник депортованим збирали всією громадою

Пам'ятний знак постав на місці колишнього дерев'яного храму в центрі села Кобиловолоки, що в Теребовлянському районі на Тернопіллі. 250 сімей із Лемківщини, Надсяння і Підляшшя в сорокових знайшли тут свою другу батьківщину. Але біль насильницького переселення невгамовний, він передається з покоління в покоління. Щоб згадували старі і пам'ятали молоді, а також у зв'язку з 60-річчям депортації українців з їх споконвічних земель і вирішили в селі спорудити цей пам'ятник.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

КИЇВ

Перевізників пильно перевіряють

З метою попередження аварій на пасажирському та вантажному автотранспорті, зміцнення транспортної дисципліни водіїв та підвищення технічної готовності автобусів і вантажних автомобілів до експлуатації в зимовий період з 20 жовтня до 14 листопада 2008 року в Києві проводиться комплекс профілактичних заходів під умовною назвою «Перевізник — зима 2008». Під час операції інспектори проведуть перевірки авто перевізників на предмет належного проведення щозмінного передрейсового огляду водіїв та перевірок технічного стану транспортних засобів, а також дотримання положення про робочий час і час відпочинку водіїв. Особливу увагу перевіряльники звертатимуть на готовність транспорту до роботи в зимовий період, справність запасних виходів, укомплектованість засобами пожежегасіння, факти встановлення додаткових місць для сидіння пасажирів.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Порятунок від житлових черг — працююча іпотека

Усього три квартири за кошти державного бюджету вдасться придбати для родин військовиків у Кам'янці-Подільському. А у списку черговиків є люди, які чекають на власний дах... 32 роки. Тим часом вартість квадратного метра житла підскочила на Хмельниччині до 5386 гривень. Вихід із цієї ситуації міський голова Анатолій Нестерук бачить лише один: треба, щоб діяв Закон «Про іпотеку». Держава має давати кредити на придбання чи будівництво житла під два-три проценти.

Віра ШПИЛЬОВА.

ХЕРСОН

Землю продаватимуть на інтернет-базарі

Уперше в Херсоні буде влаштовано продаж землі через інтернет. З ініціативи облдержадміністрації на аукціон виставляється ділянка на Арабатській Стрілці (узбережжя Азовського моря) — під будівництво яхт-клубу, ділянка в селі Красному (Чорноморське узбережжя) — під будівництво магазину, а також земля під забудову в обласному центрі. Влада очікує отримати серйозні кошти, найперше для районних бюджетів. До участі в інтернет-аукціоні долучилися посольства Канади, Білорусі, Таджикистану тощо.

Алла БРУСИЛОВА.

У Петрилові — новосілля

На нових будинках висять прикріплені таблички з назвою «Вулиця Президента В. Ющенка»

У селі Петрилові Тлумацького району здано перші в області вісім будинків для сімей, які втратили своє житло під час липневої повені.

«Я гарантую якість цих будинків, бо стежили за всіма етапами їх зведення — від залиття фундаменту до завершення внутрішніх робіт. Тут є все необхідне для комфортного проживання людей», — сказав на урочистостях голова Івано-Франківської ОДА Микола Палійчук.

Нові будинки обладнані автономним опаленням, каналізацією, санвузлами. Кожна родина отримала газову плиту, кухонну стінку, холодильник, набір посуду та інші необхідні у господарстві речі. Як повідомив голова Тлумацької райдержадміністрації Василь Сенів, наступні нові 13 будинків для постраждалих від повені будуть здані в районі до 15 листопада.

На урочистості петрилівці очікували й Президента України Віктора Ющенка. Причина була більш ніж вагома, адже новій вулиці рішенням сесії сільської ради присвоєно ім'я Президента В. Ющенка. До того ж у пресі анонсувався його приїзд. Однак вулицю здали без Президента. Цю функцію виконали голови ОДА і обласної ради. Вони ж від імені Президента подарували мешканцям району автобус і автомобіль швидкої допомоги.

А наступного дня з назвою вулиці дали задній хід. Незважаючи на те, що на нових будинках висять прикріплені таблички з назвою «Вулиця Президента В. Ющенка» і про це написали чи не всі ЗМІ, прес-служба ОДА обережно повідомила на сайті, що «саму ж вулицю мешканці, котрі проживатимуть на ній, хочуть назвати ім'ям Віктора Ющенка». Виходить, петрилівці поспішили з прикріпленням табличок і питання це ще остаточно не вирішено. Ми пробували з'ясувати, в чому річ, але додзвонитися вдалося лише до голови Тлумацької райдержадміністрації Василя Сеніва. Василь Іванович був здивований нашим запитанням щодо назви вулиці. На його думку, це питання ні в кого не викликає заперечень.

«Я не чув, щоб хоча одна людина висловилася проти того, щоб вулиці присвоїти ім'я Президента Віктора Ющенка, — сказав він. — Та й це рішення депутати сільської ради прийняли не вчора, а ще десь у серпні. Пояснюється це тим, що першим, хто побував у Петрилові після повені з високих урядовців, був Президент. Тоді ж до нього зверталися люди з подякою за компенсацію, однак деякі просили збудувати їм за ті гроші житло, пояснюючи, що самі вони не в змозі цього зробити. Тоді ж Президент дав протокольне доручення звести для таких людей житло. І ми з цим завданням упоралися. Щодо назви, то сільська рада звернулася з таким поданням до райдержадміністрації, а ми, в свою чергу, в ОДА. Оскільки про це було широко відомо, а від Президента ми не отримали ніякої відповіді, в тому числі й не було ніякої негативної реакції з його боку, ми розцінили це як згоду. Думаю, нічого грішного в цьому нема. Втім, — каже Василь Іванович, — назву вулиці завжди можна скорегувати. Хоча, — зауважив, — як корабель назвеш, так він і попливе».

Як повідомила прес-служба глави держави, вчора Президент написав мешканцям села листа з проханням переіменувати вулицю, що назвали на його честь, на вулицю Злуки.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.
Фото автора.

А от у селі Прутівка, що в Снятинському районі, закінчується будівництво 11 осель для потерпілих від повені. Усі вони висловили побажання назвати нову вулицю ім'ям... українського прем'єра Юлії Тимошенко. Вже навіть є рішення сільради з цього приводу. І теж — на знак вдячності за надану допомогу з ліквідації наслідків стихійного лиха.

Зрозуміти почуття людей, звичайно, можна. Тільки все–таки будинки їм будували не на особисті гроші прем'єра чи Президента, а на держбюджетні, призначені для матеріальної допомоги потерпілим...

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Історик Лідія Пономаренко, співавтор «Короткого топонімічного довідника» про Київ і один з укладачів історичного довідника «Вулиці Києва», авторка низки присвячених міській топоніміці наукових праць:

«У Києві щодо присвоєння вулицям імен видатних людей було вирішено таке: по-перше, не присвоювати імен тих, кого вже увічнено в назвах яких-небудь установ або кому в місті поставлено пам'ятник. По-друге, з дня смерті людини до моменту називання вулиці на її честь має минути не менше десяти років. Це положення з'явилося після того, як довелося через кілька років змінювати назви проспекту Корнійчука і площі Брежнєва. З цієї ж причини згасла ідея назвати вулицю ім'ям Лобановського, на честь якого вже названо стадіон і якому встановлено пам'ятник. Але бували й винятки — наприклад, з назвою вулиці Миколи Амосова. При всій повазі до пам'яті академіка хочу сказати, що його ім'я вже увічнено в Києві, хоча б у назві його інституту».

До речі

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад віднесено повноваження щодо підготовки і внесення на розгляд ради питань про найменування (перейменування) вулиць, провулків, проспектів, площ, парків, скверів, мостів та інших споруд, розташованих на території відповідного населеного пункту.

До речі, спадок радянських часів «Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР» визначав: присвоєння імен адміністративно-територіальним одиницям і населеним пунктам, підприємствам, установам, організаціям та іншим об'єктам може проводитись тільки посмертно і лише у виняткових випадках з метою увічнення пам'яті особливо видатних державних, громадсько-політичних діячів, захисників Батьківщини, героїв праці, діячів науки і культури за клопотанням державних органів і громадських організацій, трудових колективів і громадян.

П'ять годин дитину діставали з-під завалів щебеню

11-річний хлопчик загинув під час завантаження щебеню у Гніванському гранітному кар'єрі на Вінниччині. Терикон висотою понад десять метрів обрали місцем для ігор четверо хлопчаків. У цей час подали для завантаження п'ять вагонів. Після того, як робітники відкрили спеціальні люки, через які подрібнене каміння потрапляє у вагон, на териконі утворилася вирва, куди й потрапив один із хлопців. Сталося це на очах у його старшого брата. Він і повідомив про трагедію дорослим.

Як поінформували у пресслужбі ГУ МНС у Вінницькій області, тіло дитини шукали протягом п'яти годин. Щебінь розгрібали бульдозерами та з допомогою іншої техніки. Територія кар'єру, а це більше ста гектарів, не охороняється, уточнили в управлінні МНС. В'їзд обмежено тільки для автомобілів. Проникнути на неї може будь-хто. Найчастіше це роблять діти, обираючи терикони місцем для ігор.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Що можна зробити під прикриттям реконструкції

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

РЕПЛІКА

Учора у Києві відкрили реконструйований парк Відрадний **(на знімку)**. Якби авторка цих рядків не жила поруч із цим парком, то сприйняла б новину однозначно позитивно. А що поганого в тому, що доріжки тепер викладено новою плиткою, клумби оформлено професіональними дизайнерами, навколо парку поставлено кам'яний паркан? Здавалося б, це просто чудово! Але я виросла в цьому парку. Тому кожен раз моє серце розривалося, коли від Відрадного почали відрізати клаптями землю.

Спочатку на місці старої лазні виріс багатоповерховий бізнес-центр. Потім у парку побудували величезний триповерховий дім і скромно назвали його «будиночком садівника». Крім того, ледь не половину території місця відпочинку відгородили великим парканом, вздовж якого поставили охоронців. Кажуть, скоро тут буде «Мамаєва слобода». Правда, чи це буде музей, чи комплекс ресторанів, поки що не зрозуміло.

Але найболючіше мені було тоді, коли копали траншеї й підривали коріння горобин та ялин. Тоді я намагалася обходити мій парк, бо дивитися на це було просто нестерпно. На запитання, для чого ці траншеї, робітники відповіли, що в парк ведуть каналізацію та інші комунікаційні мережі. Навіть думати не хочу, навіщо.

Тетяна ПАСОВА.

ЦЬОГО ТИЖНЯ

Біда запорізьких металургів і будівельників

Цього тижня енергетики від'єднали від електропостачання одну із чотирьох секцій, де виробляється алюміній–сирець, Запорізького алюмінієвого комбінату. Тінь безробіття нависла над 160 працівниками електролізного цеху. Однак біда може зачепити й інших металургів, адже підприємство заборгувало за спожиту електроенергію понад 12 мільйонів гривень, а тим часом попит на його продукцію різко скоротився.

Не в кращому стані і будівельники. Ці дві галузі, що становлять 45 відсотків у структурі промислового комплексу міста, виявилися найуразливішими через свою енергоємність. На «Запоріжсталі» обсяг виробництва продукції вже зменшився наполовину, на алюмінієвому комбінаті зупинили 120 електролізних печей. У дуже складну ситуацію потрапив і феросплавний завод, де нині працює лише одна піч. Хімікам і машинобудівникам теж не легше — на заводі «Кремнійполімер» уже втратили 40 відсотків від попереднього обсягу виробництва, а в колективі ЗАТ «Запорізький автомобілебудівний завод» готуються до того, що у грудні конвеєр буде завантажений менш ніж на третину.

До такого різкого спаду виробництва призвела висока собівартість продукції, у структурі якої левову частку посідають витрати на сировину та енергоносії. До того ж ці витрати не вписуються в рамки здорового глузду. Скажімо, тонна готового чавуну на світовому ринку коштує не більш як 200 доларів, а на його виплавку «Запоріжсталь» купує кокс по 400—500 доларів за тонну. Алюмінієвий комбінат платить за кіловат-годину електроенергії 43 копійки, тобто вдвічі більше від світової ціни. Внаслідок цього у структурі собівартості алюмінію електроенергія становить 48 відсотків.

Місцева влада б'є на сполох, адже під загрозою опинилося виконання соціальних програм. Згортають роботу будівельники. Тільки за два місяці міський бюджет недобрав 1,2 мільйона гривень, а до кінця року його втрати можуть перевищити 20 мільйонів. У зв'язку з цим міський голова Євген Карташов звернувся до Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко з пропозицією провести в Запоріжжі відкрите виїзне засідання уряду. У свою чергу Прем'єр-міністр попросила обґрунтувати доцільність виїзного засідання і передати матеріали для детального вивчення. На виконання цього доручення у вівторок в міськраді проведено нараду із заступниками керівників запорізьких підприємств з економічних питань.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

ФОТОФАКТ

Фото В'ячеслава МАДІЄВСЬКОГО (Укрінформ).

До Дня залізничника Південна залізниця презентувала 25 нових вагонів виробництва «Крюківського вагонобудівного заводу» і «Тверського вагонобудівного заводу».

У Білорусі вдвічі більше ув'язнюють посадовців

У Чернігові відбувся обмін досвідом прокурорів Гомельської, Брянської та Чернігівської областей щодо особливостей прокурорського нагляду за дотриманням законів про адміністративні правопорушення та антикорупційного законодавства. Як з'ясувалося під час зустрічі, законодавство Республіки Білорусь суворіше до корупціонерів. За отримання хабара, повідомив прокурор Гомельської області Олег Половинко, посадовці отримують 15 років позбавлення волі, а той, хто його дає, — 10 років.

— У нас удвічі більше людей притягнуто до кримінальної відповідальності за такі злочини, ніж в Україні, — зазначив він, — тому що за білоруським законодавством у поняття «посадова особа» входять не лише державні службовці, а й керівники будь-якої форми власності, в тому числі приватної, колективної, суспільної.

Сергій ПАВЛЕНКО.

ЦИФРА

3,5 мільйона гривень

В Одесі вже почали підготовку до подолання наслідків снігових заметів. 3,5 мільйона гривень передбачено виділити 2009 року для забезпечення безпеки руху пішоходів і транспорту на магістральних вулицях на випадок снігових заметів і ожеледиці в зимовий період нинішнього і наступного року. До боротьби зі стихійним лихом залучатимуть усю наявну в місті техніку, дорожні і снігоприбиральні машини.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

СВІТ КОРОТКО

США

Відбулися вибори президента

Вчора американці обирали 44-го за ліком президента. Загалом на пост керівника країни претендували семеро кандидатів, однак головна боротьба розгорнулася між двома — республіканцем і демократом. За попередніми даними, фаворитом є кандидат від Демократичної партії, 47-річний сенатор від штату Іллінойс Барак Хусейн Обама. Він іде в команді з потенційним віце-президентом Джозефом Байденом. У разі перемоги Б. Обама може стати першим темношкірим президентом США. Що ж до його супротивника, то в разі його обрання Джон Маккейн стане найстарішим американським президентом.

РОСІЯ

Народної єдності не вийшло

Були сутички і бійки. У російських містах пройшли масові заходи з нагоди Дня єдності. У Москві свої акції проводили «Єдина Росія», профспілки, ЛДПР, «Яблуко», «Народний союз», активісти молодіжного руху «Наші». На противагу їм у багатьох містах відбулися марші протесту. Так, у столиці міліція затримала десятки учасників несанкціонованого «Російського маршу». У Владивостоку влада в останній момент заборонила такий захід. У Новосибірську група спробувала перекрити дорогу учасникам «Російського маршу», які скандували «Росія для росіян», спалахнули бійки.

ПІВДЕННА КОРЕЯ

Винищувачі зіткнулися в повітрі

Це відбулося під час навчального польоту. Один із літаків зазнав аварії. Крім того, внаслідок зіткнення на землю впали чотири ракети, жодна з яких не вибухнула. Пілоту винищувача, який розбився, пощастило катапультуватися. Нині військові обшукують місце інциденту, щоб знайти загублені ракети класу «повітря-повітря», одну з них уже виявили. Джерело у військових колах повідомило, що цивільне населення збитків не зазнало.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

Ціна на нафту знову впала

Ціна барелі на лондонській біржі впала до найнижчої з лютого 2007 року позначки — 58,85 долара. Якщо так піде й далі, кажуть експерти, нафта може коштувати на кінець року десь 50 доларів за барель. Ціни на нафту на світових ринках, як і під час минулих торгів, знизилися на тлі інформації про падіння виробництва у США.

Підлітки постраждали від вибуху патрона

Двоє хлопців дістали поранення в результаті вибуху регенеративного патрона протигазу, який вони кинули у вогнище. Третій «дослідник» відбувся легким переляком.

В обласному центрі на території, що охороняється військовою частиною, пролунав вибух, повідомляє центр пропаганди Головного управління МНС в Миколаївській області. Виявилося, що місцеві підлітки розвели багаття і кинули туди регенеративний патрон РП-5 від протигазу (використовується в танкових військах). Від високої температури сталася детонація вибухонебезпечного вмісту патрона. Хлопці отримали травми. Одного з постраждалих, якому 15 років, доправлено в обласну дитячу лікарню з діагнозом «численні рвані рани підборіддя, рвані рани лівої гомілки, опік правої стопи». У його 13-річного товариша — відкритий перелом пальця лівої руки, рани лівої руки, опік правої стопи. Третій «співучасник» госпіталізації не потребував. Обставини події встановлює військова прокуратура.

Наталя АБРАМОВА.

Миколаївська область.

Столичний водій підмітав вулиці райцентру

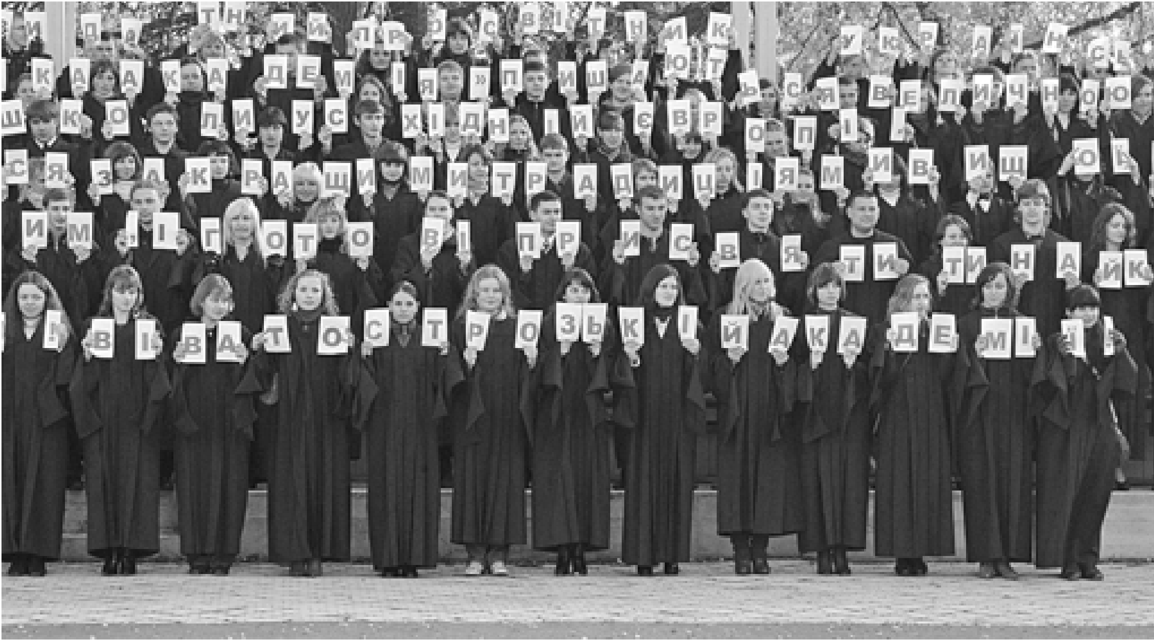
П'ять діб арешту за керування транспортом у нетверезому стані і спротив діям міліції отримав один із столичних підприємців, якого затримали у райцентрі Калинівка на Вінниччині.

За словами начальника Калинівського райвідділу міліції Миколи Господарця, водій «джипу», якого зупинили працівники ДАІ, поводив себе нахабно, висловлювався нецензурно, чинив спротив працівникам міліції. Саме це викликало підозри про те, що він «під градусом». Медична експертиза підтвердила таке припущення. Рішенням суду киянина заарештували на п'ять діб з примусовим виконанням громадських робіт. Протягом цього часу порушник підмітав листя на вулицях Калинівки. Уже на третій день визнав свою провину. Пояснив, що повертався з похорону друга. Навіть подякував міліції за те, що не дозволили їхати далі. Можливо, тим самим вдалося уникнути трагедії на дорозі. Щоб знов сісти за кермо, порушнику доведеться повторно складати іспити, адже його позбавили права на керування транспортом, повідомили у прес-службі УМВС у Вінницькій області.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Живий текст написали спудеї

Акцією-рекордом «Своє життя тримаємо в долонях» спудеї Національного університету «Острозька академія» відзначили 432-річчя з дня заснування навчального закладу. Вони вперше в Україні написали найдовший «живий» текст **(на знімку)**, присвячений постаті князя Василя-Костянтина Острозького — засновника університету, видатного діяча та мецената українського духовного відродження XVI століття. Його канонізувала православна церква, цьогоріч виповнюється 400 років з дня його смерті. Тож текст символічно склали із 400 знаків, у ньому було висловлено подяку славному попередникові, а також — життєве кредо Острозької академії.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Рівне.

Фото автора.

Господарським судом м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) 07.10.2008 р. порушено провадження у справі № /342-644 про банкрутство ТОВ «ФРОНТАЛЬ» (код 33153826, м. Київ, вул. Тульчинська, 6; р/р 260003014688 в АБ «Національні інвестиції» м. Київ, МФО 300498). Розпорядником майна призначено Кармазіну О. О., тел. 8-063-781-28-53.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 211 (4461)
СЕРЕДА, 5 ЛИСТОПАДА 2008

Україна ініціює залучення інвесторів для реалізації інфраструктурних транспортних об'єктів на суму близько 77,5 млрд. євро, заявив міністр транспорту та зв'язку Йосип *ВІНСЬКИЙ (Укрінформ)*

Роботу районної котельні «Дніпроводська» в Києві відновлено — КМДА виділила 30 млн. грн. на погашення різниці в тарифах *(Укрінформ)*

У столичному метро — жетонний бум

ПОЧАТОК НА 1 СТОР.

У чергах на станціях «Лісова» та «Оболонь» народ стояв більше ніж по півгодини. «Я вже хвилин 20 як запізнилася на роботу», — з розпачем констатує жінка в черзі.

— Я до цього, — розповідає Богдан Карнаух, киянин, — ніколи не купував проїзний. А зараз так «кайфую», що встиг купити цю картку! Це щось типу того, як мама казала: «Без бумажки ти букашка, а з бумажкою людина». Так я зараз «справжня людина» — з проїзним!

Страшенні черги утворились і на станціях «Позняки», «Осокорки». Для мешканців тамтешнього житлового району метро — чи не єдиний спосіб дістатися роботи.

— Уявляєте, все життя купувала проїзний. А тут поїхала у четвер до друзів у регіон, думала куплю проїзний вже після повернення додому, в понеділок. А в п'ятницю трохи мову не втратила, коли почула про подорожчання. Звичайно, проїзний я вже не купила, і цього місяця в мене «повний заліт», — розповіла Катерина Гуйван.

Не оминула «чергоносна» доля і пасажирів станцій «Вокзальна» та «Святошин». Там і в звичайний день завдяки електричкам та поїздам люду вдосталь, а цього ранку було ще більше. Тож черги до кас починалися далеченько від входу до метрополітену.

Трохи легше, з організаційної точки зору, пережили підняття цін пасажири автобусів та тролейбусів. «У мене хоча б голова за жетони не болить, — розповідає Тетяна Антонець, — зайшла, купила, закомпостувала». Щоправда, охочих викладати по дві гривні за квиток не так уже й багато.

ДУМКА В ТЕМУ

У зв'язку з подорожчанням проїзду, а також через прояви економічної кризи, дедалі більше людей, що їздять на роботу з передмість столиці, звільняються зі своїх посад. Зокрема це стосується няньок та санітарок медичних закладів. Їхньої заробітної платні тільки й вистачає на проїзд до роботи та харчування.

— Зранку їхала 18-м тролейбусом, — каже киянка Наталя, — так скажу вам, мало було тих, хто купував квитки. Люди обурювалися подорожчанням і заявляли, що платити не будуть, а з контролером розмовляти збиралися «всі разом». І найцікавіше те, що кондуктор навіть ставала на їхній бік. Мовляв, і справді, хоча б до гривні підняли. Тож на великий виторг вона не розраховує.

До речі, виконувач обов'язків голови Антимонопольного комітету України Олександр Мельниченко вирішив звернутися до Першого віце-прем'єр-міністра України Олександра Турчинова з клопотанням створити робочу групу, яка перевірить правомірність дій столичної держадміністрації з підвищення тарифів на проїзд у транспорті загального користування. Якщо правомірність дій не буде доведено, ціни на проїзд може бути знижено.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

СПОРТ

Турнірна хроніка

Хокей. Відкритий чемпіонат Росії. Вища ліга. Дивізіон «Захід». «Капітан» (Ступіно) — «Сокіл» (Київ). 3:5 (2:2, 0:2, 1:1). Кияни взяли реванш за поразку у матчі, котрий зіграли напередодні (1:2). «Сокіл» упевнено йде на другій позиції в турнірі, здобувши 54 очка. А лідирує «Дмитров» — 57 очок.

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 16-й тур. «Закарпаття» (Ужгород) — «Фенікс-Іллічівець» (Калініно). 1:0. «Оболонь» (Київ) — «Севастополь». 6:0. «Сталь» (Алчевськ) — «Кримтеплиця» (Молодіжне). 0:0. «Олександрія» — «Волинь». 2:2.

«Оболонь» — 35 очок, «Закарпаття» — 32, «Севастополь» — 31, «Волинь» — 27, «Олександрія» — 22, «ІгроСервіс» — 21, «Нафтовик», «Сталь», «Дністер», «Динамо-2» — по 19, «Княжа» — 17, «Геліос», «Фенікс-Іллічівець», «Кримтеплиця», «Десна» — по 16, «Прикарпаття» — 15, «Енергетик» — 6.

Поєдинок з особливим статусом

Футбол. Сьогодні на стадіоні імені Валерія Лобановського о 21.45 розпочнеться матч групового раунду Ліги чемпіонів між київським «Динамо» і португальським «Порту». Два тижні тому кияни виграли на полі суперника — 1:0. Нинішній поєдинок для обох команд буде визначальним.

Португальський клуб прилетів до Києва ще під вечір у понеділок. У складі делегації воротарі — Елтон, Нуну; оборонці — Ліно, Бруну Алвеш, Педру Еммануел, Роландо, Крістіан Сапунару, Мілан Степанов; півоборонці — Фернандо, Фредді Гуарін, Лучо Гонсалес, Маріано Гонсалес, Пеле, Рауль Мейрелеш, Крістіан Родрігес, Тарік Сектиуі, Томаш Кошту; нападники —Галк, Лісандро Лопес.

Учора гості готувалися до зустрічі, а їхній тренер Жезуалду Феррейра увечері в конференцзалі динамівського стадіону зустрівся з представниками ЗМІ. А потім журналісти впродовж п'ятнадцяти хвилин спостерігали за тренуванням «Порту».

Динамівці вели підготовку на своїй базі в Кончі-Заспі. І на їхньому вечірньому тренуванні були присутні журналісти (також перші п'ятнадцять хвилин). Вони поспілкувалися з Юрієм Сьоміним.

Сьогоднішній матч «Динамо» — «Порту» обслуговуватиме суддівська бригада з Австрії. Арбітр — Конрад Плаутц (44 роки). У повсякденному житті австрієць управляє справами невеликої театральної трупи, паралельно граючи у виставах другорядні ролі.

Як головний арбітр Плаутц обслуговував два поєдинки групового турніру Ліги чемпіонів за участю «Динамо». У сезоні 2000/2001 кияни на своєму полі програли нідерландському ПСВ з Ейндховена (0:1). А трьома роками пізніше вже динамівці обіграли лондонський «Арсенал» (2:1).

Асистентами Конрада Плаутца призначені Бернхард Заунер і Раймунд Бух. Резервний рефері — Томаш Штайнер. За організацією матчу стежитиме Йоав Штраус з Ізраїлю, а роботу арбітрів оцінить Рольф Гауген (Норвегія).

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Що це таке було?

РЕПЛІКА

Як на гріх, забула проїзний. А, подумалося, — невелика втрата, навіть зважаючи на істотне підвищення вартості проїзду в підземці. Але вже на «підступах» до станції зрозуміла, що втрата чимала: «хвіст» черги за жетонами витягнувся мало не на поверхню...

Довелося повертатися за проїзним. Але вирішила з'ясувати, що сталося. Начальник станції кивнула на чоловіка поруч: мовляв, є вищий керівник. Пощастило: це був головний інженер Київського метрополітену Володимир Зель.

— Хоча для коментарів у нас є прес-служба,— сказав він, — але поясню: управління юстиції КМДА лише о 21-й годині напередодні дало необхідні дозволи. Тому жетони почали продавати тільки сьогодні. Втім, зверніться за коментарем до нашої прес-служби.

Керівник прес-служби Київського метрополітену Надія Шумак на запитання, що це таке сьогодні було, дуже здивувалася: «А що було?» Пояснила. У відповідь почула, що черги за жетонами на станціях є щодня, а сьогодні ще й тому, що жетони... нові. Не буду переповідати всю розмову з керівником прес-служби, але велася вона вочевидь різними мовами, хоч ми користувалися українською. Зрештою пані Шумак «відфутболила» мене до КМДА. «А до кого звернутися?» — запитала я. Неважко здогадатися, що моя співрозмовниця цього «не знала»...

У прес-службі КМДА теж не вдалося бодай щось дізнатися. Керівник цього підрозділу Олександр Івахнюк чомусь запідозрив, що я не журналіст, а потім запропонував прийти на брифінг, котрий мав відбутися «може, об 11.30, а може, о 14-й год.». Пояснення, що хотіла б зробити це швидше, бо матеріал готується в номер, не справило враження. Може, пан Івахнюк — не журналіст або поганий журналіст?

Утім, чи потрібні пояснення? Хіба те, що сталося, — виняток? Чомусь у нас, якщо навіть робиться щось хороше, то обов'язково —через пень колоду. Те, що сталося цього разу, зрозуміло й без новомодних брифінгів: КМДА і Київський метрополітен не узгодили дії. Буває й таке, але чи можна було уникнути стресів тисяч пасажирів, які спізнилися на роботу? Дуже просто: не підготувалися до такого дорогого задоволення — запровадьте подорожчання не з 4 листопада, а з того числа, коли будете готові. Але вочевидь вчинити так для метрополітену — собі дорожче. Тож розраховуватися знову довелося громадянам. До речі, хто компенсуватиме втрачені робочі години?

Валентина ПИСАНСЬКА.

КОМЕНТАР ЮРИСТА

Відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів щодо оплати побутових, комунальних, транспортних та інших послуг, які надаються підприємствами та організаціями комунальної власності відповідної територіальної громади. Однак відповідно до Указу Президента «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» нормативно-правові акти набувають чинності через 10 днів після їх реєстрації, якщо в них не встановлено пізнішого строку надання їм чинності. Отже, якщо рішення Київської міської державної адміністрації було зареєстровано в Головному управлінні юстиції міста Києва 31 жовтня, то вартість проїзду повинна піднятись не раніше як 10 листопада.

Богдан ЛАВРЕНЮК.

ТРАГЕДІЇ

Бі-Бі-Сі змушує Саакашвілі виправдовуватися (УНІАН)

...Група журналістів Бі-Бі-Сі нещодавно здійснила перший візит у зону воєнного конфлікту і знайшла свідчення, які дають підстави припускати, що Грузія застосовувала силу невибірково і, можливо, навмисно вибирала для цілей цивільні об'єкти.

Зокрема, Бі-Бі-Сі посилається на слова двох свідків. Марини Койчевої, лікаря з головного госпіталю Цхінвалі, яка розповіла кореспондентам, що по ній та трьох її родичах стріляли грузинські танки в той час, коли вони намагалися втекти з міста на машині 9 серпня. В результаті обстрілу їхня машина та ще двi інші з'їхали в канаву. Георгій Тадтаєв, 21-річний студент-стоматолог, був убитий під час цього обстрілу. Його матір, 45-річна Тая Ситник, розповіла Бі-Бі-Сі, що син зійшов кров'ю на її руках після того, як осколком снаряда грузинського танка йому поранило горло. За словами Т. Ситник, вона бачила, як цей грузинський танк, під'їхавши на відстань кількох метрів до 5-поверхового житлового будинку, відстрілював по снаряду на кожен поверх.

Президент Грузії М. Саакашвілі заявив Бі-Бі-Сі: «Ми абсолютно заперечуємо будь-які звинувачення у військових злочинах, але, водночас, ми відкриті до будь-яких коментарів і розслідувань»...

На руїнах Цхінвалі.

Розслідування подій на Кавказі очолить експерт зі Швейцарії (РІА «Новости»)

...Міжнародне незалежне розслідування серпневих подій на Кавказі очолить експерт зі Швейцарії, повідомив глава МЗС Франції, яка головує в ЄС, Бернар Кушнер.

«Ми готуємо його (розслідування). Буде сформовано невелику групу інтелектуалів, політиків, юристів, що займуться цим питанням. Керівником комісії призначено одну пані зі Швейцарії», — сказав Кушнер в інтерв'ю, що його публікує у вівторок газета «Коммерсант».

Міністр не розкрив, про кого саме йдеться, зазначивши лише, що вона — «фахівець з Кавказу».

Відповідаючи на запитання про співробітництво з комісією Росії і Грузії, Кушнер наголосив: «Їм доведеться зробити чимало».

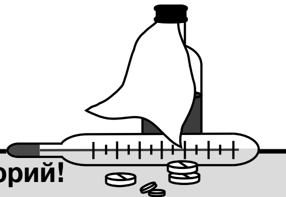
«Вони (РФ і Грузія) мають відкрити архіви. Якщо вони не погодяться —на них обрушиться все міжнародне співтовариство. Вони повинні будуть зробити це. Потім комісія зустрічатиметься з міністрами оборони, президентами», — сказав міністр...

Georgia denies 'war crimes' claim (Story from BBC NEWS)

...His mother, Taya Sitnik, 45, told the BBC he bled to death in her arms on the morning of 9 August after a fragment from a Georgian tank shell hit him in the throat as they were both sheltering from artillery fire in the basement of her block of flats. Mrs Sitnik said she subsequently saw the tank positioned a few metres from the building, firing shells into every floor. Extensive damage to the five-storey block appeared consistent with her version of events...

Якщо правомірність дій не буде доведено, ціни на проїзд може бути знижено

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

Грип, як партизан, блукає серед нас...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Хвороба ускладнень і летальних випадків

Медики стверджують: грип — це хвороба ускладнень. За даними американських експертів, під час його епідемії в США додатково фіксується від 20 до 40 тисяч смертей. В Україні за останні роки офіційно не зареєстровано жодної, причина якої — грип. Бо в нас інший підхід до такої статистики. Проте медики не заперечують, що на тлі грипу загострюються хронічні недуги, і саме така провокація може призвести до летального кінця.

Зокрема, «грипові» ускладнення виражаються захворюваннями серцево-судинної та центральної нервової систем: головний біль, мігрень, енцефаліт, загострення гіпертонічної хвороби, ураження нирок, болі в попереку.

До епідемії ще є час. Отже варто проводити різну профілактику захворювання — від народних методів (цибуля, часник, мед) до традиційних (вітамінні пігулки та вакцинація). Так, пан Фролов наполягає на щепленні. Мовляв, воно забезпечує захист у 90—95%. А от із кількості не вакцинованих, але хворих пацієнтів у 20—27% виникають різного роду ускладнення. Вакцинація уразливих верств населення (вихованців дитячих будинків, інтернатів тощо) здійснюватиметься безкоштовно, принаймні у столиці.

Сьогодні в Україні зареєстровані і використовуються чотири вакцини проти грипу і п'ята зараз проходить перереєстрацію. У центрі грипу стверджують: усі вони містять три віруси, які очікується цього року як збудники чергової епідемії грипу.

Ті, хто має третю чи четверту групу крові, на грип хворіють рідко й легко.

Отже, час оборонятися від застуд та епідемій, бо не складено іспит грипом. Проте серед нас є щасливчики. Це ті, хто має третю й четверту групи крові. Лікарі кажуть: такі люди рідко хворіють на грип, а якщо й нездужають, то легко. Але самі носії вказаних з груп крові переносять віруси і можуть заразити ними оточуючих. До речі, один хворий на відстані трьох-п'яти метрів здатний «поділитися» своїм вірусом із 10—20 людьми, що знаходяться поблизу.

Миття рук із милом знижує ризик зараження

Захисні маски і ретельне миття рук з милом — найкращі превентивні заходи від розповсюдження грипу, вони на 50 відсотків знижують можливість захворювання. Епідеміологи ознайомилися із станом здоров'я тисячі студентів протягом двох років під час сезону грипу і дійшли висновку, що носіння спеціальних масок і дезинфекція рук допомагають скоротити ризик захворювання від 10 до 50 відсотків. Медики вважають, що такі прості заходи можуть бути ефективні проти цілого ряду респіраторних хвороб.

Запобігання потраплянню віруса в дихальні шляхи і мікробів в організм вивченими способами перешкоджало розвитку кашлю, ознобу, підвищенню температури і болям у м'язах у період настання холодів. Оскільки вакцинація і використання противірусних препаратів не завжди доступні для широких верств населення, звичайне дотримання правил особистої гігієни є досить ефективним засобом боротьби з пандемією й спалахами грипу, переконані терапевти Мічиганського університету (США). Також лікарі радять проводити домашній карантин: якщо хтось із членів сім'ї захворів на грип, обмежити спілкування з хворим.

До таких заходів у масштабах цілого міста чи країни вдаються останнім часом і у нас — під час грипозного сезону закривають школи. Кажуть, це допомагає зупинити тріумфальну ходу хвороби. Вочевидь, якщо вірити прогнозам епідеміологів, «грипозні канікули» очікують дітлахів наступного року, відразу після офіційних зимових.

Якщо застуду вже не обминути...

Навіть якщо мити руки вже запізно, існують перевірені засоби активної боротьби з першими ознаками застуди. Оскільки вона атакує насамперед носоглотку, то лікувальні полоскання горла — перший крок на шляху до одужання. Для цього використовуйте настій шавлії, розчин морської солі.

Допоможуть також інгаляції з ефірними маслами шавлії, евкаліпту, розмарину, м'яти, лимона, майорану, ромашки. Як ефективна антизастудна процедура рекомендується «душ від нежиті». Щоб очистити гайморові пазухи, треба спрямувати потужний струмінь води то на одну пазуху носа, то на другу. При цьому то наближайте, то віддаляйте душ. Так ви масажуєте й прогріваєте гайморові пазухи, що очистить їх і допоможе перемогти застуду. Ще один доступний рецепт який позбавляє від нежитю: протягом дня через кожні 2—3 години капайте в ніс сік алое.

Навіть звичайна застуда — сигнал про негаразди в організмі, про ослаблення імунітету. А це набагато серйозніше, ніж ми звикли думати.

Фото Миколи МЯКШИКОВА (з архіву «Голосу України»).

Пацієнти не повинні платити за протези

Це мають робити МОЗ чи страхові компанії

ПРОБЛЕМА

20-річний Денис Удот займався важкими видами спорту — регбі, бокс, дзюдо, бойове самбо. Під час тренування пошкодив хребці шиї, відчув біль. Як мешканець Київської області, звернувся по допомогу до Київської обласної лікарні. Зробили МРТ, поставили діагноз — міжхребцева грижа. Вдалося знайти спонсора, який оплатив вартість імпортного імплантата. Сама операція була безкоштовна.

Такі операції в Україні роблять уже понад десять років, проте вперше вживали імплантат, після якого хребці між собою не блокуються, а залишаються рухомими.

Завідувач нейрохірургічного відділення Київської обласної лікарні Василь Данацко каже, що це друга в Україні подібна операція.

— Я радий, що такі втручання роблять не у приватній клініці, а в державній — у нейрохірургічному відділенні Київської обласної лікарні. Йдеться про протезування шийного диска. Раніше видаляли міжхребцеві грижі, міняли самі диски, але після цього два суміжні хребці зросталися й ставали нерухомими. Зараз, завдяки французькому протезу, повністю відновлюємо анатомічну природу шийного відділу. Після операції пацієнт не відчуває жодного дискомфорту, хребці шиї рухомі, — пояснює Василь Данацко.

Проте ми відстаємо від Росії, де зроблено вже півтисячі таких операцій.

Протез, який поставили Денису, коштує 3600 євро. В Росії, наприклад, щоб вирішити питання забезпечення населення такими імплантатами, прийняло державну програму. Штучні диски закуповують за бюджетні кошти — для хворих вони безкоштовні.

— Ми хочемо, щоб про цю проблему знало суспільство, знало Міністерство охорони здоров'я, щоб на тендерній основі закуповувати такі імплантати. А ще — щоб вітчизняні страхові компанії своїм клієнтам оплачували вартість протезів. На жаль, більшість страховиків відшкодовують лише вартість самого лікування. Це стосується не лише нейрохірургії, а й травматології, кардіохірургії тощо, — каже завідувач нейрохірургічного відділення Київської обласної лікарні.

Він вважає: протези має закуповувати чи то медичне відомство через тендер, чи то страхова компанія, а не сам пацієнт. Наприклад, у Словаччині, Чехії, Франції ці витрати покриває страховка.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ТЕРМОМЕТР

Віра в «порожню» таблетку

Половина американських медиків регулярно використовують стосовно своїх пацієнтів ефект плацебо — прописують фармакологічно нейтральну речовину, лікувальний ефект якої є наслідком віри пацієнта в її цілющі властивості, показали результати опитування.

Плацебо є психологічним феноменом. Чимало ескулапів вважають, що видужання пацієнта можна досягти, навіть якщо давати йому таблетку-«пустушку», переконуючи, що це новітній безвідмовний медпрепарат. Віра пацієнта в успіх лікування в цьому разі важливіша за самі ліки. Вважається, що ступінь прояву плацебо-ефекту залежить від сугестивності людини і зовнішніх обставин лікування, наприклад, від розміру і яскравого кольору таблетки, ступеня довіри лікарю, авторитету клініки.

Опитування американських лікарів показало, що більшість із них використовують як плацебо справжні фармакологічні препарати: 41 відсоток прописують болезаспокійливі, 38 — вітаміни, 13 — антибіотики, 13 — седативні препарати, три відсотки призначають ін'єкції фізрозчину, а два — таблетки лактози.

«Отримані результати нас дуже тривожать. Вони свідчать про певний елемент обману, що суперечить принципу інформованості пацієнта», — кажуть автори дослідження з Національного інституту охорони здоров'я США.

А самі пацієнти стверджують, що воліли б знати всю правду про те, який препарат і для чого призначає їм лікар. І зізнаються, що навряд чи зможуть зберегти довіру до лікаря, якщо довідаються, що замість справжніх ліків він прописував їм «пустушку».

Аналогічні дослідження в країнах Європи продемонстрували подібні результати.

У Сумах стартувала акція «Серце — дитині»

У громадських місцях обласного центру та вузах будуть встановлені спеціальні опломбовані скриньки для збирання благодійних внесків. Кожен бажаючий зможе вкласти туди «частинку власного серця» — певну суму, яка піде на придбання медичного обладнання для дошкільного відділення Сумської загальноосвітньої школи-інтернату. Минулого року волонтери зібрали близько шести тисяч гривень, на які було закуплено медобладнання для Сумської міської клінічної лікарні.

На жаль, у приміщеннях облдержадміністрації та Будинку рад, в якому досить часто відбуваються засідання сесій та інші заходи за участі місцевих депутатів і чиновників, минулого року було зібрано лише 132 гривні. Тому і покладають великі сподівання на громадськість. Підсумок акції волонтери підіб'ють 19 грудня, на день Святого Миколая. Тоді ж закуплене на зібрані кошти медобладнання буде передано вихованцям закладу.

Під «Лікарняним листком» підписалася Ольга ВАУЛІНА.

Національний аграрний університет відзначив 110-ту річницю від дня свого заснування

Обсяг торгівлі сільгосппродукцією з ЄС за січень—вересень порівняно з аналогічним періодом минулого року зріс на 83—84 відсотки, повідомив заступник міністра економіки Валерій Пятницький. При цьому її експорт з України становив 2,3 мільярда доларів, імпорт — майже 2 мільярди

КОМПЕТЕНТНО

Проти європейського «лому» немає прийому

Європейська комісія, як вже повідомляв «Голос України», наприкінці жовтня ухвалила рішення про відновлення мит на імпорт зерна до ЄС. Звісно, ніхто не погоджував цей крок, приміром, з Україною як зацікавленою стороною, потужним експортером хлібних культур. Чи вправі були застосовувати такі обмеження наші західні сусіди? З таким запитанням «Голос України» звернувся до заступника міністра економіки Валерія Пятницького під час «круглого столу» «Зона вільної торгівлі Україна—ЄС: перспективи для АПК України», що відбувся в Києві.

— Я не виступаю на захист Європейського Союзу, — зазначив Валерій Пятницький, — але в ЄС в рамках їх зобов'язань у СОТ мито передбачено, зокрема на зернові. Те, що ЄС запровадив торік так звану тарифну квоту, тобто більш низьке мито на певний обсяг товару, тоді коли був дефіцит на ринку зернових — це їх право знижувати дію тих або інших мит. Але ЄС не повинен нічого ні з ким погоджувати, коли відміняє цей тимчасовий захід. Тоді так склалася ринкова ситуація, що ЄС стало не вигідним високе мито, бо їм було потрібне зерно. Як тільки дефіцит хлібних культур припинився, ЄС повернув імпортні мита на цю сільгосппродукцію. Тож з боку Європейського Союзу на запровадженні ввізних мит на зернові жодних порушень немає.

Нагадаємо, торік та ж таки Єврокомісія скасувала імпортні мита через невисокий урожай зерна і стрімке зростання цін на нього на світових ринках, аби поповнити таким чином дефіцит збіжжя. Цьогоріч ситуація зовсім інша — об'єднана Європа планує зібрати рекордний за останні п'ять років урожай, тож постачання дешевого зерна, передусім з України та Росії, на ринок ЄС загрожує там лише обвалом цін і втратою прибутків європейських фермерів. Про це йдеться й у коментарях комісара з питань сільського господарства ЄС Маріан Фішер Бойль: ціни на європейських ринках на м'якозерну пшеницю впали до рівня нижче від рекомендованої. Зниженню сприяє велика пропозиція зерна, зокрема і закордонного. Найбільшими постачальниками пшениці низької та середньої якості до Європейського Союзу є Росія та Україна, де встановилися дуже низькі ціни на зернові. Тож здешевлення хлібних культур на внутрішньому ринку Євросоюзу через високу пропозицію зерна змушує ЄС обмежити доступ на ринок іноземного збіжжя.

Слід зазначити, коли український уряд вдався торік до обмежень вивезення збіжжя за кордон через неврожай, то Україна наразилася на шквал критики з боку світової спільноти. Нас не раз звинувачували тоді у неринкових підходах.

Але сьогодні звинувачувати ЄС у подібних діях ми, виявляється, не вправі.

— Згадайте тексти угод, — каже В. Пятницький. — Угода про партнерство і співробітництво, ратифікована Україною з Європейським Союзом ще у 1994 році. Одне з її положень говорить: сторони між собою торгують без застосування кількісних обмежень. Все. Крапка. Тобто якщо Україна в односторонньому порядку вводить кількісні обмеження, то це порушення, в даному випадку, угоди з ЄС.

Галина КВІТКА.

Люди на болотах

ГЛИБИНКА

Поліські джунглі... На Рівненщині годі знайти населений пункт, який відповідав би цьому визначенню більше, аніж Вежиця Рокитнівського району. Хтозна, у кого і для чого понад п'ять століть тому з'явилася потреба оселитися серед і досі непрохідних боліт, дрімучих лісів.

Ще за Союзу Вежиця була майже ізольована від світу. Добратися до ближчого населеного пункту — Старого Села, звідки вже була дорога до районного центру, люди могли лише човнами, у ліпшому разі — возом... А до 1952 року медичну допомогу в селі надавала лише бабка-повитуха. Про таку ж річ, як швидка допомога, люди взагалі до 80—90-х років і гадки не мали. Лише це якихось кілька десятків років тому мешканці Вежиці заховали у скрині полотняний одяг і постоли.

Попри віддаленість села, більшість людей не збираються виїжджати звідси назовсім. Хіба що на сезонні заробітки. Зрештою, хто хотів, то вже виїхав: після аварії на ЧАЕС із села відселилось сорок молодих сімей.

— Нині ж кількість населення не лише стабілізувалася, а й збільшилась із 800 чоловік наприкінці 90-х до тисячі, — розповідає Вежицький сільський голова Микола Кузьмич (до речі, через ізольованість села тут багато людей із таким прізвищем. — **Авт.**). — До того ж молодим сім'ям, які хочуть будуватися, вже й місця для цього бракує.

— Торік державним коштом зроблено капітальний ремонт школи у Вежиці, а в нинішньому з допомогою районного бюджету замінено дах у навчальному закладі в Переходичах (це село теж входить до складу Вежицької сільради. — **Авт.**), люди стають заможнішими — навіть авто почали купувати, — радіє Микола Кузьмич. — Якби ж до цього мали кращі ФАПи та клуби (зведені вони ще у 50—60-х роках), добротнішу дорогу, то взагалі спокійно почувався б як сільський голова.

Проте, хоч сучасні прикмети та цивілізація і з'являються поступово у віддалених Переходичах та Вежиці, там, як ніде інде, вдалося зберегти в життєвому устрої ознаки минувшини, звичаї й традиції пращурів. Незвично контрастують ледь не по-старосвітські облаштовані обійстя і супутникові антени на кожній хаті (до того ж — по кілька), християнство і поклоніння силам природи, сучасна побутова техніка в будинках і вулики-довбанки, які вежичани, як і їхні прадіди, ще й тепер розвішують по лісах...

А ще — у місцевих мешканців не зникла звичка виживати з допомогою дарів природи. Найперше, звісно, мова про журавлину. З цією ягодою так тісно пов'язане буття місцевих людей, що й село можна було б назвати журавлиновим.

Журавлина навіть чимось схожа на поліщуків — така ж невибаглива й витривала, і така ж гарна. Треба тільки вміти, як і ягоду в різнотрав'ї, розгледіти ту внутрішню і зовнішню красу. У давнину вона зцілювала вежичан від недуг, нині допомагає селу в журавлиновім намисті вижити матеріально.

Щойно болото навколо Вежиці починає спалахувати червоними острівцями, туди, у непрохідні місця, вирушає ледь не все місцеве населення — усі, хто мають сили і не лінуються. Збирають ягоди не від нагоди до нагоди, а їдуть на болото (переважно у заповідну Погоню) на тиждень, а то й місяць.

— Живемо у палатках чи в станах. Це такі собі дерев'яні шатра, — розповідає Віктор Домантович із Переходич. — Їжу готуємо на вогнищі. У мої сім'ї малі діти, то дружина з ними удома, а я збираю журавлину. Зазвичай на болота вирушаємо гуртом — скільки на вантажівку вміститься, стільки й їде.

— А скільки може одна людина назбирати ягід? — цікавимось.

— Це залежить від вправності. Я за тиждень назбирую її три мішки з-під цукру. За сезон — 700 кілограмів.

Про Вежицю (як лідера зі збору журавлини на Поліссі) в окрузі навіть ходять легенди, що місцеві люди мають імунітет до зміїної отрути. Мовляв, сформувався він через те, що століттями вони потерпали від укусів. Одна з найстарших жительок села Катерина Жежук на те лише знизує плечима. Каже, що принаймні місцеві люди не бояться змій, та, хоч як дивно, і кусають вони їх не так уже й часто.

А що ж далі роблять вежичани з цілющою ягодою? Найперше — щоб рівномірно доспіла, встеляють нею підлогу в сухих підсобних приміщеннях. Потім з допомогою вентилятора (раніше — вітру) очищують від моху і трави. А на завершення — викопують на подвір'ї глибоку яму, ладнають у ній величезний целофановий кульок, засипають туди ягоди і заливають їх водою. Так журавлина зберігається до весни — поки буде розпродана і «вирушить» до Москви, Петербурга та ін. Але нині дуже часто покупці самі приїжджають за ягодою до села.

Світлана ТУБІНА,
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

На знімку: десятирічна Діана Кузьмич уже другий рік поспіль допомагає мамі на журавлинових жнивах, а нещодавно побила всі свої рекорди — за день назбирала двадцять літрів.

Фото Миколи КОЛОДЯЖНОГО.

Порада за півмільйона.

Протягом останніх п'яти років у Хмельницькій області середньооблікова кількість штатних працівників АПК скоротилась втричі, а їх питома вага до загальної кількості зайнятих в економіці краю зменшилась із 35 до 27 відсотків. Значно зменшилася і кількість працюючих у соціальній сфері на селі. Село потерпає від безробіття, а водночас масштабні державні програми, які мали б надати людям роботу та заробітки, пробуксовують. Чому?

Була б шия, ярмо знайдеться

Справді, жити в селі й потерпати від безробіття просто неможливо. Земля, худоба, птиця, садок коло хати, грядки... Тільки встигай за всім, а дні збігають так миттєво, що не зогледишся, а і тижня, і місяця вже немає. А як все переробиш, то, дивись, сім'ю таки прогодуєш. Але чи заробиш на життя?

Банальна фраза про те, що земля — наше найголовніше багатство, все-таки повинна б стати основою державної економіки. Бо саме сільська праця мала б не просто годувати, а й формувати державний бюджет. Натомість аграрно-трудові картини з року в рік стають дедалі песимістичніші.

Ще зовсім недавно Хмельниччина вважалась традиційно аграрно-промисловою областю. Тепер ці два слова помінялись місцями. На лінгвістичну зміну можна було б просто не звертати уваги, якби за ним не стояли глибокі економічні процеси. А суть їх полягає не так у тім, що край зумів небувало розвинути промислову економіку і наростити обсяги випуску продукції, як втратив колись міцні позиції аграрного сектору.

Треба мати неабияку економічну прозорливість, щоб розібратись у завуальованих статистичних даних. А вони свідчать, що за дев'ять місяців виробництво сільгосппродукції у господарствах АПК збільшилося на третину. Але загальне виробництво аграрної продукції зросло лише на три відсотки! Як таке може бути? То більше чи менше всього вироблено і продано?

Та виявляється, що весь аграрний сектор потягнули назад сільські дядьки, котрі скоротили своє виробництво на вісім відсотків.

Вдале жонглювання цифрами, що й казати. Нехай би воно так і залишилось на совісті чиновників, якби не одна обставина: життя сільського трударя стає дедалі важчим, а головне — безперспективним. Минулоріч потреба в працівниках сільського господарства скоротилась вдвічі. Цього року попит на трудові руки так само не збільшився. Загалом же **за кілька останніх років число господарств зменшилось практично вдвічі, а кількість робочих місць в аграрному секторі краю впала майже на 30 тисяч.**

Втративши надію на будь-яке працевлаштування і можливість заробляти, люди перекинулись на домашні господарства. Але кому і який від цього зиск?

Гроші є. Чому ніхто не бере?

— М'ясо, молоко, буряк — все це дає гроші. До того ж по кожній позиції, як і по багатьох інших, діють державні програми підтримки, — переконує заступник голови облдержадміністрації Володимир Кирилюк. — А якщо хто не знає, як з цього всього робити капітал, то є ще одна програма, котра вчить.

Коли поглянути на суми, справді складається враження, що гроші просто нестримним потоком ллються в дядьківський гаманець. Бюджет готовий компенсувати сільським бізнесменам половину вартості придбаного холодильного обладнання, 40 відсотків від ціни племінної худоби, 20 — за куплену техніку, 30 — за доїльні апарати. Торік в області на такі програми було виділено близько ста мільйонів гривень. Нинішнього — до 160 мільйонів. Одне слово, тільки заводь приватні ферми, вирощуй худобу, здавай молоко, але...

З'ясувалося, торік такою потужною допомогою в області не скористалося і два десятки сільських приватників. Чому?

«Та хто ж його знає, що є такі гроші, і кому вони перепадають», — люди у селах розводять руками. Така інформація не те що до сільської хати не доходить, а навіть і не до всіх керівників господарств. На підтвердження цього — приклад із Волочиського району, де підприємець закупив півтора десятка корів, 650 голів свиней, взяв для цього чималі банківські кредити, але ніхто так і не підказав йому, що відсоток за користування цим кредитом можна компенсувати так само за рахунок цільових програм.

До того ж шлях використання бюджетних коштів такий довгий та тернистий, що не кожен наважиться ним піти. Це навіть самі чиновники визнають.

Здавалося, щоб ліквідувати ці прогалини в освіті та поінформованості, держава все-таки подбала і створила спеціальні дорадчі служби. Мало того, що відповідні підрозділи діють в усіх районних управліннях, то ще й серйозна фінансова підтримка виділена на цю програму. **Нинішнього року на дорадництво та навчання сільських підприємців в області виділено 450 тисяч гривень. Із бюджету на-**

Зазвичай на болота вирушаємо гуртом — скільки на вантажівку вміститься, стільки й їде

Хліб дарований мудрістю

Екологічне землеробство у нас видається маніловщиною

ПЕРСПЕКТИВА

Шанобливо і обережно тримає Михайло Юхима **(на знімку)** в своїх великих долонях хліб. І тому, що змалечку до хліба ставиться із святістю, і тому, що цей невеличкий буханець справді для нього дорогий. Сам виростив жито, без міндобрив, різних там отрутохімікатів. Потім це екологічно чисте зерно помолов на жорнах, і це борошно грубого помелу використав на хліб. Тісто замішував без дріжджів, на заквасці, «ще як бабця і прабабця мої, і їхня бабця робили». Тому вставати доводилося вночі, підбивати, а як вже пік, то не на газу чи вугіллі, а на дровах. І вийшов хліб на славу!

Юхима привіз до Львова кілька буханців, хотів, щоб учасники міжнародної конференції «Розвиток агротуризму та органічного землеробства — шанс для розвитку сільських територій» скуштували. Щоправда, люди здебільшого не їли, а загортали хліб у серветки —певно, щоб вдома діти поласували.

Таких як Юхима на Львівщині — чи не один. Не готові у нас ще цей хліб поціновувати. Коштуватиме буханець дорожче, ніж звичайний. І тому підприємці не вірять, що витрати від продажу окупляться, і не беруть його на прилавки. «Та це нічого, як тільки більша кількість людей «дозріє» до екологічно чистих продуктів, то і хлібороби, які відмовляться від застосування хімії, з'являться», — так заспокоювали нас польські гості, які також ще декілька років тому мали лише близько 20 таких диваків, а нині вже у сто разів більше. Як і Михайло Юхима, вони не обробляють великої кількості землі, бо екологічне землеробство потребує додаткових зусиль, особливого догляду і особливого ставлення з боку держави. В Польщі сьогодні повсюдно працюють дорадчі служби, що перебувають на відміну від наших на державному утриманні, і безоплатно допомагають фермерові і як технологічно грамотно вирощувати екологічно чисту продукцію, і як сертифікувати її за вимогами Євросоюзу, і як поширювати, і навіть як розвивати на цій темі сільський туризм.

Україна теж могла б отримати чимало благ від біологічного землеробства. «Органічне виробництво — нове давно забуте старе, — стверджував під час прес-конференції заступник міністра аграрної політики України Роман Шмідт. І воно тепер відновлюється в Україні. Створено вже федерацію органічного руху і ми переймаємо польський досвід роботи у цьому напрямі». Заступник міністра навіть повідомив, що вже підготовлені проекти законів про органічне виробництво, про сільський зелений туризм, пообіцяв — їх також буде направлено до Верховної Ради. Триває робота і над державною цільовою програмою підтримки особистих селянських господарств і сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Концепції цих програм найближчим часом буде спрямовано на розгляд Кабміну.

Однак фермери здебільшого недовірливо кивали головами. «Найближчим часом» депутатам не до фермерів. Якщо навіть буде ухвалено концепції (а наразі йдеться лише про них), то до програм, підкріплених реальними грошима, — довга дорога. Хоча ніби все просто: хочеш бути фермером, який займається екологічно чистим землеробством, — будь ним! Відкинь усі міндобрива і гербіциди, працюй утричі наполегливіше. І водночас будь готовий до того, що врожайність на початку впаде щонайменше на 30 відсотків, що потрібно буде застосовувати сівозміни і навчитися шанувати землю. А головне — потрібно буде повністю перебудувати власну свідомість і мислення. Це надто складно в наших умовах, адже, по-перше, ціни на паливо і техніку зростуть, спробуй тут ще альтруїзмом займатися. А по-друге, як використовувати хімікати, у нас вчать на кожному кроці — стільки книжок на полицях, стільки статей у журналах. А от як обійтися без них — інформацію треба шукати по крихтах.

В ідеалі держава мала б відшкодовувати збитки, яких зазнає фермер, котрий погоджується працювати за новими (старими?) правилами; щоб він без зайвих надзусиль отримував сертифікат, і тоді вже міг продавати свою екологічно чисту продукцію в Європу. В реаліях же отримати сертифікат — ціла проблема, адже такої системної діяльності в Україні ще немає. Тому тема конференції «Розвиток агротуризму та органічного землеробства — шанс для розвитку сільських територій», зокрема в частині органічного землеробства, видається звичайнісінькою маніловщиною, однак говорити навіть гіпотетично про потребу такого господарювання — вимога часу. Європейського часу, який Україна ніяк не наздожене.

Ірина ЄГОРОВА.

Фото автора.

ДО РЕЧІ

Органічний рух намагаються зрушити

«Органічне сільське господарство та його законодавче забезпечення». Таку назву має «круглий стіл», який відбудеться сьогодні у приміщенні Мінагрополітики (Київ) у рамках швейцарсько-українського проекту. Серед його організаторів — Дослідний інститут органічного сільського господарства (Швейцарія) та Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України.

За «круглим столом» зійдуться представники міністерств і відомств України, Комітету Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин, Генеральної дирекції сільського господарства і розвитку села Європейської Комісії (Бельгія), міністерств сільського господарства — Чехії, Польщі, Молдови, Албанії, Чорногорії, Македонії, Словенії, Болгарії, а також Міжнародної федерації органічного руху, громадських професійних організацій, маркетингових структур, науковці, дорадники, виробники.

Учасники обіцяють поділитися досвідом з виробництва, сертифікації, маркування та маркетингу органічної сільськогосподарської продукції. А наша газета, зі свого боку, й в подальшому висвітлюватиме цю проблему.

Галина КВІТКА.

КОМЕНТАР

Нелогічна олія

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Як пояснював «Голосу України» ситуацію голова правління асоціації «Укроліяпром» Степан Капшук, ніхто не хоче чути, що олієжирові підприємства і восени переробляли насіння соняшнику, закуплене раніше за значно вищими від нинішніх цінами. А згадаймо, у 2007/08 маркетинговому році ціни на нього в Україні були рекордними. У деякі періоди вони коливалися від чотирьох до п'яти тисяч гривень за тонну, що призвело до небувалого здорожчання олії. Тепер соняшник купують по 1200—1700 гривень за тонну. Відповідно, нині впали й відпускні ціни підприємств на нерафіновану соняшникову олію. На кінець жовтня підприємства реалізовували її по 3,5—4,5 тисячі гривень за тонну, що на 40 відсотків нижче жовтня 2007-го. Тож запитання, чому розфасована рафінована олія на полицях магазинів не падає в ціні, цілком слушне. Степан Капшук наголошує, що в ціну бутильованої олії, окрім вартості сировини, закладено ще й затрати на рафінування, бутилювання, саму упаковку. До того ж продукція надходить до магазинів через дистриб'юторські мережі, які накручують свою маржу. Впливає на вартість олії й роздрібна націнка самих магазинів. Тому в підсумку ціна літрової пляшки практично вдвічі вища літра сирої олії, бо на всіх етапах істотно зростають затрати.

Незважаючи на це, виробники за підсумками наради погодилися знизити оптово-відпускні ціни на фасовану олію до 7—7,5 гривні за літр. Відтак, прогнозує Степан Капшук, у роздрібній торгівлі пляшка соціально значимого продукту подешевшає до 8—9,5 гривні. Але робити довгострокові цінові прогнози голова правління асоціації «Укроліяпром» не береться — надто хитка нині економічна ситуація і в країні, і в світі.

На нараді також розглядалося питання про скасування вивізного мита на насіння соняшнику. Відповідний законопроект запропонувало Мінагрополітики, щоб підвищити експортний попит на український соняшник. Скасування мита, вважає Степан Капшук, для галузі неприйнятне. А такий крок може спровокувати кризу на продовольчому ринку країни. В Україні і так після вступу до СОТ експортне мито на насіння соняшнику одразу знизилось з 17 до 14 відсотків. Крім того, Мінекономіки з жовтня скасувало встановлення мінімальних індикативних цін при його вивезенні за межі держави. Ці кроки значно лібералізували експорт ліквідного насіння. У разі ж скасування, навіть тимчасового, експортного мита на соняшник його масово вивезуть за кордон, причому за демпінговими цінами. Тоді олієжирова галузь повернеться до стану, який через брак сировини переживала у 1997—1998 роках. Скоротиться виробництво олії, маргаринової продукції, майонезу і, як наслідок, надходження до бюджетів усіх рівнів. Експорт готової продукції, зокрема олії, загальмується і Україна втратить зовнішні ринки. Скасування експортного мита призведе до зупинки більшості заводів, що перетворить нашу державу на сировинний придаток ЄС. Підтвердженням цієї тези є ситуація з ріпаком. Його виробництво в країні різко зростає, але більш як 80 відсотків урожаю експортується за кордон.

До речі, в Аргентині діє вивізне (експортне) мито на насіння соняшнику в розмірі 39 відсотків, у Росії — 20 відсотків.

Галина КВІТКА.

Чому від неї відмовляються аграрії

дійшло вже більше половини цієї суми, але освоїти вдалось лише 23 тисячі гривень.

«Беріть гроші, вчіться, ставайте підприємцями, — закликають із облдержадміністрації. — А треба буде, ще стільки ж знайдемо». Виявляється, мільйонні суми під програми «горять» не тільки на Хмельниччині. В інших областях не змогли використати і того мізеру, що все-таки освоїли подоляни, отож є реальна можливість перерозподілити кошти. Біда тільки, бажаючих взяти їх в руки так і не знаходиться. Кілька десятків проведених семінарів, на жаль, так і не розбудили масового потягу селянства до приватного бізнесу.

Глибинка — без роботи, земля — без кадрів

Село захлинається від суперечностей. З одного боку, через безробіття зашморг бідності охопив тисячі родин. З другого, господарства не можуть знайти справді кваліфікованих спеціалістів. І це за того, що тринадцять аграрних ліцеїв готують фахівців робітничих спеціальностей, а аграрний університет пропонує широкий вибір спеціалістів.

Пригадується розмова з керівником однієї з потужних аграрних фірм, коли він з гордістю розповідав, що своїх комбайнерів вони вчать за кордоном. Коштів не шкодують. Бо пам'ятають ситуацію, коли нова техніка дала збої у програмному забезпеченні. Тут ремонт ключем та молотком не обійдеться. Довелось викликати фахівця з другого континенту. Тепер, щоправда, вже навчились обходитись із такою машинерією самостійно, але про те, щоб запросити на неї випускника із аграрного ліцею, і мови бути не може.

Система усталеної професійної освіти давно потребує серйозних змін. Хоча б які новомодні назви спеціальностей записували в дипломи нинішніх випускників, до новітніх технологій вони все одно не дотягують, а старе масове виробництво вже й само не потребує такої кількості кадрів.

З випускниками вузів така сама проблема. За різними оцінками, за спеціальністю влаштовується від семи до п'ятнадцяти відсотків дипломованих спеціалістів. Та й їх аграрний трудовий шлях дуже часто закінчується вже через рік-другий після початку.

Взагалі ж намагання з'ясувати, скільки і яких фахівців потрібно для аграрного сектору краю, виявились марними. За даними облагропроду, торік на посади керівників та спеціалістів прийнято 774 працівники. Зате звільнилось 973 чоловіки. Всього ж за п'ять останніх років кількість працюючих в аграрному секторі зменшилась більш як на 56 тисяч чоловік. Земля перестала давати людям роботу.

Попри всі старання дорадчих служб та обіцяній грошовій підтримці із бюджету серед ліцеїстів-аграріїв вдалось відібрати лише дванадцять чоловік, готових зайнятись власною справою на селі. У скількох з них вистачить юнацького романтизму, щоб зробити це справою всього життя, невідомо.

Теоретичне навчання, активна пропаганда з боку влади і навіть грошова підтримка не спрацьовують. Все це не може протистояти тим кризовим процесам, що відбуваються на селі. Навіть статистика свідчить: аграрний сектор переживає серйозну хворобу. Тільки в тваринницькій галузі на початок жовтня спад великої рогатої худоби становив понад одинадцять відсотків. Менше виростили м'яса, надоїли молока, виробили яєць.

І що з того, що валові показники виробництва зерна зросли у півтора разу порівняно із минулим роком. Навіть це не забезпечило достатку. Ціновий обвал приносить господарствам лише збитки. Тож перше, на чому вони починають економити, це робоча сила.

У такій ситуації всі бюджетні «програмні» мільйони сприймаються сільськими трударями просто викинутими на вітер. Важко з цим не погодитись, адже віддача їх мінімальна, суттєвих змін в структуру аграрної економіки вони не вносять. А, головне, життя селянина так і не стає ні заможнішим, ні стабільнішим.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 211 (4461)
СЕРЕДА, 5 ЛИСТОПАДА 2008

Богдана Ступку визнано кращим актором Римського кінофестивалю (за роль в українсько-польському фільмі «Серце на долоні»).

Українське агентство з авторських та суміжних прав за 9 місяців цього року зібрало майже 14 млн. грн. авторської винагороди. Найбільшу частку надходжень забезпечили українські театри — понад 4, 3 млн. грн.

Шторм посеред сцени

В Івано-Франківську з величезним успіхом виступив Національний балет Грузії Сухішвілі. Концерт став справжньою мистецькою подією для обласного центру Прикарпаття.

Грузинський танець називають «восьмим дивом світу», «штормом посеред сцени». Його виступи визнавали на Бродвеї. Королева Великобританії вручила одному із засновників балету Сухішвілі золоту медаль. Ансамбль давно став родинною справою Сухішвілі: онук засновників ансамблю Іліко і його дружина Інга ставлять танці, син відповідає за нові програми, а керує трупою онучка уславлених хореографів Ніно Сухішвілі. Інколи цей балет подають на афішах як «Сухішвілі-Рамішвілі», це данина фундаторам (Сухішвілі — прізвище дідуся Ніно, Рамішвілі — бабусі).

Після туру 16 містами України Національний балет Грузії Сухішвілі здійснить турне Мексикою та Північною Америкою. А в травні наступного року святкуватимуть 100-річний ювілей засновника ансамблю — Іліко Сухішвілі.

Дарина НАЗАРЧУК.

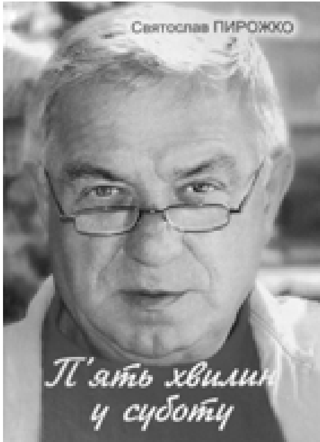
Івано-Франківськ.

Фото автора.

Сповідь без уточнень

«П'ять хвилин у суботу» — книжка, що побачила світ у ВАТ «Волинська обласна друкарня». Її автор — заслужений журналіст України, генеральний директор Волинської держтелерадіокомпанії Святослав Пирожко.

Коли 1990 року журналіст Святослав Пирожко вперше сів перед мікрофоном обласного радіо, щоб звернутися до мільйонної аудиторії слухачів, ніхто, навіть він сам, не гадав, що його рубрика «П'ять хвилин у суботу» житиме так довго. Коріння ж її довголіття у самому авторові, людини яскравої творчої вдачі. Ставши у 24 роки редактором горохівської райгазети «Будівник комунізму», Святослав Пирожко зробив її однією з кращих в СРСР. Фільм «Чесно, по-журналістськи» про його районку не раз показувало всесоюзне телебачення.

Не зрадив Святослав Пирожко високому призначенню журналіста і тоді, коли 1982 року очолив колектив Волинського облрадіокомітету. На обласному радіо з'явилися нові цікаві передачі, зокрема, інформаційно-музична «Студія-три», яка велася наживо й аналогів якій не було в Україні. На підприємствах проводили виїзні засідання «Прес-клубу реформ». У ранковій інформаційній програмі, у прямому ефірі, вперше звучали пісні і щирі людські слова. Все це заохочувалося керівником колективу.

Новий голова комітету не став чиновником, сам був автором багатьох передач. Тому коли одного вихідного дня в ранковому випуску новин ми почули в ефірі його черговий публіцистичний виступ, це нікого не здивувало.

Назва рубрики — «П'ять хвилин у суботу» — зобов'язувала автора вкладатися саме в цей відрізок часу. І хоч він був коротким, у ньому завжди знаходилось місце відгукам і думкам радіослухачів. Вони ніби ставали співавторами публіцистичних нотаток.

З часу першого виходу рубрики в ефір минуло 18 літ. І ось уже тримаю в руках подаровану Святославом Пирожком книжку «П'ять хвилин у суботу». До честі автора, в текстах він нічого не змінив. Хоча така спокуса могла бути: 1990 рік — це ще Радянський Союз, всі ми тоді були інші. Але автор нічого не осучаснював заднім числом. Це чесна позиція. А тому читач може простежити, як разом із часом, із змінами у суспільно-політичному устрої пострадянської України змінювався і сам автор. Як пише він у передмові: «Здається, Іван Франко казав, що не міняв своїх переконань лише той, хто їх ніколи не мав».

Читаю роздуми Святослава Пирожка й пригадую 90-ті роки — з чергами в магазинах, дефіцитами, грубістю продавців, купоно-карбованцями, мітингами, тріумфом синьо-жовтих стягів... Жодних коментарів, лише погляд і думка людини того часу. Ця книжка — своєрідний щоденник публіциста, цінність її зростатиме з роками. Вона ніби подарунок нащадкам, спомин про болі і радощі людей, які заново починали жити в незалежній Україні.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: книжка Святослава Пирожка «П'ять хвилин у суботу».

Фото автора.

Оптимістична муза

«Розшукуємо творчу спадщину Тадеуша (Фаддея) Ганицького». Група вчених-музикознавців звертається з проханням допомоги у цій справі й до Посольства Польщі в Україні (Ганицький поляк за походженням, жив та творив у Польщі). Утім, для українців це ім'я маловідоме. Бо було довгі роки незаслужено забуте. Хто ж він такий та чим прислужився Україні?

Дозвіл з умовою

Влада, перш ніж дати «добро», переконалася не лише у професійній, а й у матеріальній спроможності заявника. У доповідній значилося: «Отримав музичну освіту за кордоном, де пробув понад 30 років, утримував у місті Лодзі приватну музичну школу». А ще: «За донесенням могилівського повітового справника, Ганицький, судячи з обстановки в домі, є людиною багатою, отримує до 6000 рублів на рік прибутку від свого маєтку при селі Чемериси Волоські Могилівського повіту, де володіє 512 десятинами землі».

З АРХІВУ

«Господину Киевскому, Подольському и Волынскому Генерал-Губернатору. Препровождая при сем прошение дворянина Фаддея Ганицкого с приложениями о разрешении ему открыть в г. Каменце-Подольске частную музыкальную консерваторію и об утвержденіи устава ея, имею честь покорнейше просить Ваше Высокопревосходительство уведомить о Вашем заключеніи по сему предмету с возвращением приложений» (лист міністерства внутрішніх справ Російської імперії від 11 січня 1901 року).

Не забули й про те, що заявник веде добропорядний спосіб життя, під судом не був, ні в чому підозрілому не помічений.

57-річний неодружений дворянин Ганицький тоді жив у місті Бар, давав уроки гри на скрипці та роялі, але не заради заробітку, а через свою закоханість у музику.

У центрі губернії, в Кам'янці-Подільському, не було тоді музичного училища. Зважаючи на це, влада дала дозвіл. Ганицький подав статут нового закладу до затвердження, а сам переїхав до Кам'янця, де 1847 року концертував навіть сам Ференц Ліст. Імперський режим висунув до ініціатора єдину вимогу: викладання вести виняткова російською мовою...

Понад війни та лихоліття

Заборона мови не поширювалась на музику. Мовою музики учень знаменитого Іоахіма професор Тадеуш Ганицький (звання здобув ще в Німеччині) зумів причарувати талановитих дітей Поділля, розпізнати в них майбутніх зірок, а вони прославили рідний край. Уже за декілька років у приватному закладі грав чудовий струнний ансамбль, а згодом симфонічний оркестр — 50 музикантів. У світі наростала загроза Першої світової. А Ганицький зі своїм оркестром влаштовував вечір за вечором камерної музики, привчаючи публіку, як писали тодішні газети, «до серйозного та любовного сприйняття музики».

Ні революція, ні зміни влад не могли зламати стремління пана Тадеуша та його соратників. У 1920 році під час реєстрації всіх творчих колективів та шкіл він перетворює свій заклад на народну консерваторію, де є відділи диригентсько-хоровий, інструментальний, сольного співу, театральний.

Енергійний професор встигав ще працювати в музично-драматичній студії імені Леонтовича. Організовував у місті виступи відомих виконавців — скрипаля Ерденка та хорової капели «Думка», виступав у пресі як музичний критик.

Перший професор музики на Поділлі не зупинився перед численними реорганізаціями, що їх вимагала Радянська влада. З народної консерваторії заклад перетворюється на музпрофшколу, а приватне майно Ганицького, інструменти, бібліотека стають колективним майном. Директор звітує, що у 1928 році було подано 207 вступних заяв і відібрано 150 першокурсників, із них 10 відсотків робітників, 7 — селян, 47 — службовців, майже 9 — кустарів, а ще — «собезівці» та вчителі...

Слава вінчає навік

Радянська влада нарешті знайшла кошти на фінансування закладу, зробивши його музичним технікумом. Директором став соратник Ганицького Комінек, а професор перейшов на педагогічну роботу. Він дуже хворів, та не облишив діяльності. Адже ще не досяг головної мрії — створити школу мистецтв. У структурі технікуму засновує дитячу музичну школу, а згодом допомагає відкрити балетну студію. Цей щедрий дарунок досі впливає на культурне життя Кам'янця: тут найбільше на всю Хмельниччину позашкільних мистецьких закладів. Сьогодні їх також непросто утримувати, але здібних дітей так багато, що батьки міста щоразу відкладають непопулярні заходи «під сукно».

З АРХІВУ

«... із самого початку школа веде своє існування за власні кошти, отримані від плати учнів за навчання. Через це відсівається пролетарський елемент, а залишається непманський. Зараз склад школи більше 40% діти тих, які не мають права голосу» (протокол засідання культради при культвідділі ОРПС Кам'янеччини від 11 грудня 1929 року).

Після одного з перших симфонічних концертів публіка вшанувала маестро двома вінками — срібним лавровим та з живих квітів. Мало хто знав, що останні концерти для диригента Ганицького обійшлися дорого: він ледь міг стояти на хворих ногах і диригував, спираючись на стінку оркестрової ями. Квіти від вдячних слухачів приймали оркестранти... Ще кращим дарунком були для Вчителя успіхи учнів. Таких, як Абрам Гурфінкель — перша скрипка струнного оркестру Великого театру СРСР.

...На похорони маестро у 1937 році грав, як вимагала влада, не струнний, а духовий оркестр. До того ж фальшиво. І скрипалі, як діти, яких полишив батько, сходилися до його будинку й цілий тиждень тут стояв сумний плач скрипок.

Удова Ганицького Юзефа, з якою він одружився в похилому віці, майже на 30 літ пережила чоловіка. У 103 роки вона ще мала ясний розум і навіть сама писала заяви, щоб приструнити квартиранта, який намірився захопити квартиру Ганицького. Майно, що залишилося по смерті пані Юзефи, було передано секретарю місцевого районного суду, котра доглядала могили подружжя.

Лише деякі музичні твори маестро збереглися. У 20—30 роках мала вийти збірка, але цього чомусь не сталося. Його музично-педагогічна діяльність сьогодні має багато послідовників в Україні, на всій пострадянській території, в Європі та Америці. Ганицького визнають засновником високого культурно-освітнього виховання людини музичними засобами. Тож настав час зібрати всю спадщину маестро. Перші кроки до цього вже зробили Володимир Іванов, автор монографії «Тадеуш Ганицький» та учасники міжвузівської науково-практичної конференції, що відбулася нещодавно в Кам'янець-Подільському національному університеті. Наступного року — 155-річчя з дня народження видатного музиканта і педагога. Ювілеї годиться відзначати дарунками.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімку: Ганицький у колі однодумців.

Фото з архіву.

Цілий тиждень тут стояв сумний плач скрипок

«І хай театр від оплесків гримить!..»

Свою 75–ту річницю Вінницький академічний муздрамтеатр імені Садовського святкував три дні.

Одразу дві прем'єри пролилися бальзамом на душу театралів —«Лісова пісня» та «Хелемські мудреці». У перший із трьох святкових днів глядачів частували театральним «капусником». Сцени з вистав актори чергували розповідями про себе і свою творчість, раз по раз вплітаючи у текст слова:

«Та ми самі цю долю обирали,
І не шкодуєм навіть ні на мить.
Ми лицедії, і натхнення з нами —
І хай театр від оплесків гримить!».

Оплески справді гриміли, особливо тоді, коли «садовцям» вручали високі нагороди. Орден «За заслуги III ступеня» отримав головний режисер театру Віталій Селезньов. Він уже 47 років у Вінницькому театрі. Микола Сардаковський став народним артистом України. Актор зіграв більше 150 ролей. Серед них — Івана Мазепи в одноіменному спектаклі. На сцені Вінницького театру — з 1974 року. Свою першу роль нинішній народний артист виконав тут, коли йому, семикласникові, було неповних 14 літ.

Балетмейстер театру Діана Калакай отримала звання заслуженої артистки України. Такої само відзнаки удостоєна актриса Надія Кривцун, а Клавдія Барил стала лауреатом Всеукраїнської премії імені Миколи Зарудного. Директору театру Володимиру Лозовському присвоєно звання заслужений працівник культури України. Було багато інших подарунків. Серед них — сертифікат на придбання автобуса «Мерседес» від обласної влади.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

На знімку: під час ювілейного «капусника» актори порадували глядачів сценами з вистав, зокрема з «Весілля Фігаро».

Фото Валентини КИРИЛЬЧУК.

Тринадцята книга Ірен Роздобудько

У видавництві «Нора–Друк» вийшов новий роман Ірен Роздобудько «Дві хвилини правди». Ця книга — тринадцята в біографії письменниці.

Коли починаєш її читати, з'являється відчуття, що вона саме про тебе. Воно, мабуть, не випадково, бо якось в одному з інтерв'ю письменниця сказала, що сюжети для своїх романів придумує, дивлячись на випадкових вуличних перехожих. Це своєрідна тонка майстерність, одне з неписаних правил, про яке згадував латиноамериканський письменник Маріо Варгас Лоса у своїх «Листах до молодого романіста».

Текст книги, як завжди в Ірен Роздобудько, легкий для сприйняття і читання. Цей роман, в якому є всі традиційні «заманки» (любов, таємниці, авантюра), має ще й філософський контекст. «Дві хвилини правди» — це історія символічної дороги чотирьох людей, що подорожують в підсвідомих пошуках свободи та загублених мрій. Герої намагаються втекти від себе, від пережитої в минулому драми, що залишила рубці в пам'яті. Вони не бажають бути колишніми. Таких людей скільки завгодно в реальному житті. Щоправда, не всім вдається повернути себе зі стану пораненого звіра до людини з відкритим серцем і світлими надіями.

Юрій МОСТОВИЙ.

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

ВЕРОНІКА ТЕЛИЧКО — випускниця 2008 року факультету лінгвістики (кафедра теорії та практики перекладу англійської мов) Національного технічного університету України «КПІ». Друкувалася в трьох поетичних альманахах студентської творчості факультету лінгвістики, номінантка університетського конкурсу «Королі ліри» (2003 рік), а також друкувалася в газеті НТУУ «КПІ» «Київський політехнік». Навесні 2008 року брала участь у VIII всеукраїнському фестивалі студентської творчості «Весняна хвиля». Учасник поетичного конкурсу імені Максима Рильського «Троянди й виноград». Окрім власне поезії, перекладає на українську мову вірші англомовних авторів. Захоплюється також грецькою та єгипетською міфологією, історією стародавнього світу та археологією.

В полоні осені

Ми, як осінні перехожі,
Йдемо назустріч вітру,
На сірий дощ думками схожі,
Одні на краю світу.

Лунає лемент невблаганний
В самотності імлистій —
Хрипить і стогне під ногами
Скорботно–жовкле листя.

Ясніє в сутінках тривожних,
Як погляди сплелися.
Зустрілись двоє подорожніх.
Ще мить... І розійшлися.

Політ над прірвою

Я птах, що злітає над прірвою ночі,
Я рвуся з полону німої безодні,
Молитву свободи все марно шепочу —
Слова розіб'ються об скелі холодні.

Політ мій, мов пісня журливого бранця,
А крила, мов жалем надірвані струни,
Кружляю невтомно в скаженому танці,
По колу веде мене тиша безумна.

Я хочу розправити крила і вгору
За серцем буремним, як мрія злетіти.
Здригається воля з безоднею в борні,
Що рве мене навпіл — в бік тіней чи світла.

Вщухає запал мій, роздертий на клапті,
І знов полонили мене хижі тіні,
Але розірву я кайдани ті кляті
І стрімко здіймуся під неба склепіння.

І серце, глухою байдужістю скуте,
Пройметься завзяттям і духом борця —
Повстане та скине навіки ті пута,
Щоб мужньо зустріти нові почуття.

Діалог з кравцем

Спустошена. Розчавлена.
Розтерзана собою,
Зриваю смуток, мов шматочки
шкіри.
Зацькована. Загублена нікчемною
журбою
— Кравцю, чи зможеш залатати
дири?

— Ти ж хлопець спритний, майстер
на всі руки,
Творець ідей, розкритих у вбранні.
— Чим допоможу, пані?
Вам зашити сукню?
— Та ні. Ті рани, що гниють в мені.

— Не знаю, пані. Дуже копітка
ця праця.
На жаль, не вмію штопати серця.
Цьому не в вузі, а у долі вчаться,
Шукайте краще справжнього митця.

Марсіани на Хрещатику

(нотатки на полях однієї рецензії)

В «Голосі України» від 22 серпня нинішнього року натрапив я на міркування Георгія Крючкова про книжку Бориса Олійника «Князь тьми. Відкритий лист Михайлу Горбачову». Почитав — і відчув, що це «вещь», як сказали б за Хутором Михайлівським.

Борис Олійник, безумовно, великий поет. Колись талановито оспівував компартію, завдяки цьому став письменницьким «генералом». Не приховую, в ту пору, яку нині звуть застоєм, я із задоволенням читав його поезії. І «Князя тьми» читав ще тоді, як він вийшов уперше. Враження були не надто втішні: здалося, автор дуже перегнув палицю. Так думаю й тепер.

І ось чому. Ім'я Михайла Горбачова пов'язане з перебудовою та гласністю в радянському суспільстві. Тоді на газетні шпальти вихлюпнулася правда життя й історії. Мені, журналістові, довелося бувати в урочищі Треба, що під Полтавою (це близько Борисові Іллічу географічно і далеко від нього по суті). Там ми з працівниками КДБ збирали останки тисяч інакомислячих, яких перед війною розстріляли сталіністи. По війні в урочищі був кар'єр, де разом з піском добували і залишки загиблих. Я запам'ятав розкидані сотні калош фабрики «Красний треугольник». За півстоліття перебування в землі з ними нічого не сталося. Висока якість! Ці калоші свідчили й про те, що більшість інакодумців були аж ніяк не керівниками.

На мене розстріли безвинних під Полтавою справили величезне враження. А таких Треб по Україні було відкрито декілька. Й тисячі комуністів зрозуміли, до якої партії вони належать, і викинули партквитки. А поет Борис Олійник назвав їх зрадниками.

Чому б перед тим не запитати себе: чи не забагато «зрадників» на квадратний кілометр нашої землі? А може, це і не зрада? Може, це маси (улюблене слово Леніна) повернулися спиною до партії, а лицем до України? Саме повернення народу до матері Вітчизни поет вважає зрадою. Нехай читач сам з'ясує, що для нього головне — Україна чи партія, верховоди якої цей народ і за людей часом не мали? Поет вибрав партію. Й на цьому виборі тримається вся схема оцінок політика Горбачова.

Час тоді був складний. Люди втратили терпець від економічної кризи, якої, за словами комуністів, у нас «не могло бути». Люди почали втрачати віру в комуністичні ідеали, спаплюжені «вождями». Тому народ відмовив партії в довірі й подався до нових поводирів, котрі (хотілось вірити) будуватимуть не примарний комунізм, а реальне, гідне людей життя.

Отоді шляхи поета і народу розминулися. Тому поет Олійник і змалював Горбачова таким, що й до тюрми не візьмуть. Видання «Князя тьми» (втрете!) засвідчує лише те, що його автор і через роки нічого не зрозумів.

Колись у вільній від тоталітаризму Росії Горбачову поставлять пам'ятник. Посприяти розвалу Союзу, який прикривав злочинну суть фарисейськими гаслами про світле майбутнє, рівність та братерство, — для цього потрібні совість, розум та завзяття.

Запитаймо себе: хто більше зробив для людей — той, хто спорудив тюрму, чи той, хто її зруйнував? Відповідь очевидна для всіх, крім поета. Адже в'язні на волі за тюрмою не плачуть.

Запитаймо себе: хто більше зробив для людей — той, хто спорудив тюрму, чи той, хто її зруйнував?

Дивно читати нарікання поета на капіталізм, котрий, «хоч як Крути, передбачає експлуатацію людини людиною». А що, запитаймо поета й автора рецензії, за нашого «комунізму» хіба її не було? Прокиньтеся, товаришочки! Експлуатація вічна, на ній побудована вся наймана праця в будь-якій країні. Її не треба жахатися, а лише поставити в рамки закону і цим зробити цивілізованою. За нашого «комунізму» вона була нелюдська, бо робітникові платили значно менший відсоток ціни створених ним цінностей, ніж у капіталістичних країнах. Робітник в Америці одержував реальну платню більшу, ніж п'ятеро наших. Тож соціалістичний «рай» розвалився не через Горбачова, США чи Ватикан, як твердить автор, а тому, що не витримав конкуренції з капіталістичними країнами.

Хоч як гірко, але в сучасній Україні номенклатура є, а політичної еліти практично немає. Адже політична еліта — це люди не тільки високоосвічені, не тільки віддані Україні, не тільки діяльні, а й не здатні на будь-які вчинки проти Батьківщини і власної совісті.

У своїй рецензії Георгій Крючков критикує тих, хто не хоче «допустити об'єднання братніх народів». Ні, ви лише погляньте на цих комуністів, вони завжди щось як утворять!.. Ну для чого об'єднуватися ще раз? Для зростання спільного невдоволення? Чи для того, щоб остаточно зникло українство, яке триста літ тому було численніше за московство? Чи українці скучили за новими голодоморами, тридцять сьомим роком, за трагедіями на кшталт Чорнобильської?.. Або й таке запитання: чим завжає «колишній член КПРС В. Ющенко» товаришеві Крючкову? Адже, кидаючи тінь на Президента, рецензент зневажив народ, який обрав Ющенка. До того ж ми чи не всі «колишні комуністи», але не треба переходити межу пристойності.

З чим не посперечаєшся, то це з головним висновком рецензента: «Людей... здатних зрадити найсвятіше, не можна допускати до високих державних посад». Правильно сказано! Але що найсвятіше для комуніста, а що для всіх інших? Поет разом з рецензентом шпетять багатьох за зраду ідеалів партії, бо для них найсвятіші саме ті ідеали. А для більшості з нас найсвятіше — Україна, її «люди на землі», як колись прорік Тарас Шевченко.

Георгій Крючков розповідає про органічне несприйняття Борисом Олійником «будь-яких ущемлень людської гідності», яка є «серцевиною комуністичної ідеї». Що ж, комуністична ідея гарна і зваблива, особливо для молодих-недосвідчених. Вона — мов вічно юна дівчинка, котра сьогодні увечері здаватиметься ще цнотливішою, ніж була минулої надто бурхливої ночі.

У своєму виступі товариш Крючков заходився захищати російський народ, хоча потреби в цьому немає жодної, бо українці і в думках не мають кривдити своїх сусідів. Та й не такі то сусіди, з яких можна позбиткуватися. І все ж погоджуюся з рецензентом: росіяни, справді, не нав'язувалися українцям у "старші брати" і не видавали циркуляри, які забороняли українську мову. Тож росіяни тут, як то кажуть, ні сном ні духом. Як на мене, це марсіани прилетіли в Україну і під керівництвом свого полковника Муравйова влаштували побоїще на станції Крути, а потім на вулицях Києва розстрілювали кожного лише за те, що дозволив собі розкіш патякати перед ними рідною мовою, або одягав вишиванку замість косоворотки. Потім ці інопланетяни розбудували залишену від царату в'язницю під назвою СРСР для російського, українського та інших народів. Тож нехай ні Борис Олійник, ні Георгій Крючков аж надто не переймаються клопотом за реноме наших сусідів — вони тут ні до чого!

От тільки, думається мені, якби Тарасові Григоровичу випало щастя жити в Україні у XX столітті, то його марсіанська влада не відправляла б служити на Кос-Арал, як це зробив жорстокий цар. Ні, осяяні зорею комунізму марсіани спровадили б поета до могил у Сандормоху (Карелія), де лежать багато наших поетів. Ці кляті марсіани наробили українцям багато лиха...

Сказати, що це вчинила партія комуністів, я б не посмів. Адже це могли б розцінити як моє недоброзичливе ставлення до товариша Крючкова, а, можливо, навіть і до шанованого поета, адже з ідеалами комунізму жарти погані. Зауважу лише, що на своїй довгій дорозі я зі своїми шанованими опонентами ніколи не зустрічався, тож не маю особистої образи на них. Мене гнітить хіба що те, що вони обидва мають читачів за нерозумних дітей. А момент істини давно настав, тож чи варто, товариші, вчорашні події оцінювати з позицій позавчорашніх?

Але все це — несуттєві деталі. Назагал рецензія правильна, особливо в тих місцях, де автор дбає про цілісність держави та єдність суспільства. Дуже мене розчулило, що нашого поета названо Буревісником. «Над сєдой равніной моря вєтєр тучі собіраєт!..» — це ми пам'ятаємо з юних літ. Колись Горький накликав велику бурю, від якої українці очухувалися сімдесят років, а дехто й не здатний прийти до тями. Що ж, тепер завдяки пророцтвам Бориса Ілліча постараємося, щоб наступна гроза не застала нас зненацька дурними пінгвінами.

Борис СИДОРЕНКО.

«Незгасима свічка»

ПАМ'ЯТЬ 33-ГО

Як відомо, Міжнародний координаційний комітет Світового конгресу українців з відзначення 75-ї річниці голодомору 1932—1933 років ініціював проведення міжнародної акції «Незгасима свічка». Вона розпочалася 1 квітня в Австралії і з того часу відбулася в 33 країнах світу. Наймасштабніші заходи було організовано в США, Канаді, Південній Америці, Великій Британії та державах Балтії. Символічна свічка у формі смолоскипа і з написом «Україна пам'ятає — світ визнає» — мовами тих країн, де відбувалася акція, за узгодженим графіком передавалася як естафета з держави в державу, з континента на континент. 28 жовтня смолоскип пам'яті запалав в Україні. Після того, як він обійде всі регіони країни, його скорботне полум'я доставлять до столиці, де відбуватимуться державні заходи із вшанування пам'яті жертв голодомору. Нагадаю, 22 листопада відкриється міжнародний форум, на який прибудуть не лише делегації українців з усього світу, а й лідери балтійських країн, Польщі, Грузії та Азербайджану — відповідні підтвердження наш МЗС уже одержав. До речі, кандидат у президенти Сполучених Штатів від демократів Барак Обама в листі президенту Українського конгресового комітету Америки зазначив, що разом з дружиною Мішель повністю усвідомлює історичне значення українського голодомору — цього жахливого злочину: «Ми ніколи не повинні забувати про цей голод і завжди маємо піклуватися, щоб про цю трагедію знали майбутні покоління, аби вона ніколи не повторилася». Власне, мета акції «Незгасима свічка» і полягає в збереженні пам'яті.

Добірку підготувала
Людмила КОХАНЕЦЬ.

Мал. Олександра КУСТОВСЬКОГО.

Скорбота не вимірюється грошима

Ізраїльсько–німецький досвід виплати репарацій за злочини нацизму навряд чи допоможе Україні одержати компенсації за голодомор від Росії, вважає ізраїльський історик Шимон Редліх.

На відміну від нацистів, аргументує він свою думку, радянський режим ніде не документував намірів здійснити геноцид проти українського народу: «Наскільки мені відомо, радянських документів, котрі б чітко визначали ту варварську політику голодомору, як таку, що спрямована саме проти українського етносу, — немає. У радянських матеріалах усе ховається за великим нашаруванням різних слів і формулювань...». Путінська Росія, наголошує вчений, це не Німеччина Аденауера: вона не визнає власної історичної відповідальності за скоєні попередниками злочини.

Вочевидь, Шимону Редліху відомо не все. Принаймні народний депутат, «нашоукраїнець» Ярослав Кендзьор повідомив у коментарі «Німецькій хвилі», що вже розсекречена документальна база з архівів НКВС дає достатні юридичні підстави розглядати голодомор як чітко спрямований проти українців геноцид. Тому, переконаний пан Кендзьор, Україна може з повним правом скористатися досвідом ізраїльсько-німецької угоди 1952 року про виплату репарацій. Може, але не буде. Як запевнив начальник департаменту з питань культури і гуманітарної співпраці МЗС Михайло Скуратівський, Україна не має претензій до жодної країни світу, як до такої, що несе відповідальність за голодомор тридцятих років. Засудження злочину потрібне з моральних, а не матеріальних міркувань. Тому тим паче важко зрозуміти позицію Росії, що межує зі святотатством і є наругою над пам'яттю мільйонів жертв голодного мору.

Для довідки: у щойно ухваленій резолюції Європарламенту із засудження голодомору як злочину є посилання на міжнародну конвенцію 1948 року, котра вперше дала юридичне визначення геноциду. Тому якісь зловтішання з приводу відсутності слова «геноцид» у тексті резолюції є ознакою або необізнаності в темі, або свідомої фальсифікації фактів.

«Сльозами Божої Матері» оплакували жертв Голодомору

Тисячі тернополян зібралися минулого понеділка на березі ставу біля дубового хреста, щоб зустріти незгасиму Свічку Пам'яті на спомин Голодомору. Такого велелюддя давно не збирала жодна акція. І хоч на Тернопільщині голоду в 1932-33 роках не було, але тут проживає багато очевидців тих страшних часів — вихідців із східних областей. Свідчення 536 з них зібрано у книзі «Чорна тінь голодомору над Тернопіллям». Це їх кожного понеділка біля пам'ятника Іванові Франку в центрі міста зачитують члени скаутської організації «Пласт», які беруть участь в акції «33 хвилини».

За словами голови Європейського конгресу українців, голови державного самоврядування українців Угорщини Ярослави Хортяні, Свічку Пам'яті було запалено в Угорщині головою парламенту цієї країни. Символічна свіча-факел побувала вже в 32 країнах світу, а тепер передається з області в область України. Тернопільщина прийняла її від Івано-Франківщини і передасть Буковині. Продовжилась акція в Тернопільському академічному драматичному театрі імені Т. Шевченка переглядом вистави «Сльози Божої Матері» за романом Уласа Самчука «Марія». Цей твір у постановці режисера Олега Мосійчука відтворює події 1932-33 років. Та з такою силою, що вистава нещодавно отримала відзнаку за режисуру на фестивалі в Івано-Франківську, а журі на чолі з народним артистом України Федором Стригуном запропонувало висунути її на Шевченківську премію.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

На знімку: Свічка Пам'яті в Тернополі.
Фото автора.

«Я рік хліба навіть не бачив...»

П'ятдесят сім із своїх вісімдесяти двох років Петро Пилипович Чурипа живе у Володимирі-Волинському. Після війни, яку закінчив у Берліні, ще п'ять років служив у армії в цьому прикордонному місті. Тут одружився, виховав з дружиною двох доньок.

Як ветерана війни його впродовж десятиліть запрошували на різноманітні зустрічі, щоб розповів про своє фронтове минуле. Він охоче ділився спогадами. Та ніколи не розповідав про дитинство, голодний рік, коли йому дивом вдалось вижити.

... У село Чулаківка Голопристанського району, що на Херсонщині, голод прийшов наприкінці 1932 року разом із продзагонами. До обійстя Пилипа Чурипи, церковного старости, продзагонівці підкотили на величезному возі, запряженому волами. Ще раніше Пилип відмовився вступити до колгоспу, тож вважався куркулем, дарма що мав лише півгектара землі та стільки ж сіножаті на сім'ю з восьми душ. Тоді забрали всю худобу: свиней, корову, волів.

Невдовзі навідалися знову, реквізували все збіжжя до останньої зернини. Коли вантажили лантухи на воза, найстарша донька Пилипа кинулась до продзагонівця, благаючи залишити хоча б щось. Той так ударив 11-річну дівчинку, що вона покотилась аж під хату.

А третього разу вже приїхали з металевими щупами, шукали усюди в обійсті, чи не заховав де господар іще зерно. Не знайшовши нічого, забрали навіть скриньку з голками та нитками і чоловічу спідню білизну, яку Пилип тільки-но скинув.

«Розкуркуленням» сім'ї церковного старости керував сусід, який жив навпроти, Михайленко. Він одним із перших вступив до колгоспу, став активістом, а згодом і головою.

З того часу сім'я Чурипів, у якій було шестеро дітей віком від двох до одинадцяти років, почала голодувати. Спочатку Пилип, якому вдалося влаштуватись конюхом, час від часу приносив додому полову. Її варили і їли. Та господар захворів, його забрали до лікарні, де він невдовзі помер. Тіло чоловіка дружині для поховання не віддали, лише одяг. В його кишенях вона знайшла кілька грудочок уже запліснявілої кукурудзяної каші. Мабуть, сподіваючись повернутися додому, Пилип збирав цю кашу для дітей.

Взимку, протягом першого місяця після смерті батька, померли четверо наймолодших дітей — двоє синів і дві доньки.

— Не знаю навіть, де їх поховали, — розповідає, не в змозі стримати сльози, Петро Пилипович, — бо померлих тоді закопували у спільних могилах по п'ятнадцять-двадцять чоловік. Мама та я зі старшою сестрою вижили завдяки тому, що їли навесні траву, потім цвіт акації. Викопували також коріння козельця, мама товкла його у ступі і пекла млинці. З озерної води випарювали сіль і солили їх, бо так їсти було неможливо. Не повірите, але цілий рік я хліба не те що не їв, а навіть і не бачив.

До літа тридцять третього, — продовжує Петро Пилипович, — половина нашого села вимерла. Вижили ті, хто раніше зголосився працювати у колгоспі, бо їм давали хоч якийсь пайок. Страшно було ходити кудись, бо при дорозі лежали здуті трупи людей. Мама розповідала, що людей у селі убивали і їли. Особливо запам'ятався мені випадок, коли старша жінка вбила свою внучку. Її донька працювала у колгоспі, а ця жінка вдовилась і, як більшість таких, голодувала. Жила вона окремо від доньки. Якось після роботи донька заходить до неї, а та вже свою внуку у казані зварила... До звірячого стану людей доводили. Бо голод — то найстрашніше, що може випасти людині.

Потім влада, яка заморила голодом його батька, братів і сестер, односельців, у сімнадцять років забрала Петра Чурипу до війська — виселяти з рідних місць чеченів та інгушів. Далі був фронт, поранення, перемога.

Як і раніше, Петро Пилипович не знає, кого звинувачувати у тому, що втратив рідних, що пережив сам. Та він і не шукає винних. Лише каже: «Найлютішому ворогу не побажав би перенести те, що я переніс у дитинстві...».

Юрій ЗИЛЮК.
Волинська область.

У НОМЕР

Для повного щастя нам не вистачає... «російського проекту»

Наприкінці минулого тижня в Москві відбулася всесвітня конференція співвітчизників, що проживають за кордоном. У її роботі взяли участь і представники України, яких вшановували з особливим пієтетом. І було за що...

Претендувати на роль співвітчизників Путіна нашим поважним землякам начебто не годилося б з огляду на статус громадян іншої держави, але коли йдеться про специфічну місію, така річ як громадянство нічого не важить. З директором української філії Інституту країн СНД Володимиром Корніловим ще більш-менш зрозуміло: міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров нагородив його почесним знаком співвітчизника за цілком реальні заслуги перед Росією, що визнав і сам Корнілов, дякуючи за виявлену честь. В чому ці заслуги полягають, «Голос України» вже розповідав: недаремно СБУ хоче прикрити філію за її антиукраїнську діяльність. Шкода, що новоявлений «земеля» «головного есендешника» Костянтина Затуліна всього-на-всього почесний співвітчизник своєму патронові, а нам, так би мовити, — «у повному викладі». Було б зовсім не зле, аби філія переселилася під дах основного офісу, хоча, звісно, тоді шанси пана Корнілова на визнання заслуг перед «родіной» стали б дуже примарними.

Подив викликає виступ іншого гостя конференції — Вадима Колесніченка: все-таки чоловік не з сумнівної «лавочки», а член парламенту України. Важко уявити, щоб депутат з будь-якої іншої країни дозволив собі таку пропозицію — розпочати культурну експансію чужої держави проти його власної, навіть якщо ця держава і викликає в нього особисто глибокий сентимент. А саме таку ідею висловив наш парламентарій: «Росія повинна нарешті чітко визначити свою політику стосовно України, почати продуману систематичну роботу в гуманітарній сфері, якщо хочете — «культурну експансію»... Цю дивну пропозицію промовець «наповнив конкретним змістом»: призначити куратора «російського проекту в Україні» з числа перших помічників президента РФ і створити фонд його підтримки, в якому акумулюватимуться фінансові можливості російських держструктур і зацікавлених представників російського й українського бізнесу (ось і скажи після цього, що фінансова криза — лихо). Вадим Колесніченко також закликав сприяти підвищенню рівня політичних можливостей провідних учасників «російського проекту в Україні» і допомогти створити єдину організацію російських співвітчизників, що зможе активно впливати на розвиток суспільно-політичного життя України.

Що залишається ще сказати? Хіба що попросити російських «миротворців» посилити «культурну експансію» танками...

Не дивно, що після таких заподливих ідей їхні співвітчизники на нашій землі дозволяють собі незамасковану — бодай для політкоректності — зневагу до української держави. Сьогоднішній «російський марш» у Криму — це і є частина того «кремлівського проекту» проти нашої країни, активізувати який так палко закликав у Москві член не Держдуми — парламенту України! Важко собі уявити, щоб депутатові в будь-якій іншій країні це зійшло з рук...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

У радянських матеріалах усе ховається за великим нашаруванням різних слів і формулювань...

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про акціонерні товариства

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера застосування Закону

1. Цей Закон визначає порядок створення, діяльності, припинення, виділу акціонерних товариств, їх правовий статус, права та обов'язки акціонерів.

2. Діяльність державних акціонерних товариств та державних холдингових компаній, єдиним засновником та акціонером яких є держава в особі уповноважених державних органів, регулюється цим Законом, з урахуванням особливостей, передбачених спеціальними законами.

Особливості правового статусу, створення, діяльності, припинення, виділу акціонерних товариств, що провадять діяльність на ринках фінансових послуг, а також державних акціонерних товариств визначаються законами.

3. Особливості створення акціонерних товариств у процесі приватизації та корпоратизації, їх правового статусу та діяльності у період до виконання плану приватизації (розміщення акцій) визначаються законодавством про приватизацію та корпоратизацію.

Управління акціонерними товариствами, у статутних капіталах яких є корпоративні права держави або територіальної громади, здійснюється з урахуванням особливостей, визначених законом.

4. Створення, припинення акціонерного товариства, одержання у власність або в управління акцій та набуття іншим чином права контролю над товариством здійснюється з дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

Стаття 2. Визначення термінів

1. У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

1) афілійовані одна щодо іншої особи (далі — афілійовані особи):

юридичні особи, за умови, що одна з них здійснює контроль над іншою чи обидві перебувають під контролем третьої особи;

члени сім'ї фізичної особи — чоловік (дружина), а також батьки (усиновителі), опікуни (піклувальники), брати, сестри, діти та їхні чоловіки (дружини), які спільно провадять господарську діяльність;

фізична особа та члени її сім'ї, які спільно провадять господарську діяльність, і юридична особа, якщо ця фізична особа та/або члени її сім'ї здійснюють контроль над юридичною особою;

2) викуп акцій — придбання акціонерним товариством за плату розміщених ним акцій;

3) голосуюча акція — акція, власнику якої надається право голосу на загальних зборах акціонерів (далі — загальні збори) для вирішення питань, передбачених законом та статутом акціонерного товариства;

4) значний правочин — правочин (крім правочину з розміщення товариством власних акцій), учинений акціонерним товариством, якщо ринкова вартість майна (робіт, послуг), що є його предметом, становить 10 і більше відсотків вартості активів товариства, за даними останньої річної фінансової звітності;

5) значний пакет акцій — пакет із 10 і більше відсотків простих акцій акціонерного товариства;

6) контрольний пакет акцій — пакет із 50 і більше відсотків простих акцій акціонерного товариства;

7) контроль — вирішальний вплив або можливість здійснення вирішального впливу на господарську діяльність суб'єкта господарювання, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною частиною, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування та прийняття рішення органами управління суб'єкта господарювання, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання;

8) корпоративні права — сукупність майнових і немайнових прав акціонера — власника акцій товариства, які випливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами;

9) кумулятивне голосування — голосування під час обрання органів товариства, коли загальна кількість голосів акціонера помножується на кількість членів органу акціонерного товариства, що обираються, а акціонер має право віддати всі підраховані таким чином голоси за одного кандидата або розподілити їх між кількома кандидатами;

10) ліквідаційна вартість привілейованої акції певного класу — сума коштів, яка належатиме власнику такої акції під час ліквідації акціонерного товариства;

11) обов'язковий викуп акцій — обов'язкове придбання за плату та на вимогу акціонера розміщених товариством акцій;

12) особи, що діють спільно, — фізичні та/або юридичні особи, які діють на підставі правочину між ними і узгоджують свої дії для досягнення спільної мети;

13) офіційний друкований орган — одне з офіційних друкованих видань Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України або Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

14) повідомлення акціонерам — повідомлення, що містить передбачену законом та статутом акціонерного товариства інформацію і направляється адресату листом з описом вкладення та повідомленням про вручення;

15) посадові особи органів акціонерного товариства — фізичні особи — голова та члени наглядової ради, виконавчого органу, ревізійної комісії, ревізора акціонерного товариства, а також голова та члени іншого органу товариства, якщо утворення такого органу передбачено статутом товариства;

16) пропорційний викуп акцій — придбання акціонерним товариством розміщених ним акцій пропорційно кількості акцій певного типу та/або класу, запропонованих кожним акціонером до продажу;

17) проста більшість голосів — більш як 50 відсотків голосів акціонерів, які брали участь у загальних зборах;

18) розміщені цінні папери — цінні папери акціонерного товариства, відчужені ним на користь інших осіб у порядку, встановленому законодавством;

19) статутний капітал — капітал товариства, що утворюється з суми номінальної вартості всіх розміщених акцій товариства;

20) члени виконавчого органу — посадові особи — члени колегіального виконавчого органу. Статус члена виконавчого органу має також особа, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу товариства.

Стаття 3. Правовий статус акціонерного товариства

1. Акціонерне товариство — господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями.

2. Акціонерне товариство не відповідає за зобов'язаннями акціонерів. До товариства та його органів не можуть застосовуватися будь-які санкції, що обмежують їх права, у разі вчинення акціонерами протиправних дій.

Акціонери не відповідають за зобов'язаннями товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, тільки в межах належних їм акцій. До акціонерів не можуть застосовуватися будь-які санкції, що обмежують їх права, у разі вчинення протиправних дій товариством або іншими акціонерами.

Акціонери, які не повністю оплатили акції, у випадках, визначених статутом товариства, відповідають за зобов'язаннями товариства у межах неоплаченої частини вартості належних їм акцій.

3. Акціонерне товариство може бути створене шляхом заснування або злиття, поділу, виділу чи перетворення підприємницького (підприємницьких) товариства, державного (державних), комунального (комунальних) та інших підприємств у акціонерне товариство.

Товариство створюється без обмеження строку діяльності, якщо інше не встановлено його статутом.

Товариство вважається створеним і набуває прав юридичної особи з дати його державної реєстрації в установленому законодавством порядку.

4. Повне найменування акціонерного товариства українською мовою повинне містити назву його типу (публічне чи приватне) і організаційно-правової форми (акціонерне товариство).

Товариство може мати скорочене найменування українською мовою, повне та скорочене найменування іноземною мовою (мовами).

Стаття 4. Акціонери товариства

1. Акціонерами товариства визнаються фізичні і юридичні особи, а також держава в особі органу, уповноваженого управляти державним майном, або територіальна громада в особі органу, уповноваженого управляти комунальним майном, які є власниками акцій товариства.

Акціонерне товариство не може мати єдиним учасником інше підприємницьке товариство, учасником якого є одна особа. Акціонерне товариство не може мати у своєму складі лише акціонерів — юридичних осіб, єдиним учасником яких є одна й та ж особа.

2. Будь-які обов'язки акціонерів, що суперечать закону, не можуть визначатися статутом або іншими документами товариства.

Стаття 5. Типи акціонерних товариств

1. Акціонерні товариства за типом поділяються на публічні акціонерні товариства та приватні акціонерні товариства.

Кількісний склад акціонерів приватного акціонерного товариства не може перевищувати 100 акціонерів.

2. Публічне акціонерне товариство може здійснювати публічне та приватне розміщення акцій.

Приватне акціонерне товариство може здійснювати тільки приватне розміщення акцій. У разі прийняття загальними зборами приватного акціонерного товариства рішення про здійснення публічного розміщення акцій до статуту товариства вносяться відповідні зміни, у тому числі про зміну типу товариства — з приватного на публічне.

Зміна типу товариства з приватного на публічне або з публічного на приватне не є його перетворенням.

Стаття 6. Акціонерне товариство з одним акціонером

1. Акціонерне товариство може бути створене однією особою чи може складатися з однієї особи у разі придбання одним акціонером усіх акцій товариства. Відомості про це підлягають реєстрації і опублікуванню для загального відома в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 7. Порядок відчуження акцій акціонерного товариства

1. Акціонери публічного акціонерного товариства можуть відчужувати належні їм акції без згоди інших акціонерів та товариства.

2. Статутом приватного акціонерного товариства може бути передбачено переважне право його акціонерів та самого товариства на придбання акцій цього товариства, що пропонуються їх власником до продажу третій особі. У разі, якщо статутом приватного акціонерного товариства передбачено таке переважне право, воно реалізовується відповідно до частин третьої — шостої цієї статті.

3. Акціонери приватного акціонерного товариства мають переважне право на придбання акцій, що продаються іншими акціонерами цього товариства, за ціною та на умовах, запропонованих акціонером третій особі, пропорційно кількості акцій, що належать кожному з них. Переважне право акціонерів на придбання акцій, що продаються іншими акціонерами цього товариства, діє протягом двох місяців з дня отримання товариством повідомлення акціонера про намір продати акції, якщо коротший строк не передбачено статутом товариства.

Статутом приватного акціонерного товариства може бути передбачено переважне право придбання товариством акцій, що продаються його акціонерами, якщо акціонери не використали своє переважне право на придбання акцій.

Переважне право товариства на придбання акцій, що продаються акціонерами цього товариства, може бути реалізовано протягом 10 днів після закінчення строку дії переважного права на придбання цих акцій акціонерами товариства, якщо коротший строк не передбачено статутом товариства.

Строк переважного права, передбачений статутом товариства, не може бути меншим ніж 20 днів з дня отримання товариством відповідного повідомлення. Строк переважного права припиняється у разі, якщо до його спливу від усіх акціонерів товариства та самого товариства отримані письмові заяви про використання або про відмову від використання переважного права на купівлю акцій.

4. Акціонер приватного акціонерного товариства, який має намір продати свої акції третій особі, зобов'язаний письмово повідомити про це решту акціонерів товариства та саме товариство із зазначенням ціни та інших умов продажу акцій. Повідомлення акціонерів товариства здійснюється через товариство. Після отримання письмового повідомлення від акціонера, який має намір продати свої акції третій особі, товариство зобов'язане протягом двох робочих днів направити копії повідомлення всім іншим акціонерам товариства. Якщо інше не передбачено статутом товариства, повідомлення акціонерів товариства здійснюється за рахунок акціонера, який має намір продати свої акції.

Якщо акціонери приватного акціонерного товариства та/або товариство не скористаються переважним правом на придбання всіх акцій, що пропонуються для продажу, протягом встановленого цим законом або статутом строку, акції можуть бути продані третій особі за ціною та на умовах, що повідомлені товариству та його акціонерам.

5. У разі порушення зазначеного у цій статті переважного права на придбання акцій будь-який акціонер товариства та/або саме товариство, якщо статутом товариства передбачено переважне право на придбання акцій товариством, має право протягом трьох місяців з моменту, коли акціонер чи товариство дізналися або повинні були дізнатися про таке порушення, вимагати у судовому порядку переведення на них прав та обов'язків покупця акцій.

6. Уступка зазначеного переважного права іншим особам не допускається.

7. Зазначене переважне право акціонерів приватного товариства не поширюється на випадки переходу права власності на цінні папери цього товариства в результаті їх спадкування чи правонаступництва.

8. У разі виникнення права звернення стягнення на акції у зв'язку з їх заставою відчуження таких акцій здійснюється з дотриманням переважного права акціонерів на такі акції.

Стаття 8. Визначення ринкової вартості майна

1. Ринкова вартість майна у разі його оцінки відповідно до цього Закону, інших актів законодавства або статуту акціонерного товариства визначається на засадах незалежної оцінки, проведеної відповідно до законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність.

Рішення про залучення суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання приймається наглядовою радою товариства (у процесі створення товариства — установчими зборами).

2. Ринкова вартість емісійних цінних паперів акціонерного товариства визначається:

1) для емісійних цінних паперів, які не перебувають в обігу на фондових біржах, — як вартість цінних паперів, визначена відповідно до законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність;

2) для емісійних цінних паперів, що перебувають в обігу на фондових біржах, — як вартість цінних паперів, визначена відповідно до законодавства про цінні папери та фондовий ринок.

3. Наглядова рада акціонерного товариства (у процесі створення товариства — установчі збори) затверджує ринкову вартість майна (цінних паперів).

Розділ II. ЗАСНУВАННЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 9. Створення акціонерного товариства

1. Засновниками акціонерного товариства визнаються держава в особі органу, уповноваженого управляти державним майном, територіальна громада в особі органу, уповноваженого управляти комунальним майном, а також фізичні та/або юридичні особи, що прийняли рішення про його заснування.

2. Засновниками акціонерного товариства можуть бути одна, дві чи більше осіб.

3. Засновниками може укладатися засновницький договір, у якому визначаються порядок провадження спільної діяльності щодо створення акціонерного товариства, кількість, тип і клас акцій, що підлягають придбанню кожним засновником, номінальна вартість і вартість придбання цих акцій, строк і форма оплати вартості акцій, строк дії договору.

Для створення акціонерного товариства засновники повинні провести закрите (приватне) розміщення його акцій, установчі збори та здійснити державну реєстрацію акціонерного товариства.

Засновницький договір не є установчим документом товариства і діє до дати реєстрації Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій.

Засновницький договір укладається в письмовій формі. Якщо товариство створюється за участю фізичних осіб, їх підписи на засновницькому договорі підлягають нотаріальному засвідченню.

У разі заснування товариства однією особою засновницький договір не укладається.

4. У разі заснування акціонерного товариства його акції підлягають розміщенню виключно серед його засновників шляхом приватного розміщення. Публічне розміщення акцій товариства може здійснюватися після отримання свідоцтва про реєстрацію першого випуску акцій.

Особливості створення акціонерного товариства шляхом злиття, поділу, виділу чи перетворення підприємницького (підприємницьких) товариств, державного (державних) та комунального (комунальних) підприємств у акціонерне товариство визначаються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, а за участю державних та (чи) комунальних підприємств — Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Фондом державного майна України.

5. Створення акціонерного товариства здійснюється за такими етапами:

1) прийняття зборами засновників рішення про створення акціонерного товариства та про закрите (приватне) розміщення акцій;

2) подання заяви та всіх необхідних документів на реєстрацію випуску акцій до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

3) реєстрація Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку випуску акцій та видача тимчасового свідоцтва про реєстрацію випуску акцій;

4) присвоєння акціям міжнародного ідентифікаційного номера цінних паперів;

5) укладення з депозитарієм цінних паперів договору про обслуговування емісії акцій або з реєстратором іменних цінних паперів договору про ведення реєстру власників іменних цінних паперів;

6) закрите (приватне) розміщення акцій серед засновників товариства;

7) оплата засновниками повної номінальної вартості акцій;

8) затвердження установчими зборами товариства результатів закритого (приватного) розміщення акцій серед засновників товариства, затвердження статуту товариства, а також прийняття інших рішень, передбачених законом;

9) реєстрація товариства та його статуту в органах державної реєстрації;

10) подання Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій;

11) реєстрація Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій;

12) отримання свідоцтва про державну реєстрацію випуску акцій;

13) видача засновникам товариства документів, що підтверджують право власності на акції.

Дії, що порушують процедуру створення акціонерного товариства, встановлену цим Законом, є підставою для прийняття Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішення про відмову в реєстрації звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій. У разі прийняття такого рішення Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку звертається до суду з позовом про ліквідацію акціонерного товариства.

Стаття 10. Установчі збори акціонерного товариства

1. Установчі збори акціонерного товариства мають бути проведені протягом трьох місяців з дати повної оплати акцій засновниками.

Кількість голосів засновника на установчих зборах акціонерного товариства визначається кількістю акцій товариства, які підлягають придбанню цим засновником.

2. На установчих зборах акціонерного товариства вирішуються питання про:

1) заснування товариства;

2) затвердження оцінки майна, що вноситься засновниками в рахунок оплати акцій товариства;

3) затвердження статуту товариства;

4) утворення органів товариства;

5) уповноваження представника (представників) на здійснення подальшої діяльності щодо утворення товариства;

6) обрання членів наглядової ради, голови колегіального виконавчого органу товариства (особи, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу товариства), членів ревізійної комісії (ревізора);

7) затвердження результатів розміщення акцій;

8) вчинення інших дій, необхідних для створення товариства.

3. Рішення з питань, зазначених у пунктах 1-3 частини другої цієї статті, вважаються прийнятими, якщо за них проголосували всі засновники акціонерного товариства. Рішення з інших питань приймаються простою більшістю голосів засновників, якщо інше не передбачено засновницьким договором.

4. У разі заснування акціонерного товариства однією особою рішення, зазначені в частині другій цієї статті, приймаються цією особою одноосібно і оформляються рішенням про заснування товариства. Якщо єдиним засновником товариства є фізична особа, її підпис на рішенні про заснування підлягає нотаріальному засвідченню.

Незатвердження установчими зборами статуту акціонерного товариства вважається відмовою засновників від створення цього товариства та є підставою для повернення засновникам внесків, зроблених ними в рахунок оплати акцій. Повернення внесків здійснюється протягом 20 робочих днів з дати проведення установчих зборів, на яких не було прийнято рішення про затвердження статуту акціонерного товариства.

Стаття 11. Оплата вартості акцій засновниками акціонерного товариства

1. Оплата вартості акцій, що розміщуються під час заснування акціонерного товариства, може здійснюватися грошовими коштами або майном, майновими і немайновими правами, що мають оцінку, цінними паперами (крім боргових емісійних цінних паперів, емітентом яких є засновник, та векселів).

2. Ціна майна, що вноситься засновниками акціонерного товариства в рахунок оплати акцій товариства, повинна відповідати ринковій вартості цього майна, визначеній відповідно до статті 8 цього Закону.

3. Кожний засновник акціонерного товариства повинен оплатити повну вартість придбаних акцій до дати затвердження результатів розміщення першого випуску акцій. У разі неоплати (неповної оплати) вартості придбаних акцій до дати затвердження результатів розміщення першого випуску акцій акціонерне товариство вважається не заснованим. До оплати 50 відсотків статутного капіталу товариство не має права здійснювати операції, не пов'язані з його заснуванням.

До реєстрації звіту про результати розміщення акцій засновник має всі права, що засвідчуються акціями, крім права їх відчужувати та обтяжувати зобов'язаннями.

4. Документ, що засвідчує право власності засновника акціонерного товариства на акції, видається йому після повної оплати вартості таких акцій протягом 10 робочих днів з дати отримання товариством свідоцтва про державну реєстрацію випуску акцій.

Стаття 12. Відповідальність засновників акціонерного товариства

1. Засновники акціонерного товариства несуть солідарну відповідальність за пов'язаними з його заснуванням зобов'язаннями, що виникли до його державної реєстрації.

2. Акціонерне товариство відповідає за пов'язаними з його заснуванням зобов'язаннями засновників тільки у разі схвалення їх дій загальними зборами акціонерів. Загальні збори акціонерів, що схвалюють такі зобов'язання засновників товариства, мають бути проведені протягом шести місяців після державної реєстрації товариства.

Інформація про такі зобов'язання товариства має бути відображена у статуті товариства.

Стаття 13. Статут акціонерного товариства

1. Установчим документом акціонерного товариства є його статут.

2. Статут акціонерного товариства повинен містити відомості про:

1) повне та скорочене найменування товариства українською мовою;

2) тип товариства;

3) розмір статутного капіталу;

4) розмір резервного капіталу;

5) номінальну вартість і загальну кількість акцій, кількість кожного типу розміщених товариством акцій, у тому числі кількість кожного класу привілейованих акцій, а також наслідки невиконання зобов'язань з викупу акцій;

6) умови та порядок конвертації привілейованих акцій певного класу у прості акції товариства чи у привілейовані акції іншого класу у випадках, якщо товариством передбачений випуск привілейованих акцій;

7) права акціонерів — власників привілейованих акцій кожного класу;

8) наявність переважного права акціонерів приватного товариства на придбання акцій цього товариства, які пропонуються їх власником до продажу третій особі, та порядок його реалізації;

9) порядок повідомлення акціонерів про виплату дивідендів;

10) порядок скликання та проведення загальних зборів;

11) компетенцію загальних зборів;

12) спосіб повідомлення акціонерів про зміни у порядку денному загальних зборів;

13) склад органів товариства та їх компетенцію, порядок утворення, обрання і відкликання їх членів та прийняття ними рішень, а також порядок зміни складу органів товариства та їх компетенції;

14) порядок внесення змін до статуту;

15) порядок припинення товариства.

3. Статутом акціонерного товариства не може бути передбачено надання засновникам товариства додаткових прав чи повноважень.

4. Статут акціонерного товариства може містити й інші положення, що не суперечать законодавству.

Розділ III. КАПІТАЛ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 14. Статутний і власний капітал акціонерного товариства

1. Мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства становить 1250 мінімальних заробітних плат виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, що діє на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства. Статутний капітал товариства визначає мінімальний розмір майна товариства, який гарантує інтереси його кредиторів.

2. Власний капітал (вартість чистих активів) товариства — різниця між сукупною вартістю активів товариства та вартістю його зобов'язань перед іншими особами.

3. Якщо після закінчення другого та кожного наступного фінансового року вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться меншою, ніж розмір статутного капіталу, товариство зобов'язане оголосити про зменшення свого статутного капіталу та зареєструвати відповідні зміни до статуту в установленому законом порядку. Якщо вартість чистих активів стає меншою, ніж мінімальний розмір статутного капіталу, встановлений цим Законом, товариство зобов'язане протягом 10 місяців з дати настання такої невідповідності усунути її або прийняти рішення про ліквідацію.

4. Порядок збільшення (зменшення) статутного капіталу акціонерного товариства встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Статутом акціонерного товариства може бути передбачено створення спеціального фонду для виплати дивідендів за привілейованими акціями. Порядок формування та використання такого фонду встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 15. Збільшення статутного капіталу

1. Статутний капітал товариства збільшується шляхом підвищення номінальної вартості акцій або розміщення додаткових акцій існуючої номінальної вартості у порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

2. Акціонерне товариство має право збільшувати статутний капітал після реєстрації звітів про результати розміщення всіх попередніх випусків акцій.

3. Збільшення статутного капіталу акціонерного товариства із залученням додаткових внесків здійснюється шляхом розміщення додаткових акцій.

Переважне право акціонерів на придбання акцій, що додатково розміщуються товариством, діє лише в процесі приватного розміщення акцій та встановлюється законодавством.

4. Збільшення статутного капіталу акціонерного товариства без залучення додаткових внесків здійснюється шляхом підвищення номінальної вартості акцій.

Акціонерне товариство не має права приймати рішення про збільшення статутного капіталу шляхом публічного розміщення акцій, якщо розмір власного капіталу є меншим, ніж розмір його статутного капіталу.

Збільшення статутного капіталу акціонерного товариства у разі наявності викуплених товариством акцій не допускається.

5. Збільшення статутного капіталу акціонерного товариства для покриття збитків не допускається.

Обов'язковою умовою збільшення статутного капіталу акціонерним товариством є відповідність розміру статутного капіталу після його збільшення вимогам, передбаченим частиною першою статті 14 цього Закону, на дату реєстрації змін до статуту товариства.

Стаття 16. Зменшення статутного капіталу

1. Статутний капітал акціонерного товариства зменшується в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, шляхом зменшення номінальної вартості акцій або шляхом анулювання раніше викуплених товариством акцій та зменшення їх загальної кількості, якщо це передбачено статутом товариства.

2. Після прийняття рішення про зменшення статутного капіталу акціонерного товариства виконавчий орган протягом 30 днів має письмово повідомити кожного кредитора, вимоги якого до акціонерного товариства не забезпечені заставою, гарантією чи порукою, про таке рішення.

3. Кредитор, вимоги якого до акціонерного товариства не забезпечені договорами застави чи поруки, протягом 30 днів після надходження йому зазначеного в частині другій цієї статті повідомлення може звернутися до товариства з письмовою вимогою про здійснення протягом 45 днів одного з таких заходів на вибір товариства: забезпечення виконання зобов'язань шляхом укладення договору застави чи поруки, дострокового припинення або виконання зобов'язань перед кредитором, якщо інше не передбачено договором між товариством та кредитором.

У разі, якщо кредитор не звернувся у строк, передбачений цією частиною, до товариства з письмовою вимогою, вважається, що він не вимагає від товариства вчинення додаткових дій щодо зобов'язань перед ним.

4. Зменшення акціонерним товариством статутного капіталу нижче встановленого законом розміру має наслідком ліквідацію товариства.

Стаття 17. Анулювання акцій

1. Акціонерне товариство в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, має право анулювати викуплені ним акції та зменшити статутний капітал або підвищити номінальну вартість решти акцій, залишивши без зміни статутний капітал.

Стаття 18. Консолідація та дроблення акцій

1. Акціонерне товариство має право здійснити консолідацію всіх розміщених ним акцій, внаслідок чого дві або більше акцій конвертуються в одну нову акцію того самого типу і класу.

Обов'язковою умовою консолідації є обмін акцій старої номінальної вартості на цілу кількість акцій нової номінальної вартості для кожного з акціонерів.

2. Акціонерне товариство має право здійснити дроблення всіх розміщених ним акцій, внаслідок чого одна акція конвертується у дві або більше акцій того самого типу і класу.

3. Консолідація та дроблення акцій не повинні призводити до зміни розміру статутного капіталу акціонерного товариства.

4. У разі консолідації або дроблення акцій до статуту акціонерного товариства вносяться відповідні зміни в частині номінальної вартості та кількості розміщених акцій.

5. Порядок здійснення консолідації та дроблення акцій товариства встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 19. Резервний капітал

1. Акціонерне товариство має право формувати резервний капітал у розмірі не менше ніж 15 відсотків статутного капіталу, якщо інше не визначено статутом товариства. Резервний капітал формується шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку товариства або за рахунок нерозподіленого прибутку. До досягнення встановленого статутом розміру резервного капіталу розмір щорічних відрахувань не може бути меншим ніж 5 відсотків суми чистого прибутку товариства за рік.

2. Резервний капітал створюється для покриття збитків товариства, а також для збільшення статутного капіталу, виплати дивідендів за привілейованими акціями, погашення заборгованості у разі ліквідації товариства тощо.

Розділ IV. ЦІННІ ПАПЕРИ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 20. Акції товариства

1. Акція товариства посвідчує корпоративні права акціонера щодо цього акціонерного товариства.

2. Усі акції товариства є іменними. Акції товариств існують виключно в бездокументарній формі.

3. Акціонерне товариство може здійснювати розміщення акцій двох типів — простих та привілейованих. Статутом товариства може передбачатися розміщення одного чи кількох класів привілейованих акцій, що надають їх власникам різні права.

Товариство не може встановлювати обмеження щодо кількості акцій або кількості голосів за акціями, що належать одному акціонеру.

4. Прості акції товариства не підлягають конвертації у привілейовані акції або інші цінні папери акціонерного товариства.

5. Частина привілейованих акцій у розмірі статутного капіталу акціонерного товариства не може перевищувати 25 відсотків.

Стаття 21. Емісія цінних паперів

1. Акціонерне товариство може здійснювати емісію акцій тільки за рішенням загальних зборів.

Товариство може здійснювати розміщення інших цінних паперів, крім акцій, за рішенням наглядової ради, якщо інше не передбачено його статутом. Рішення про розміщення цінних паперів на суму, що перевищує 25 відсотків вартості активів товариства, приймається загальними зборами акціонерів.

2. Акціонерним товариствам дозволяється емісія акцій та облігацій для переведення зобов'язань товариства у цінні папери в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 22. Ціна акцій

1. Акціонерне товариство здійснює розміщення або продаж кожної акції, яку воно викупило, за ціною не нижчою за її ринкову вартість, що затверджується наглядовою радою, крім випадків:

розміщення акцій під час заснування товариства за ціною, встановленою засновницьким договором;

розміщення акцій під час злиття, приєднання, поділу, виділу товариства;

розміщення акцій за участю торговця цінними паперами, з яким укладено договір про андеррайтинг. У такому разі ціна розміщення акцій може бути нижчою за їх ринкову вартість на розмір винагороди цього торговця, що не може перевищувати 10 відсотків ринкової вартості таких акцій.

2. Акціонерне товариство не має права розміщувати жодну акцію за ціною нижчою за її номінальну вартість.

Стаття 23. Оплата цінних паперів

1. У разі розміщення акціонерним товариством цінних паперів їх оплата здійснюється грошовими коштами або за згодою між товариством та інвестором — майновими правами, немайновими правами, що мають грошову вартість, цінними паперами (крім боргових емісійних цінних паперів, емітентом яких є набувач, та векселів), іншим майном.

Інвестор не може здійснювати оплату цінних паперів шляхом взяття на себе зобов'язань щодо виконання для товариства робіт або надання послуг.

Статутом акціонерного товариства можуть встановлюватися й інші обмеження щодо форм оплати цінних паперів. Товариство не може встановлювати обмеження або заборону на оплату цінних паперів грошовими коштами.

2. До моменту затвердження результатів розміщення акцій органом емітента, уповноваженим приймати таке рішення, розміщені акції мають бути повністю оплачені.

3. У разі розміщення цінних паперів публічного акціонерного товариства чи у разі, якщо майно, що вноситься як плата за цінні папери, перебуває в державній або комунальній власності, грошова оцінка такого майна повинна дорівнювати його ринковій вартості. Ринкова вартість зазначеного майна визначається суб'єктом оціночної діяльності і підлягає затвердженню наглядовою радою. Затверджена вартість майна не може відрізнятися більше ніж на 10 відсотків від вартості, визначеної оцінювачем. Якщо затверджена ринкова вартість майна відрізняється від визначеної оцінювачем, рішення наглядової ради обов'язково відповідним чином мотивується.

Грошова оцінка вимог до товариства, які виникли до розміщення цінних паперів і якими оплачуються цінні папери товариства, проводиться у порядку, встановленому абзацом першим цієї частини для оцінки майна.

4. Під час розміщення цінних паперів право власності на них виникає у набувача в порядку та строки, що встановлені законодавством про депозитарну систему України.

5. Акціонерне товариство не може надавати позику для придбання його цінних паперів або поруку за позиками, наданими третьою особою для придбання його акцій.

Стаття 24. Особливості обігу цінних паперів акціонерних товариств

1. Публічне акціонерне товариство зобов'язане пройти процедуру лістингу та залишатися у біржовому реєстрі принаймні на одній фондовій біржі.

Укладання договорів купівлі-продажу акцій публічного акціонерного товариства, яке пройшло процедуру лістингу на фондовій біржі, здійснюється лише на цій фондовій біржі з урахуванням положень частини першої цієї статті.

2. Акції приватного акціонерного товариства не можуть купуватися та/або продаватися на фондовій біржі, за винятком продажу шляхом проведення на біржі аукціону.

3. Акціонерне товариство не має права приймати в заставу власні цінні папери.

4. Правочини щодо акцій вчиняються в письмовій формі.

Розділ V. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АКЦІОНЕРІВ

Стаття 25. Права акціонерів — власників простих акцій

1. Кожною простою акцією акціонерного товариства її власнику-акціонеру надається однакова сукупність прав, включаючи права на:

1) участь в управлінні акціонерним товариством;

2) отримання дивідендів;

3) отримання у разі ліквідації товариства частини його майна або вартості;

4) отримання інформації про господарську діяльність акціонерного товариства.

Одна проста акція товариства надає акціонеру один голос для вирішення кожного питання на загальних зборах, крім випадків проведення кумулятивного голосування.

Акціонери — власники простих акцій товариства можуть мати й інші права, передбачені актами законодавства та статутом акціонерного товариства.

Стаття 26. Права акціонерів — власників привілейованих акцій

1. Кожною привілейованою акцією одного класу її власнику-акціонеру надається однакова сукупність прав.

2. У статуті акціонерного товариства визначається обсяг прав, які надаються акціонеру — власнику кожного класу привілейованих акцій, у тому числі визначаються:

1) розмір і черговість виплати дивідендів;

2) ліквідаційна вартість і черговість виплат у разі ліквідації товариства;

3) випадки та умови конвертації привілейованих акцій цього класу у привілейовані акції іншого класу, прості акції або інші цінні папери;

4) порядок отримання інформації.

3. Акціонерне товариство виплачує дивіденди за привілейованими акціями, крім випадків, передбачених частиною другою статті 31 цього Закону, в установленому статутом розмірі.

4. Акціонери — власники привілейованих акцій товариства мають право голосу тільки у випадках, передбачених частиною п'ятою цієї статті та статутом акціонерного товариства.

Одна привілейована акція товариства надає акціонеру один голос для вирішення кожного питання. Статутом акціонерного товариства може передбачатися спеціальний порядок підрахунку голосів — разом чи окремо від голосів за простими та/або іншими класами привілейованих акцій.

5. Акціонери — власники привілейованих акцій певного класу мають право голосу під час вирішення загальними зборами акціонерного товариства таких питань:

1) припинення товариства, що передбачає конвертацію привілейованих акцій цього класу у привілейовані акції іншого класу, прості акції або інші цінні папери;

2) внесення змін до статуту товариства, що передбачають обмеження прав акціонерів — власників цього класу привілейованих акцій;

3) внесення змін до статуту товариства, що передбачають розміщення нового класу привілейованих акцій, власники яких матимуть перевагу щодо черговості отримання дивідендів чи виплат у разі ліквідації товариства, або збільшення обсягу прав акціонерів — власників розміщених класів привілейованих акцій, які мають перевагу щодо черговості отримання дивідендів чи виплат у разі ліквідації товариства.

Статутом приватного товариства акціонеру — власнику привілейованих акцій може бути надано право голосу також з інших питань.

6. Рішення загальних зборів акціонерного товариства, що приймається за участю акціонерів — власників привілейованих акцій, які відповідно до частини п'ятої цієї статті мають право голосу, вважається прийнятим у разі, якщо за нього віддано три чверті голосів акціонерів — власників привілейованих акцій, які брали участь у голосуванні з цього питання, якщо статутом товариства з кількістю акціонерів 25 осіб і менше не встановлюється вимога стосовно більшої кількості голосів власників привілейованих акцій, необхідної для прийняття рішення.

Під час голосування акціонерів — власників кількох класів привілейованих акцій відповідно до частини п'ятої цієї статті голоси за такими акціями підраховуються разом, якщо інше не передбачено статутом товариства.

7. У разі зміни типу акціонерного товариства з приватного на публічне надання прав, не передбачених цим Законом для акціонерів — власників привілейованих акцій публічного товариства, припиняється.

Стаття 27. Переважне право акціонерів при додатковій емісії акцій

1. Переважним правом акціонерів визнається:

право акціонера — власника простих акцій придбавати розміщувані товариством прості акції пропорційно частці належних йому простих акцій у загальній кількості простих акцій;

право акціонера — власника привілейованих акцій придбавати розміщувані товариством привілейовані акції цього або іншого класу, якщо акції такого класу надають їх власникам перевагу щодо черговості отримання дивідендів чи виплат у разі ліквідації товариства, пропорційно частці належних акціонеру привілейованих акцій певного класу у загальній кількості привілейованих акцій цього класу.

2. Переважне право надається акціонеру — власнику простих акцій у процесі приватного розміщення обов'язково, в порядку, встановленому законодавством.

Переважне право надається акціонеру — власнику привілейованих акцій, якщо це передбачено статутом акціонерного товариства.

Не пізніше ніж за 30 днів до початку розміщення акцій з наданням акціонерам переважного права товариство письмово повідомляє кожного акціонера, який має таке право, про можливість його реалізації та публікує повідомлення про це в офіційному друкованому органі.

Повідомлення має містити дані про загальну кількість розміщуваних товариством акцій, ціну розміщення, правила визначення кількості цінних паперів, на придбання яких акціонер має переважне право, строк і порядок реалізації зазначеного права. У разі розміщення привілейованих акцій повідомлення має містити інформацію про права, які надаються власникам зазначених цінних паперів.

3. Акціонер, який має намір реалізувати своє переважне право, подає акціонерному товариству в установлений строк письмову заяву про придбання акцій та перераховує на відповідний рахунок кошти в сумі, яка дорівнює вартості цінних паперів, що ним придбаваються. У заяві акціонера повинно бути зазначено його ім'я (найменування), місце проживання (місцезнаходження), кількість цінних паперів, що ним придбаваються. Заява та перераховані кошти приймаються товариством не пізніше дня, що передує дню початку розміщення цінних паперів. Товариство видає акціонеру письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості цінних паперів.

4. У разі порушення акціонерним товариством порядку реалізації акціонерами переважного права Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку може прийняти рішення про визнання емісії недобросовісною та зупинення розміщення акцій цього випуску.

Стаття 28. Захист прав акціонерів — працівників товариства

1. Посадові особи органів акціонерного товариства та інші особи, які перебувають з товариством у трудових відносинах, не мають права вимагати від акціонера — працівника товариства надання відомостей про те, як він голосував чи як має намір голосувати на загальних зборах, або про відчуження акціонером — працівником товариства своїх акцій чи намір їх відчуження, або вимагати передачі довіреності на участь у загальних зборах.

У разі порушення вимог цієї статті посадова особа товариства притягається до адміністративної і майнової відповідальності, звільняється із займаної посади, трудовий (цивільно-правовий) договір з нею розривається відповідно до закону.

Стаття 29. Обов'язки акціонерів

1. Акціонери зобов'язані:

дотримуватися статуту, інших внутрішніх документів акціонерного товариства;

виконувати рішення загальних зборів, інших органів товариства;

виконувати свої зобов'язання перед товариством, у тому числі пов'язані з майновою участю;

оплачувати акції у розмірі, в порядку та засобами, що передбачені статутом акціонерного товариства;

не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність товариства.

Статутом товариства може бути передбачена можливість укладення договору між акціонерами, за яким на акціонерів покладаються додаткові обов'язки, у тому числі обов'язок участі у загальних зборах, і передбачається відповідальність за його недотримання.

2. Акціонери можуть також мати інші обов'язки, встановлені цим та іншими законами.

Розділ VI. ДИВІДЕНДИ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 30. Порядок виплати дивідендів

1. Дивіденд — частина чистого прибутку акціонерного товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію певного типу та/або класу. За акціями одного типу та класу нараховується однаковий розмір дивідендів.

Товариство виплачує дивіденди виключно грошовими коштами.

Дивіденди виплачуються на акції, звіт про результати розміщення яких зареєстровано у встановленому законодавством порядку.

2. Виплата дивідендів здійснюється з чистого прибутку звітного року та/або нерозподіленого прибутку в обсязі, встановленому рішенням загальних зборів акціонерного товариства, у строк не пізніше шести місяців після закінчення звітного року.

У разі відсутності або недостатності чистого прибутку звітного року та нерозподіленого прибутку минулих років виплата дивідендів за привілейованими акціями здійснюється за рахунок резервного капіталу товариства.

3. Рішення про виплату дивідендів та їх розмір за простими акціями приймається загальними зборами акціонерного товариства.

Розмір дивідендів за привілейованими акціями всіх класів визначається у статуті акціонерного товариства.

4. Для кожної виплати дивідендів наглядова рада акціонерного товариства встановлює дату складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядок та строк їх виплати. Дата складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, не може передувати даті прийняття рішення про виплату дивідендів.

Товариство повідомляє осіб, які мають право на отримання дивідендів, про дату, розмір, порядок та строк їх виплати. Протягом 10 днів після прийняття рішення про виплату дивідендів публічне товариство повідомляє про дату, розмір, порядок та строк виплати дивідендів фондову біржу (біржі), у біржовому реєстрі якої (яких) перебуває таке товариство.

У разі відчуження акціонером належних йому акцій після дати складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, але раніше дати виплати дивідендів право на отримання дивідендів залишається в особи, зазначеної у такому переліку.

5. У разі реєстрації акцій на ім'я номінального утримувача товариство в порядку, встановленому законодавством про депозитарну систему України, самостійно виплачує дивіденди власникам акцій або перераховує їх номінальному утримувачу, який забезпечує їх виплату власникам акцій, на підставі договору з відповідним номінальним утримувачем.

Стаття 31. Обмеження на виплату дивідендів

1. Акціонерне товариство не має права приймати рішення про виплату дивідендів та здійснювати виплату дивідендів за простими акціями у разі, якщо:

1) звіт про результати розміщення акцій не зареєстровано у встановленому законодавством порядку;

2) власний капітал товариства менший, ніж сума його статутного капіталу, резервного капіталу та розміру перевищення ліквідаційної вартості привілейованих акцій над їх номінальною вартістю.

2. Акціонерне товариство не має права здійснювати виплату дивідендів за простими акціями у разі, якщо:

1) товариство має зобов'язання про викуп акцій відповідно до статті 68 цього Закону;

2) поточні дивіденди за привілейованими акціями не виплачено повністю.

3. Акціонерне товариство не має права приймати рішення про виплату дивідендів та здійснювати виплату дивідендів за привілейованими акціями у разі, якщо:

1) звіт про результати розміщення акцій не зареєстровано у встановленому законодавством порядку;

2) власний капітал товариства менший, ніж сума його статутного капіталу, резервного капіталу та розміру перевищення ліквідаційної вартості привілейованих акцій над їх номінальною вартістю, власники яких мають переваги щодо черговості отримання виплат у разі ліквідації.

Товариство не має права здійснювати виплату дивідендів за привілейованими акціями певного класу до виплати поточних дивідендів за привілейованими акціями, власники яких мають перевагу щодо черговості отримання дивідендів.

Розділ VII.
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 32. Загальні збори акціонерного товариства

1. Загальні збори є вищим органом акціонерного товариства.

2. Акціонерне товариство зобов'язане щороку скликати загальні збори (річні загальні збори).

Річні загальні збори товариства проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітним року.

До порядку денного річних загальних зборів обов'язково вносяться питання, передбачені пунктами 11, 12 і 22 частини другої статті 33 цього Закону.

Не рідше ніж раз на три роки до порядку денного загальних зборів обов'язково вносяться питання, передбачені пунктами 17 та 18 частини другої статті 33 цього Закону.

Усі інші загальні збори, крім річних, вважаються позачерговими.

3. Загальні збори проводяться за рахунок коштів акціонерного товариства. У разі якщо загальні збори проводяться з ініціативи акціонерів або наглядової ради, документально підтверджені витрати на їх організацію, підготовку та проведення можуть бути відшкодовані за рахунок коштів товариства, якщо загальними зборами, що проводяться у зазначеному випадку, буде прийнято рішення про відшкодування витрат на організацію, підготовку та проведення загальних зборів.

Стаття 33. Компетенція загальних зборів

1. Загальні збори можуть вирішувати будь-які питання діяльності акціонерного товариства.

2. До виключної компетенції загальних зборів належить:

1) визначення основних напрямів діяльності акціонерного товариства;

2) внесення змін до статуту товариства;

3) прийняття рішення про анулювання викуплених акцій;

4) прийняття рішення про зміну типу товариства;

5) прийняття рішення про розміщення акцій;

6) прийняття рішення про збільшення статутного капіталу товариства;

7) прийняття рішення про зменшення статутного капіталу товариства;

8) прийняття рішення про дроблення або консолідацію акцій;

9) затвердження положень про загальні збори, наглядову раду, виконавчий орган та ревізійну комісію (ревізора) товариства, а також внесення змін до них;

10) затвердження інших внутрішніх документів товариства, якщо інше не передбачено статутом товариства;

11) затвердження річного звіту товариства;

12) розподіл прибутку і збитків товариства;

13) прийняття рішення про викуп товариством розміщених ним акцій;

14) прийняття рішення про форму існування акцій;

15) затвердження розміру річних дивідендів;

16) прийняття рішень з питань порядку проведення загальних зборів;

17) обрання членів наглядової ради, затвердження умов цивільно-правових або трудових договорів, що укладатимуться з ними, встановлення розміру їх винагороди, обрання особи, яка уповноважується на підписання цивільно-правових договорів з членами наглядової ради;

18) прийняття рішення про припинення повноважень членів наглядової ради;

19) обрання голови та членів ревізійної комісії (ревізора), прийняття рішення про дострокове припинення їх повноважень;

20) затвердження висновків ревізійної комісії (ревізора), прийняття рішення про дострокове припинення їх повноважень;

21) прийняття рішення про виділ та припинення товариства, крім випадку, передбаченого частиною четвертою статті 84 цього Закону, про ліквідацію товариства, обрання ліквідаційної комісії, затвердження порядку та строків ліквідації, порядку розподілу між акціонерами майна, що залишається після задоволення вимог кредиторів, і затвердження ліквідаційного балансу;

22) прийняття рішення за наслідками розгляду звіту наглядової ради, звіту виконавчого органу, звіту ревізійної комісії (ревізора);

23) затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління товариства;

24) обрання комісії з припинення акціонерного товариства;

25) вирішення інших питань, що належать до виключної компетенції загальних зборів згідно із статутом або положенням про загальні збори товариства.

3. Повноваження з вирішення питань, що належать до виключної компетенції загальних зборів, не можуть бути передані іншим органам товариства.

4. До виключної компетенції загальних зборів статутом товариства і законом може бути віднесено вирішення й інших питань.

Стаття 34. Право на участь у загальних зборах

1. У загальних зборах акціонерного товариства можуть брати участь особи, включені до переліку акціонерів, які мають право на таку участь, або їх представники. На загальних зборах за запрошенням особи, яка скликає загальні збори, також можуть бути присутні представник аудитора товариства та посадові особи товариства незалежно від володіння ними акціями цього товариства, представник органу, який відповідно до статуту представляє права та інтереси трудового колективу.

Перелік акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах, складається в порядку, встановленому законодавством про депозитарну систему України.

На вимогу акціонера товариство або особа, яка веде облік права власності на акції товариства, зобов'язані надати інформацію про включення його до переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах.

2. Зміни до переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах акціонерного товариства, після його складення можуть вноситися особою або органом товариства, передбаченими статутом чи положенням про загальні збори акціонерного товариства.

Обмеження права акціонера на участь у загальних зборах встановлюється законом.

Стаття 35. Повідомлення про проведення загальних зборів

1. Письмове повідомлення про проведення загальних зборів акціонерного товариства та їх порядок денний надсилається кожному акціонеру, зазначеному в переліку акціонерів, складеному в порядку, встановленому законодавством про депозитарну систему України, на дату, визначену наглядовою радою, а в разі скликання позачергових загальних зборів на вимогу акціонерів у випадках, передбачених частиною шостою статті 47 цього Закону, — акціонерами, які цього вимагають. Встановлена дата не може передувати дню прийняття рішення про проведення загальних зборів і не може бути встановленою раніше, ніж за 60 днів до дати проведення загальних зборів.

Письмове повідомлення про проведення загальних зборів та їх порядок денний надсилається акціонерам персонально (з урахуванням частини другої цієї статті) особою, яка скликає загальні збори, у спосіб, передбачений статутом акціонерного товариства, у строк не пізніше ніж за 30 днів до дати їх проведення. Повідомлення розсилає особа, яка скликає загальні збори, або особа, яка веде облік прав власності на акції товариства у разі скликання загальних зборів акціонерами.

Товариство з кількістю акціонерів — власників простих акцій понад 1000 осіб не пізніше ніж за 30 днів до дати проведення загальних зборів також публікує в офіційному друкованому органі повідомлення про проведення загальних зборів. Публічне акціонерне товариство додатково надсилає повідомлення про проведення загальних зборів та їх порядок денний фондовій біржі, на якій це товариство пройшло процедуру лістингу.

2. У разі реєстрації акцій на ім'я номінального утримувача повідомлення про проведення загальних зборів та порядок денний надсилається номінальному утримувачу, який забезпечує персональне повідомлення акціонерів, яких він обслуговує.

3. Повідомлення про проведення загальних зборів акціонерного товариства має містити такі дані:

1) повне найменування та місцезнаходження товариства;

2) дата, час та місце (із зазначенням номера кімнати, офісу або залу, куди мають прибути акціонери) проведення загальних зборів;

3) час початку і закінчення реєстрації акціонерів для участі у загальних зборах;

4) дата складення переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах;

5) перелік питань, що виносяться на голосування;

6) порядок ознайомлення акціонерів з матеріалами, з якими вони можуть ознайомитися під час підготовки до загальних зборів.

Загальні збори акціонерів проводяться на території України, в межах населеного пункту за місцезнаходженням товариства, крім випадків, коли на день скликання загальних зборів 100 відсотками акцій товариства володіють іноземці, осо-

би без громадянства, іноземні юридичні особи, а також міжнародні організації.

Стаття 36. Документи, які надаються акціонерам, та документи, з якими акціонери можуть ознайомитися під час підготовки до загальних зборів

1. Від дати надіслання повідомлення про проведення загальних зборів до дати проведення загальних зборів акціонерне товариство повинно надати акціонерам можливість ознайомитися з документами, необхідними для прийняття рішень з питань порядку денного, за місцезнаходженням товариства у робочі дні, робочий час та в доступному місці, а в день проведення загальних зборів — також у місці їх проведення. У повідомленні про проведення загальних зборів вказуються конкретно визначене місце для ознайомлення (номер кімнати, офісу тощо) та посадова особа товариства, відповідальна за порядок ознайомлення акціонерів з документами.

2. Статутом акціонерного товариства з кількістю акціонерів — власників простих акцій понад 100 осіб може бути передбачений інший порядок надання акціонерам документів, з якими вони можуть ознайомитися під час підготовки до загальних зборів. Такі документи можуть надаватися в електронній формі або в інший спосіб, передбачений статутом.

3. Після надіслання акціонерам повідомлення про проведення загальних зборів акціонерне товариство не має права вносити зміни до документів, наданих акціонерам або з якими вони мали можливість ознайомитися, крім змін до зазначених документів у зв'язку із змінами в порядку денному чи у зв'язку з виправленням помилок. У такому разі зміни вносяться не пізніше ніж за 10 днів до дати проведення загальних зборів.

Стаття 37. Порядок денний загальних зборів

1. Порядок денний загальних зборів акціонерного товариства попередньо затверджується наглядовою радою товариства, а в разі скликання позачергових загальних зборів на вимогу акціонерів у випадках, передбачених частиною шостою статті 47 цього Закону, — акціонерами, які цього вимагають.

2. Акціонер до проведення зборів за запитом має можливість в порядку, визначеному статтею 36 цього Закону, ознайомитися з проектом (проектами) рішення з питань порядку денного.

Стаття 38. Пропозиції до порядку денного загальних зборів

1. Кожний акціонер має право внести пропозиції щодо питань, включених до порядку денного загальних зборів акціонерного товариства, а також щодо нових кандидатів до складу органів товариства, кількість яких не може перевищувати кількісного складу кожного з органів. Пропозиції вносяться не пізніше ніж за 20 днів до проведення загальних зборів.

2. Пропозиція до порядку денного загальних зборів акціонерного товариства подається в письмовій формі із зазначенням прізвища (найменування) акціонера, який її вносить, кількості, типу та/або класу належних йому акцій, змісту пропозиції до питання та/або проекту рішення, а також кількості, типу та/або класу акцій, що належать кандидату, який пропонується цим акціонером до складу органів товариства.

3. Наглядова рада акціонерного товариства, а в разі скликання позачергових загальних зборів такого товариства на вимогу акціонерів у випадках, передбачених частиною шостою статті 47 цього Закону, — акціонери, які цього вимагають, приймають рішення про включення пропозицій до порядку денного не пізніше ніж за 15 днів до дати проведення загальних зборів.

4. Пропозиції акціонерів (акціонера), які сукупно є власниками 5 або більше відсотків простих акцій, підлягають обов'язковому включенню до порядку денного загальних зборів. У такому разі рішення наглядової ради про включення питання до порядку денного не вимагається, а пропозиція вважається включеною до порядку денного, якщо вона подана з дотриманням вимог цієї статті.

Зміни до порядку денного загальних зборів вносяться лише шляхом включення нових питань та проектів рішень із запропонованих питань. Товариство не має права вносити зміни до запропонованих акціонерами питань або проектів рішень. У разі, якщо акціонери вносять проект рішення, що відрізняється від зазначеного в порядку денному, цей проект також підлягає включенню до порядку денного.

5. Рішення про відмову у включенні пропозиції до порядку денного загальних зборів акціонерного товариства може бути прийнято тільки у разі:

недотримання акціонерами строку, встановленого частиною першою цієї статті;

неповноти даних, передбачених частиною другою цієї статті.

6. Мотивоване рішення про відмову у включенні пропозиції до порядку денного загальних зборів акціонерного товариства надсилається наглядовою радою акціонеру протягом трьох днів з моменту його прийняття.

7. Акціонерне товариство не пізніше ніж за 10 днів до дати проведення загальних зборів повинно повідомити акціонерів, згідно із статутом, про зміни у порядку денному.

Публічне товариство також надсилає повідомлення про зміни у порядку денному загальних зборів фондовій біржі (біржам), на якій це товариство пройшло процедуру лістингу.

Оскарження акціонером рішення товариства про відмову у включенні його пропозицій до порядку денного до суду не зупиняє проведення загальних зборів. Суд за результатами розгляду справи може постановити рішення про зобов'язання товариства провести загальні збори з питання, у включенні якого до порядку денного було безпідставно відмовлено акціонеру.

Стаття 39. Представництво акціонерів

1. Представником акціонера на загальних зборах акціонерного товариства може бути фізична особа або уповноважена особа юридичної особи, а також уповноважена особа держави чи територіальної громади.

Посадові особи органів товариства та їх афілійовані особи не можуть бути представниками інших акціонерів товариства на загальних зборах.

Представником акціонера — фізичної чи юридичної особи на загальних зборах акціонерного товариства може бути інша фізична особа або уповноважена особа юридичної особи, а представником акціонера — держави чи територіальної громади — уповноважена особа органу, що здійснює управління державним чи комунальним майном.

2. Акціонер має право призначити свого представника постійно або на певний строк. Акціонер має право у будь-який момент замінити свого представника, повідомивши про це виконавчий орган акціонерного товариства.

3. Довіреність на право участі та голосування на загальних зборах може посвідчуватися реєстратором, депозитарієм, зберігачем, нотаріусом та іншими посадовими особами, які вчиняють нотаріальні дії, чи в іншому передбаченому законодавством порядку.

Довіреність на право участі та голосування на загальних зборах акціонерного товариства може містити завдання щодо голосування, тобто перелік питань порядку денного загальних зборів із зазначенням того, як і за яке (проти якого) рішення потрібно проголосувати. Під час голосування на загальних зборах представник повинен голосувати саме так, як передбачено завданням щодо голосування. Якщо довіреність не містить завдання щодо голосування, представник вирішує всі питання щодо голосування на загальних зборах акціонерів на свій розсуд.

Акціонер має право надати довіреність на право участі та голосування на загальних зборах декільком своїм представникам.

Акціонер має право у будь-який час відкликати чи замінити свого представника на загальних зборах акціонерного товариства.

Надання довіреності на право участі та голосування на загальних зборах не виключає право участі на цих загальних зборах акціонера, який видав довіреність, замість свого представника.

Стаття 40. Порядок проведення загальних зборів

1. Порядок проведення загальних зборів акціонерного товариства встановлюється його статутом, а в разі, якщо він не встановлений статутом, — рішенням загальних зборів.

Головує на загальних зборах голова наглядової ради, член наглядової ради чи інша особа, уповноважена наглядовою радою, якщо інше не передбачено статутом.

2. Загальні збори акціонерного товариства не можуть розпочатися раніше, ніж зазначено у повідомленні про проведення загальних зборів.

3. Реєстрація акціонерів (їх представників) проводиться на підставі переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах, складеного в порядку, передбаченому законодавством про депозитарну систему України, із зазначенням кількості голосів кожного акціонера. Реєстрацію акціонерів (їх представників) проводить реєстраційна комісія, яка призначається наглядовою радою, а в разі скликання позачергових загальних зборів на вимогу акціонерів у випадках, передбачених частиною шостою статті 47 цього Закону, — акціонерами, які цього вимагають.

Реєстраційна комісія має право відмовити в реєстрації акціонеру (його представнику) лише у разі відсутності в акціонера (його представника) необхідних документів, які надають йому право участі у загальних зборах акціонерів, відповідно до законодавства.

Перелік акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах, підписує голова реєстраційної комісії, який обирається простою більшістю голосів її членів до початку проведення реєстрації. Акціонер, який не зареєструвався, не має права брати участь у загальних зборах.

Повноваження реєстраційної комісії за договором можуть передаватися реєстратору або депозитарію товариства. У такому разі головою реєстраційної комісії є представник реєстратора або депозитарія.

Перелік акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах, додається до протоколу загальних зборів.

Мотивоване рішення реєстраційної комісії про відмову в реєстрації акціонера чи його представника для участі у загальних зборах, підписане головою реєстраційної комісії, додається до протоколу загальних зборів та видається особі, якій відмовлено в реєстрації.

До закінчення строку, відведеного на реєстрацію учасників зборів, акціонер має право замінити свого представника, повідомивши про це органи акціонерного товариства, або взяти участь у загальних зборах особисто.

У разі, якщо для участі в загальних зборах з'явилося декілька представників акціонера, реєструється той представник, довіреність якому видана пізніше.

У разі, якщо акція перебуває у спільній власності декількох осіб, повноваження щодо голосування на загальних зборах здійснюється за їх згодою одним із співвласників або їх загальним представником.

4. Акціонери (акціонер), які на дату складення переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах акціонерного товариства, сукупно є власниками 10 і більше відсотків простих акцій, а також Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку можуть призначати своїх представників для нагляду за реєстрацією акціонерів, проведенням загальних зборів, голосуванням та підбиттям його підсумків. Про призначення таких представників товариство повідомляється письмово до початку реєстрації акціонерів.

Посадові особи акціонерного товариства зобов'язані забезпечити вільний доступ представників акціонерів (акціонера) та/або Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку до нагляду за реєстрацією акціонерів, проведенням загальних зборів, голосуванням та підбиттям його підсумків.

5. Хід загальних зборів або розгляд окремого питання за рішенням ініціаторів загальних зборів чи самих зборів може фіксуватися технічними засобами, відповідні записи яких додаються до протоколу загальних зборів.

Стаття 41. Кворум загальних зборів

1. Наявність кворуму загальних зборів визначається реєстраційною комісією на момент закінчення реєстрації акціонерів для участі у загальних зборах акціонерного товариства.

2. Загальні збори акціонерного товариства мають кворум за умови реєстрації для участі у них акціонерів, які сукупно є власниками не менш як 60 відсотків голосуючих акцій.

Для вирішення питання, право голосу з якого надається відповідно до частини п'ятої статті 26 цього Закону власникам привілейованих акцій, або питання, при розгляді якого голоси власників привілейованих акцій товариства підраховуються окремо відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 26 цього Закону, загальні збори вважаються такими, що мають кворум з таких питань, за умови реєстрації для участі у загальних зборах також акціонерів, які сукупно є власниками не менш ніж 60 відсотків привілейованих акцій (кожного класу привілейованих акцій), що є голосуючими з цього питання.

Стаття 42. Порядок прийняття рішень загальними зборами

1. Одна голосуюча акція надає акціонеру один голос для вирішення кожного з питань, винесених на голосування на загальних зборах акціонерного товариства, крім проведення кумулятивного голосування.

2. Право голосу на загальних зборах акціонерного товариства мають акціонери — власники простих акцій товариства, а у випадках, передбачених статтею 26 цього Закону, — також акціонери — власники привілейованих акцій товариства, які володіють акціями на дату складення переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах.

Акціонер не може бути позбавлений права голосу.

3. Рішення загальних зборів акціонерного товариства з питання, винесеного на голосування, приймається простою більшістю голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах та є власниками голосуючих з цього питання акцій, крім випадків, коли цим Законом не встановлено інше. Статутом приватного товариства може встановлюватися більша кількість голосів акціонерів, необхідних для прийняття рішень з питань порядку денного, крім питань:

про дострокове припинення повноважень посадових осіб органів товариства;

про звернення з позовом до посадових осіб органів товариства стосовно відшкодування збитків, завданих товариству;

про звернення з позовом у разі недотримання вимог цього Закону при вчиненні значного правочину.

4. Обраними до складу органу акціонерного товариства вважаються кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів серед тих, хто набрав більш як 50 відсотків голосів.

5. Рішення загальних зборів з питань, передбачених пунктами 2—7 та 21 частини другої статті 33 цього Закону, приймається більш як трьома чвертями голосів акціонерів від загальної їх кількості. Статутом приватного товариства можуть бути передбачені інші питання, рішення щодо яких приймаються трьома чвертями голосів акціонерів від загальної їх кількості, крім питань, визначених в абзаці другому частини третьої цієї статті.

6. Загальні збори не можуть приймати рішення з питань, не включених до порядку денного.

7. З питання, винесеного на голосування, право голосу для вирішення якого мають акціонери — власники простих та привілейованих акцій, голоси підраховуються разом за всіма голосуючими з цього питання акціями, крім випадків, передбачених статутом товариства та частиною четвертою статті 26 цього Закону.

8. У ході загальних зборів може бути оголошено перерву до наступного дня. Рішення про оголошення перерви до наступного дня приймається простою більшістю голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі в загальних зборах та є власниками акцій, голосуючих принаймні з одного питання, що розглядатиметься наступного дня. Повторна реєстрація акціонерів (їх представників) наступного дня не проводиться.

Кількість голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі в загальних зборах, визначається на підставі даних реєстрації першого дня.

Після перерви загальні збори проводяться в тому самому місці, що зазначене в повідомленні про проведення загальних зборів.

Кількість перерв у ході проведення загальних зборів не може перевищувати трьох.

9. На загальних зборах голосування проводиться з усіх питань порядку денного, винесених на голосування.

Стаття 43. Спосіб голосування

1. Голосування на загальних зборах акціонерного товариства з питань порядку денного може проводитися з використанням бюлетенів для голосування.

У товаристві, що здійснило публічне розміщення акцій, голосування з питань порядку денного загальних зборів проводиться тільки з використанням бюлетенів для голосування.

У товаристві з кількістю акціонерів — власників простих акцій товариства понад 100 осіб голосування з питань порядку денного загальних зборів проводиться тільки з використанням бюлетенів для голосування.

При голосуванні з питань, зазначених у статті 68 цього Закону, використання бюлетенів є обов'язковим.

2. Бюлетень для голосування повинен містити:

1) повне найменування акціонерного товариства;

2) дату і час проведення загальних зборів;

3) перелік питань, винесених на голосування, та проекти рішень з цих питань;

4) варіанти голосування за кожний проект рішення (написи «за», «проти», «утримався»);

5) застереження про те, що бюлетень має бути підписаний акціонером (представником акціонера) і в разі відсутності такого підпису вважається недійсним;

6) зазначення кількості голосів, що належать кожному акціонеру.

У разі проведення голосування з питань обрання членів виконавчого органу, наглядової ради або ревізійної комісії (ревізора) товариства бюлетень для голосування повинен містити прізвище, ім'я та по батькові кандидата (кандидатів).

3. Форма і текст бюлетеня для голосування затверджуються наглядовою радою не пізніше ніж за 10 днів до дати проведення загальних зборів, а в разі скликання позачергових загальних зборів на вимогу акціонерів у випадках, передбачених частиною шостою статті 47 цього Закону, — акціонерами, які цього вимагають. Акціонери мають право до проведення загальних зборів ознайомитися з формою бюлетеня для голосування в порядку, визначеному статтею 35 цього Закону.

4. Бюлетень для голосування визнається недійсним у разі, якщо він відрізняється від офіційно виготовленого акціонерним товариством зразка або на ньому відсутній підпис акціонера (представника).

У разі якщо бюлетень для голосування містить кілька питань, винесених на голосування, визнання його недійсним щодо одного питання є підставою для визнання недійсним щодо інших питань.

Бюлетені для голосування, визнані недійсними з підстав, передбачених цією статтею, не враховуються під час підрахунку голосів.

Стаття 44. Лічильна комісія

1. Роз'яснення щодо порядку голосування, підрахунку голосів та інших питань, пов'язаних із забезпеченням проведення голосування на загальних зборах, надає лічильна комісія, яка обирається загальними зборами акціонерів. Повноваження лічильної комісії за договором можуть передаватися реєстратору або депозитарію товариства. Умови договору затверджуються загальними зборами.

2. В акціонерному товаристві з кількістю акціонерів — власників простих акцій понад 100 осіб кількісний склад лічильної комісії не може бути меншим ніж три особи. До складу лічильної комісії не можуть включатися особи, які входять або є кандидатами до складу органів товариства.

Стаття 45. Протокол про підсумки голосування

1. За підсумками голосування складається протокол, що підписується всіма членами лічильної комісії акціонерного товариства, які брали участь у підрахунку голосів.

У разі передачі повноважень лічильної комісії реєстратору або депозитарію протокол про підсумки голосування підписує представник реєстратора або депозитарію.

2. У протоколі про підсумки голосування зазначаються:

1) дата проведення загальних зборів;

2) перелік питань, рішення з яких прийняті загальними зборами;

3) рішення і кількість голосів «за», «проти» і «утримався» щодо кожного проекту рішення з кожного питання порядку денного, винесеного на голосування.

3. Рішення загальних зборів акціонерного товариства вважається прийнятим з моменту складення протоколу про підсумки голосування.

Підсумки голосування оголошуються на загальних зборах, під час яких проводилося голосування. Після закриття загальних зборів підсумки голосування доводяться до відома акціонерів протягом 10 робочих днів у спосіб, визначений статутом акціонерного товариства.

4. Протокол про підсумки голосування додається до протоколу загальних зборів акціонерного товариства.

Після складення протоколу про підсумки голосування бюлетені для голосування опечатуються лічильною комісією (або особою, якій передано повноваження лічильної комісії) та зберігаються у товаристві протягом строку його діяльності, але не більше чотирьох років.

Стаття 46. Протокол загальних зборів

1. Протокол загальних зборів акціонерного товариства складається протягом 10 днів з моменту закриття загальних

зборів та підписується головуючим і секретарем загальних зборів.

2. До протоколу загальних зборів акціонерного товариства заносяться відомості про:

1) дату, час і місце проведення загальних зборів;

2) дату складення переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах;

3) загальну кількість осіб, включених до переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах;

4) загальну кількість голосів акціонерів — власників голосуючих акцій товариства, які зареєструвалися для участі у загальних зборах (якщо певні акції є голосуючими не з усіх питань порядку денного — зазначається кількість голосуючих акцій з кожного питання);

5) кворум загальних зборів (якщо певні акції є голосуючими не з усіх питань порядку денного — зазначається кворум загальних зборів з кожного питання);

6) головуючого та секретаря загальних зборів;

7) склад лічильної комісії;

8) порядок денний загальних зборів;

9) основні тези виступів;

10) порядок голосування на загальних зборах (відкрите, бюлетенями тощо);

11) підсумки голосування із зазначенням результатів голосування з кожного питання порядку денного загальних зборів та рішення, прийняті загальними зборами.

Протокол загальних зборів, підписаний головою та секретарем загальних зборів, підшивається, скріплюється печаткою товариства та підписом голови виконавчого органу товариства (у разі колегіального виконавчого органу) або одноособового виконавчого органу.

Стаття 47. Позачергові загальні збори

1. Позачергові загальні збори акціонерного товариства скликаються наглядовою радою:

1) з власної ініціативи;

2) на вимогу виконавчого органу — в разі порушення провадження про визнання товариства банкрутом або необхідності вчинення значного правочину;

3) на вимогу ревізійної комісії (ревізора);

4) на вимогу акціонерів (акціонера), які на день подання вимоги сукупно є власниками 10 і більше відсотків простих акцій товариства;

5) в інших випадках, встановлених законом або статутом товариства.

Вимога про скликання позачергових загальних зборів подається в письмовій формі виконавчому органу на адресу за місцезнаходженням акціонерного товариства із зазначенням органу або прізвищ (найменувань) акціонерів, які вимагають скликання позачергових загальних зборів, підстав для скликання та порядку денного. У разі скликання позачергових загальних зборів з ініціативи акціонерів вимога повинна також містити інформацію про кількість, тип і клас належних акціонерам акцій та бути підписаною всіма акціонерами, які її подають.

2. Наглядова рада приймає рішення про скликання позачергових загальних зборів акціонерного товариства або про відмову в такому скликанні протягом 10 днів з моменту отримання вимоги про їх скликання.

3. Рішення про відмову у скликанні позачергових загальних зборів акціонерного товариства може бути прийнято тільки у разі:

якщо акціонери на дату подання вимоги не є власниками передбаченої абзацом першим частини першої цієї статті кількості простих акцій товариства;

неповноти даних, передбачених абзацом другим частини першої цієї статті.

Рішення наглядової ради про скликання позачергових загальних зборів або мотивоване рішення про відмову у скликанні надається відповідному органу управління товариства або акціонерам, які вимагають їх скликання, не пізніше ніж за три дні з моменту його прийняття.

Наглядова рада не має права вносити зміни до порядку денного загальних зборів, що міститься у вимозі про скликання позачергових загальних зборів, крім включення до порядку денного нових питань або проектів рішень.

4. Позачергові загальні збори акціонерного товариства мають бути проведені протягом 30 днів з дати подання вимоги про їх скликання.

5. Якщо цього вимагають інтереси акціонерного товариства, наглядова рада має право прийняти рішення про скликання позачергових загальних зборів з письмовим повідомленням акціонерів про проведення позачергових загальних зборів та порядок денний відповідно до цього Закону не пізніше ніж за 15 днів до дати їх проведення з позбавленням акціонерів права вносити пропозиції до порядку денного.

У такому разі за відсутності кворуму позачергових загальних зборів повторні загальні збори не проводяться.

Наглядова рада не може прийняти рішення, зазначене в абзаці першому цієї частини, якщо порядок денний позачергових загальних зборів включає питання про обрання членів наглядової ради.

6. У разі якщо протягом строку, встановленого частиною другою цієї статті, наглядова рада не прийняла рішення про скликання позачергових загальних зборів акціонерного товариства, такі збори можуть бути скликані акціонерами, які цього вимагають. Рішення наглядової ради про відмову у скликанні позачергових загальних зборів акціонерів може бути оскаржено акціонерами до суду.

7. Товариство або особа, які ведуть облік прав власності на акції товариства, зобов'язані протягом п'яти робочих днів надати інформацію про перелік власників акцій товариства, а також іншу інформацію, необхідну для організації проведення позачергових загальних зборів акціонерного товариства, за запитом наглядової ради товариства.

У разі скликання загальних зборів акціонерами повідомлення про це та інші матеріали розсилаються всім акціонерам товариства особою, яка веде облік прав власності на акції товариства.

Стаття 48. Загальні збори акціонерів у формі заочного голосування

1. У випадках, передбачених статутом акціонерного товариства з кількістю акціонерів не більше 25 осіб, допускається прийняття рішення методом опитування. У такому разі проект рішення або питання для голосування надсилається акціонерам — власникам голосуючих акцій, які повинні в письмовій формі сповістити щодо нього свою думку. Протягом 10 днів з дати одержання повідомлення від останнього акціонера — власника голосуючих акцій всі акціонери — власники голосуючих акцій повинні бути в письмовій формі проінформовані головою зборів про прийняте рішення. Рішення вважається прийнятим у разі, якщо за нього проголосували всі акціонери — власники голосуючих акцій.

Стаття 49. Особливості проведення загальних зборів товариством, що складається з однієї особи

1. У разі якщо акціонерне товариство складається з однієї особи, до такого товариства не застосовуються положення статей 33—48 цього Закону щодо порядку скликання та проведення загальних зборів акціонерного товариства.

2. Повноваження загальних зборів товариства, передбачені статтею 33 цього Закону, а також внутрішніми документами товариства, здійснюються акціонером одноосібно.

Рішення акціонера з питань, що належать до компетенції загальних зборів, оформляється ним письмово (у формі наказу) та засвідчується печаткою товариства або нотаріально.

3. Обрання персонального складу наглядової ради, ревізійної комісії (в разі їх створення) здійснюється без застосування кумулятивного голосування.

Стаття 50. Оскарження рішення загальних зборів

1. У разі, якщо рішення загальних зборів або порядок прийняття такого рішення порушують вимоги цього Закону, інших актів законодавства, статуту чи положення про загальні збори акціонерного товариства, акціонер, права та охоронювані законом інтереси якого порушені таким рішенням, може оскаржити це рішення до суду протягом трьох місяців з дати його прийняття.

Суд має право з урахуванням усіх обставин справи залишити в силі оскаржуване рішення, якщо допущені порушення не порушують законні права акціонера, який оскаржує рішення.

2. Акціонер може оскаржити рішення загальних зборів з передбачених частиною першою статті 68 цього Закону питань виключно після отримання письмової відмови в реалізації права вимагати здійснення обов'язкового викупу товариством належних йому голосуючих акцій або в разі неотримання відповіді на свою вимогу протягом 30 днів від дати її направлення на адресу товариства в порядку, передбаченому цим Законом.

Розділ VIII.
НАГЛЯДОВА РАДА АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 51. Створення наглядової ради акціонерного товариства

1. Наглядова рада акціонерного товариства є органом, що здійснює захист прав акціонерів товариства, і в межах компетенції, визначеної статутом та цим Законом, контролює та регулює діяльність виконавчого органу.

2. В акціонерних товариствах з кількістю акціонерів — власників простих акцій 10 осіб і більше створення наглядової ради є обов'язковим. У товаристві з кількістю акціонерів — власників простих акцій 9 осіб і менше у разі відсутності наглядової ради її повноваження здійснюються загальними зборами.

У такому разі передбачені цим Законом повноваження наглядової ради з підготовки та проведення загальних зборів здійснюються виконавчим органом, якщо інше не встановлено статутом акціонерного товариства.

3. Порядок роботи, виплати винагороди та відповідальність членів наглядової ради визначається цим Законом, статутом товариства, положенням про наглядову раду акціонерного товариства, а також договором, що укладається з членом наглядової ради. Такий договір від імені товариства підписується головою виконавчого органу чи іншою уповноваженою загальними зборами особою на умовах, затверджених рішенням загальних зборів. Такий цивільно-правовий договір може бути оплатним або безоплатним.

4. Член наглядової ради, який є представником акціонера — юридичної особи або держави, не може передавати свої повноваження іншій особі.

Члени наглядової ради мають право на оплату своєї діяльності за рахунок товариства. Визначення умов оплати покладається на загальні збори за затвердженим зборами кошторисом.

Стаття 52. Компетенція наглядової ради

1. До компетенції наглядової ради належить вирішення питань, передбачених цим Законом, статутом, а також переданих на вирішення наглядової ради загальними зборами.

2. До виключної компетенції наглядової ради належить:

1) затвердження в межах своєї компетенції положень, якими регулюються питання, пов'язані з діяльністю товариства;

2) підготовка порядку денного загальних зборів, прийняття рішення про дату їх проведення та про включення пропозицій до порядку денного, крім скликання акціонерами позачергових загальних зборів;

3) прийняття рішення про проведення чергових та позачергових загальних зборів на вимогу акціонерів або за пропозицією виконавчого органу;

4) прийняття рішення про анулювання акцій чи продаж раніше викуплених товариством акцій;

5) прийняття рішення про розміщення товариством інших цінних паперів, крім акцій;

6) прийняття рішення про викуп розміщених товариством інших, крім акцій, цінних паперів;

7) затвердження ринкової вартості майна у випадках, передбачених цим Законом;

8) обрання та відкликання повноважень голови і членів виконавчого органу;

9) затвердження умов цивільно-правових, трудових договорів, які укладатимуться з членами виконавчого органу, встановлення розміру їх винагороди;

10) прийняття рішення про відсторонення голови виконавчого органу від виконання його повноважень та обрання особи, яка тимчасово здійснюватиме повноваження голови виконавчого органу;

11) обрання та припинення повноважень голови і членів інших органів товариства;

12) обрання реєстраційної комісії, за винятком випадків, встановлених цим Законом;

13) обрання аудитора товариства та визначення умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг. У разі, якщо наглядова рада відсутня, це питання належить до компетенції виконавчого органу, якщо інше не встановлено статутом;

14) визначення дати складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядку та строків виплати дивідендів у межах граничного строку, визначеного частиною другою статті 30 цього Закону;

15) визначення дати складення переліку акціонерів, які мають бути повідомлені про проведення загальних зборів відповідно до частини першої статті 35 цього Закону та мають право на участь у загальних зборах відповідно до статті 34 цього Закону;

16) вирішення питань про участь товариства у промислово-фінансових групах та інших об'єднаннях, про заснування інших юридичних осіб;

17) вирішення питань, передбачених частиною четвертою статті 84 цього Закону, в разі злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення товариства;

18) прийняття рішення про вчинення значних правочинів у випадках, передбачених частиною першою статті 70 цього Закону;

19) визначення ймовірності визнання товариства неплатоспроможним внаслідок прийняття ним на себе зобов'язань або їх виконання, у тому числі внаслідок виплати дивідендів або викупу акцій;

20) прийняття рішення про обрання оцінювача майна товариства та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг;

21) прийняття рішення про обрання (заміну) реєстратора власників іменних цінних паперів товариства або депозитарія цінних паперів та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг;

22) надсилання в порядку, передбаченому статтею 65 цього Закону, пропозицій акціонерам про придбання особою (особами, що діють спільно) значного пакета акцій відповідно до статей 64 і 65 цього Закону;

23) вирішення інших питань, що належать до виключної компетенції наглядової ради згідно із законом або статутом акціонерного товариства.

3. Питання, що належать до виключної компетенції наглядової ради акціонерного товариства, не можуть вирішуватися іншими органами товариства, крім загальних зборів, за винятком випадків, встановлених цим Законом.

4. Посадові особи органів акціонерного товариства забезпечують членам наглядової ради доступ до інформації в межах, передбачених цим Законом та статутом товариства.

Стаття 53. Обрання членів наглядової ради

1. Члени наглядової ради акціонерного товариства обираються з числа фізичних осіб, які мають повну дієздатність.

Акціонер може мати необмежену кількість представників у наглядовій раді. Порядок діяльності представника акціонера у наглядовій раді визначається самим акціонером. Загальні збори товариства можуть встановити залежність членства у наглядовій раді від кількості акцій, якими володіє акціонер.

2. Повноваження члена наглядової ради дійсні з моменту його затвердження рішенням загальних зборів товариства.

3. Обрання членів наглядової ради публічного товариства здійснюється виключно шляхом кумулятивного голосування.

Обрання членів наглядової ради приватного товариства здійснюється за принципом пропорційності представництва у її складі представників акціонерів відповідно до кількості належних акціонерам голосуючих акцій або шляхом кумулятивного голосування. Конкретний спосіб обрання членів наглядової ради приватного товариства визначається його статутом.

4. Одна й та сама особа може обиратися до складу наглядової ради неодноразово.

5. Член наглядової ради не може бути одночасно членом виконавчого органу та/або членом ревізійної комісії (ревізором) цього товариства.

6. Кількісний склад наглядової ради встановлюється загальними зборами.

До складу наглядової ради в товариствах з кількістю акціонерів власників простих акцій від 100 до 1000 осіб повинні входити не менше ніж п'ять осіб, з кількістю понад 1000 — не менше ніж сім осіб, а в товариствах з кількістю акціонерів — власників простих акцій понад 10 000 осіб — не менше ніж дев'ять осіб.

7. Якщо кількість членів наглядової ради становить менше половини її кількісного складу, товариство протягом трьох місяців має скликати позачергові загальні збори для обрання решти членів наглядової ради, а в разі обрання членів наглядової ради шляхом кумулятивного голосування — для обрання всього складу наглядової ради.

8. Член наглядової ради здійснює свої повноваження на підставі договору з товариством.

Від імені товариства договір підписує особа, уповноважена на те загальними зборами.

У договорі з членом наглядової ради товариства може бути передбачена виплата йому винагороди та можливість сплати товариством за нього внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Дія договору з членом наглядової ради припиняється у разі припинення його повноважень.

Виконання повноважень члена наглядової ради державними службовцями здійснюється у випадках та в порядку, визначених законом. Виконання повноважень члена наглядової ради особами, які перебувають на службі в органах місцевого самоврядування, здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 54. Голова наглядової ради

1. Голова наглядової ради акціонерного товариства обирається членами наглядової ради з їх числа простою більшістю голосів від кількісного складу наглядової ради, якщо інше не передбачено статутом товариства або положенням про наглядову раду.

Наглядова рада має право в будь-який час переобрати голову наглядової ради.

2. Голова наглядової ради організовує її роботу, скликає засідання наглядової ради та головує на них, відкриває загальні збори, організовує обрання секретаря загальних зборів, якщо інше не передбачено статутом акціонерного товариства, здійснює інші повноваження, передбачені статутом та положенням про наглядову раду.

3. У разі неможливості виконання головою наглядової ради своїх повноважень його повноваження здійснює один із членів наглядової ради за її рішенням, якщо інше не передбачено статутом або положенням про наглядову раду акціонерного товариства.

Стаття 55. Засідання наглядової ради

1. Засідання наглядової ради скликаються за ініціативою голови наглядової ради або на вимогу члена наглядової ради.

Засідання наглядової ради також скликаються на вимогу ревізійної комісії, виконавчого органу чи його члена, інших осіб, визначених статутом акціонерного товариства, які беруть участь у засіданні наглядової ради.

На вимогу наглядової ради в її засіданні або в розгляді окремих питань порядку денного засідання беруть участь члени виконавчого органу та інші визначені нею особи в порядку, встановленому положенням про наглядову раду.

Засідання наглядової ради проводяться в міру необхідності з періодичністю, визначеною статутом, але не рідше одного разу на квартал.

Статут або положення про наглядову раду акціонерного товариства може передбачати порядок прийняття наглядовою радою рішення шляхом проведення заочного голосування (опитування).

У засіданні наглядової ради на її запрошення з правом дорадчого голосу можуть брати участь представники профспілкового або іншого уповноваженого трудовим колективом органу, який підписав колективний договір від імені трудового колективу.

2. Засідання наглядової ради є правомочним, якщо в ньому бере участь не менше ніж половина її складу. Статутом або положенням про наглядову раду товариства може встановлюватися більша кількість членів наглядової ради, необхідна для визнання її засідань правомочними.

3. На вимогу наглядової ради в її засіданні беруть участь члени виконавчого органу.

4. Рішення наглядової ради приймається простою більшістю голосів членів наглядової ради, які беруть участь у засіданні та мають право голосу, якщо для прийняття рішення статутом або положенням про наглядову раду акціонерного товариства не встановлюється більша кількість голосів.

5. На засіданні наглядової ради кожний член наглядової ради має один голос.

Статутом або положенням про наглядову раду товариства може передбачатися право вирішального голосу голови наглядової ради у разі рівного розподілу голосів членів наглядової ради під час прийняття рішень.

6. Протокол засідання наглядової ради оформляється не пізніше ніж протягом п'яти днів після проведення засідання.

У протоколі засідання наглядової ради зазначаються:

місце, дата і час проведення засідання;

особи, які брали участь у засіданні;

порядок денний засідання;

питання, винесені на голосування, та підсумки голосування із зазначенням прізвищ членів наглядової ради, які голосували «за», «проти» (або утрималися від голосування) з кожного питання;

зміст прийнятих рішень.

Протокол засідання наглядової ради підписує головуючий на засіданні.

7. Засідання наглядової ради або розгляд окремого питання за її рішенням може фіксуватися технічними засобами.

Стаття 56. Комітети наглядової ради. Корпоративний секретар

1. Наглядова рада акціонерного товариства може утворювати постійні чи тимчасові комітети з числа її членів для вивчення і підготовки питань, що належать до компетенції наглядової ради.

В акціонерному товаристві можуть утворюватися комітети з питань аудиту та з питань інформаційної політики товариства. Очолюють комітети члени наглядової ради товариства, обрані за пропозицією акціонера, який не контролює діяльність цього товариства.

З метою забезпечення діяльності комітету з питань аудиту наглядова рада може прийняти рішення щодо запровадження в товаристві посади внутрішнього аудитора (створення служби внутрішнього аудиту). Внутрішній аудитор (служба внутрішнього аудиту) призначається наглядовою радою і є підпорядкованим та підзвітним безпосередньо члену наглядової ради — голові комітету з питань аудиту.

Порядок утворення і діяльності комітетів встановлюється статутом або положенням про наглядову раду товариства.

2. Рішення про утворення комітету та про перелік питань, які передаються йому для вивчення і підготовки, приймаються простою більшістю голосів членів наглядової ради, якщо статутом або положенням про наглядову раду не встановлено більшої кількості голосів, необхідної для прийняття такого рішення.

3. Висновки комітетів розглядаються наглядовою радою в порядку, передбаченому цим Законом для прийняття наглядовою радою рішень.

4. Наглядова рада за пропозицією голови наглядової ради у встановленому порядку має право обрати корпоративного секретаря. Корпоративний секретар є особою, яка відповідає за взаємодію акціонерного товариства з акціонерами та/або інвесторами.

Робота корпоративного секретаря оплачується із загального бюджету наглядової ради.

Стаття 57. Дострокове припинення повноважень членів наглядової ради

1. Загальні збори акціонерного товариства можуть прийняти рішення про дострокове припинення повноважень членів наглядової ради та одночасне обрання нових членів. Статутом або положенням про наглядову раду товариства має бути передбачено випадки, коли припиняються повноваження членів наглядової ради та обираються нові члени.

Без рішення загальних зборів повноваження члена наглядової ради з одночасним припиненням договору припиняються:

1) за його бажанням за умови письмового повідомлення про це товариства за два тижні;

2) в разі неможливості виконання обов'язків члена наглядової ради за станом здоров'я;

3) в разі набрання законної сили вироком чи рішенням суду, яким його засуджено до покарання, що виключає можливість виконання обов'язків члена наглядової ради;

4) в разі смерті, визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім, померлим.

Статутом товариства можуть бути передбачені додаткові підстави для припинення повноважень члена наглядової ради.

2. У разі якщо обрання членів наглядової ради здійснювалося шляхом кумулятивного голосування, рішення загальних зборів про дострокове припинення повноважень може прийматися тільки стосовно всіх членів наглядової ради.

Розділ IX.
ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 58. Засади діяльності виконавчого органу акціонерного товариства

1. Виконавчий орган акціонерного товариства здійснює управління поточною діяльністю товариства.

До компетенції виконавчого органу належить вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю товариства, крім питань, що належать до виключної компетенції загальних зборів та наглядової ради.

2. Виконавчий орган акціонерного товариства підзвітний загальним зборам і наглядовій раді, організовує виконання їх рішень. Виконавчий орган діє від імені акціонерного товариства у межах, встановлених статутом акціонерного товариства і законом.

3. Виконавчий орган акціонерного товариства може бути колегіальним (правління, дирекція) або одноосібним (директор, генеральний директор).

4. Членом виконавчого органу акціонерного товариства може бути будь-яка фізична особа, яка має повну дієздатність і не є членом наглядової ради чи ревізійної комісії.

5. Права та обов'язки членів виконавчого органу акціонерного товариства визначаються цим Законом, іншими актами законодавства, статутом товариства або положенням про виконавчий орган товариства, а також трудовим договором, що укладається з кожним членом виконавчого органу. Від імені товариства трудовий договір підписує голова наглядової ради чи особа, уповноважена на те наглядовою радою.

6. Виконавчий орган на вимогу органів та посадових осіб товариства зобов'язаний надати можливість ознайомитися з інформацією про діяльність товариства в межах, встановлених законом, статутом та внутрішніми положеннями товариства.

Особи, які при цьому отримали доступ до інформації з обмеженим доступом, несуть відповідальність за її неправомірне використання.

Стаття 59. Колегіальний виконавчий орган акціонерного товариства

1. Кількісний склад виконавчого органу, порядок призначення його членів визначаються статутом товариства. Порядок скликання та проведення засідань колегіального виконавчого органу встановлюється статутом або положенням про виконавчий орган акціонерного товариства.

2. Кожний член колегіального виконавчого органу має право вимагати проведення засідання колегіального виконавчого органу та вносити питання до порядку денного засідання.

3. Члени наглядової ради, а також представник профспілкового або іншого уповноваженого трудовим колективом органу, який підписав колективний договір від імені трудового колективу, мають право бути присутніми на засіданнях колегіального виконавчого органу. Статутом може бути надано право іншим особам бути присутніми на засіданні колегіального виконавчого органу.

4. На засіданні колегіального виконавчого органу ведеться протокол. Протокол засідання колегіального виконавчого органу підписується головуючим та надається для ознайомлення на вимогу члена колегіального виконавчого органу, члена наглядової ради або представника профспілкового або іншого уповноваженого трудовим колективом органу, який підписав колективний договір від імені трудового колективу органу. Статутом акціонерного товариства може бути надано право іншим особам отримувати протокол засідання колегіального виконавчого органу для ознайомлення.

5. Голова колегіального виконавчого органу обирається наглядовою радою товариства, якщо інше не передбачено статутом товариства, в порядку, передбаченому статутом або положенням про виконавчий орган акціонерного товариства.

Голова колегіального виконавчого органу організовує роботу колегіального виконавчого органу, скликає засідання, забезпечує ведення протоколів засідань.

Голова колегіального виконавчого органу має право без довіреності діяти від імені товариства відповідно до рішень колегіального виконавчого органу, в тому числі представляти інтереси товариства, вчиняти правочини від імені товариства, видавати накази та давати розпорядження, обов'язкові для виконання всіма працівниками товариства. Інший член колегіального виконавчого органу в порядку, визначеному законодавством України, також може бути наділений цими повноваженнями, якщо це передбачено статутом товариства.

6. У разі неможливості виконання головою колегіального виконавчого органу своїх повноважень за рішенням цього органу його повноваження здійснює один із членів колегіального виконавчого органу, якщо інше не передбачено статутом або положенням про виконавчий орган акціонерного товариства. Інші особи можуть діяти від імені товариства у порядку представництва, передбаченому Цивільним кодексом України.

Стаття 60. Одноосібний виконавчий орган

1. Порядок прийняття рішень особою, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу, встановлюється статутом або положенням про виконавчий орган акціонерного товариства.

2. Особа, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу, вправі без довіреності діяти від імені акціонерного товариства, в тому числі представляти його інтереси, вчиняти правочини від імені товариства, видавати накази та давати розпорядження, обов'язкові для виконання всіма працівниками товариства.

3. У разі неможливості виконання особою, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу, своїх повноважень, ці повноваження здійснюються призначеною нею особою, якщо інше не передбачено статутом або положенням про виконавчий орган.

Стаття 61. Припинення повноважень голови та членів виконавчого органу

1. Повноваження голови колегіального виконавчого органу (особи, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу) припиняються за рішенням наглядової ради, якщо статутом акціонерного товариства це питання не віднесено до компетенції загальних зборів.

Повноваження члена виконавчого органу припиняються за рішенням наглядової ради, якщо статутом товариства це питання не віднесено до компетенції загальних зборів.

Підстави припинення повноважень голови та члена виконавчого органу встановлюються законодавством, статутом та договором з ним.

2. У разі, якщо відповідно до статуту товариства обрання та припинення повноважень голови колегіального виконавчого органу (особи, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу) віднесено до компетенції загальних зборів, наглядова рада має право відсторонити від виконання повноважень голову колегіального виконавчого органу (особу, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу), дії або бездіяльність якого порушують права акціонерів чи самого товариства, до вирішення загальними зборами питання про припинення його повноважень.

До вирішення загальними зборами питання про припинення повноважень голови колегіального виконавчого органу (особи, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу) наглядова рада зобов'язана призначити особу, яка тимчасово здійснюватиме повноваження голови колегіального виконавчого органу (особи, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу), та скликати позачергові загальні збори.

3. У разі відсторонення голови виконавчого органу чи особи, яка виконує його повноваження, наглядова рада зобов'язана протягом 10 днів з моменту ухвалення відповідного рішення оголосити про скликання загальних зборів товариства, у порядку денному яких має бути питання про переобрання голови виконавчого органу товариства.

Розділ X. ПОСАДОВІ ОСОБИ ОРГАНІВ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 62. Вимоги до посадових осіб органів акціонерного товариства

1. Посадовими особами органів акціонерного товариства не можуть бути народні депутати України, члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, військовослужбовці, посадові особи органів прокуратури, суду, служби безпеки, внутрішніх справ, державні службовці, крім випадків, коли вони виконують функції з управління корпоративними правами держави та представляють інтереси держави або територіальної громади в наглядовій раді або ревізійній комісії товариства.

Особи, яким суд заборонив займатися певним видом діяльності, не можуть бути посадовими особами органів товариства, що провадить цей вид діяльності. Особи, які мають непогашену судимість за злочини проти власності, службові чи господарські злочини, не можуть бути посадовими особами органів товариства.

2. Посадові особи органів акціонерного товариства не мають права розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність товариства, крім випадків, передбачених законом.

3. Посадові особи органів товариства на вимогу ревізійної комісії (ревізора) або аудитора зобов'язані надати документи про фінансово-господарську діяльність товариства.

4. Посадовим особам органів акціонерного товариства виплачується винагорода тільки на умовах, які встановлюються цивільно-правовими договорами або трудовим договором, укладеним з ними.

Стаття 63. Відповідальність посадових осіб органів акціонерного товариства

1. Посадові особи органів акціонерного товариства повинні діяти в інтересах товариства, дотримуватися вимог законодавства, положень статуту та інших документів товариства.

2. Посадові особи органів акціонерного товариства несуть відповідальність перед товариством за збитки, завдані товариству своїми діями (бездіяльністю), згідно із законом.

3. У разі якщо відповідальність згідно із цією статтею несуть кілька осіб, їх відповідальність перед товариством є солідарною.

Розділ XI. ПРИДБАННЯ ЗНАЧНОГО ТА КОНТРОЛЬНОГО
ПАКЕТА АКЦІЙ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 64. Придбання значного пакета акцій товариства

1. Особа (особи, що діють спільно), яка має намір придбати акції, що з урахуванням кількості акцій, які належать їй та її афілійованим особам, становитимуть 10 і більше відсотків простих акцій товариства (далі — значний пакет акцій), зобов'язана не пізніше ніж за 30 днів до дати придбання значного пакета акцій подати товариству письмове повідомлення про свій намір та оприлюднити його. Оприлюднення повідомлення здійснюється шляхом надання його Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, кожній біржі, на якій товариство пройшло процедуру лістингу, та опублікування в офіційному друкованому органі.

У повідомленні зазначаються кількість, тип та/або клас акцій товариства, що належать особі (кожній з осіб, що діють спільно) та кожній з її афілійованих осіб, а також кількість простих акцій товариства, які особа (особи, що діють спільно) має намір придбати.

2. Товариство, значний пакет акцій якого придбавається, не має права вживати заходів з метою перешкоджання такому придбанню.

Стаття 65. Придбання акцій товариства за наслідками придбання контрольного пакета акцій

1. Особа (особи, що діють спільно), яка придбала 50 і більше відсотків простих акцій товариства (далі — контрольний пакет акцій), протягом 20 днів з дати придбання контрольного пакета акцій зобов'язана запропонувати всім акціонерам придбати у них прості акції товариства, крім випадків придбання контрольного пакета акцій у процесі приватизації.

Зазначена особа (особи, що діють спільно) надсилає до товариства публічну невідкличну пропозицію (оферту) для всіх акціонерів — власників простих акцій товариства про придбання акцій на адресу за місцезнаходженням товариства на ім'я наглядової ради або виконавчого органу (якщо утворення наглядової ради не передбачено статутом товариства) та повідомляє про це Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку і кожну фондову біржу (біржі), на якій товариство пройшло процедуру лістингу. Наглядова рада (або виконавчий орган товариства, якщо утворення наглядової ради не передбачено статутом товариства) зобов'язана надіслати зазначену письмову пропозицію кожному акціонеру відповідно до реєстру акціонерів товариства протягом 10 днів з моменту отримання відповідних документів від особи (осіб, що діють спільно).

2. Пропозиція акціонерам про придбання належних їм акцій має містити дані про:

1) особу (кожну з осіб, що діють спільно), яка придбала контрольний пакет акцій товариства, та її афілійованих осіб — прізвище (найменування), місце проживання (місцезнаходження), кількість, тип та/або клас акцій товариства, належних кожній із зазначених осіб;

2) запропоновану ціну придбання акцій та порядок її визначення;

3) строк, протягом якого акціонери можуть повідомити про прийняття пропозиції щодо придбання акцій;

4) порядок оплати акцій, що придбаваються.

3. Строк, протягом якого акціонери можуть повідомити особу (осіб, що діють спільно), яка придбала контрольний пакет акцій, щодо прийняття пропозиції про придбання акцій, має становити від 30 до 60 днів з дати надходження пропозиції.

4. Ціна придбання акцій не може бути меншою за ринкову ціну, визначену відповідно до частини третьої статті 8 цього Закону.

5. Протягом 30 днів після закінчення зазначеного у пропозиції строку особа (особи, що діють спільно), яка придбала контрольний пакет акцій, повинна сплатити акціонерам, які прийняли пропозицію, вартість їхніх акцій виходячи із зазначеної у пропозиції ціни придбання.

Розділ XII. ВИКУП ТА ОБОВ'ЯЗКОВИЙ ВИКУП
АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ РОЗМІЩЕНИХ
НИМ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Стаття 66. Викуп акціонерним товариством розміщених ним цінних паперів

1. Акціонерне товариство має право за рішенням загальних зборів викупити в акціонерів акції за згодою власників цих акцій. Порядок реалізації цього права визначається у статуті товариства та/або рішенні загальних зборів. Рішенням загальних зборів обов'язково встановлюються:

1) порядок викупу, що включає максимальну кількість, тип та/або клас акцій, що викуповуються;

2) строк викупу;

3) ціна викупу (або порядок її визначення);

4) дії товариства щодо викуплених акцій (їх анулювання або продаж).

Строк викупу включає строк приймання письмових пропозицій акціонерів про продаж акцій та строк сплати їх вартості. Строк викупу акцій не може перевищувати одного року. Письмова пропозиція акціонера про продаж акцій товариству є безвідкличною.

Ціна викупу акцій не може бути меншою за їх ринкову вартість, визначену відповідно до статті 8 цього Закону. Оплата акцій, що викуповуються, здійснюється у грошовій формі.

Товариство зобов'язане придбавати акції у кожного акціонера, який приймає (акцептує) пропозицію (оферту) про викуп акцій, за ціною, вказаною в рішенні загальних зборів.

Правочини щодо переходу права власності на акції до товариства, вчинені протягом терміну, зазначеного в рішенні загальних зборів, за ціною, відмінною від ціни, вказаної в такому рішенні, є нікчемними.

2. У разі якщо загальними зборами прийнято рішення про пропорційний викуп акцій, товариство надсилає кожному акціонеру письмове повідомлення про кількість акцій, що викуповуються, їх ціну та строк викупу. Для товариства з кількістю акціонерів-власників простих акцій понад 1000 осіб приймання пропозицій акціонерів про продаж товариству акцій здійснюється протягом не менше ніж 30-денного строку від дати надіслання акціонерам зазначеного повідомлення.

Загальні збори можуть прийняти рішення про викуп визначеної кількості акцій певного типу та/або класу в окремих акціонерів за їх згодою. У такому разі рішення має містити прізвища (найменування) акціонерів, у яких викуповуються акції, та кількість акцій певного типу та/або класу, які викуповуються у цих акціонерів.

3. Викуплені акціонерним товариством акції не враховуються у разі розподілу прибутку, голосування та визначення кворуму загальних зборів. Товариство повинно протягом року з моменту викупу продати викуплені товариством акції

або анулювати їх відповідно до рішення загальних зборів, яким було передбачено викуп товариством власних акцій.

Ціна продажу викуплених товариством акцій не може бути меншою за їх ринкову вартість, визначену відповідно до частини третьої статті 8 цього Закону.

Правочини щодо переходу права власності на викуплені товариством акції, вчинені з порушенням вимог цієї частини, є нікчемними.

4. Акціонерне товариство має право за рішенням наглядової ради викупити розміщені ним інші, крім акцій, цінні папери за згодою власників цих цінних паперів, якщо це передбачено статутом товариства та проспектом емісії таких цінних паперів.

Стаття 67. Обмеження на викуп акціонерним товариством акцій

1. Акціонерне товариство не має права приймати рішення про викуп акцій, якщо:

1) на дату викупу акцій товариство має зобов'язання про обов'язковий викуп акцій відповідно до статті 68 цього Закону;

2) товариство є неплатоспроможним або стане таким внаслідок викупу акцій;

3) власний капітал товариства є меншим, ніж сума його статутного капіталу, резервного капіталу та розміру перевищення ліквідаційної вартості привілейованих акцій над їх номінальною вартістю, або стане меншим внаслідок такого викупу.

2. Акціонерне товариство не має права здійснювати викуп розміщених ним простих акцій до повної виплати поточних дивідендів за привілейованими акціями.

Акціонерне товариство не має права здійснювати викуп розміщених ним привілейованих акцій до повної виплати поточних дивідендів за привілейованими акціями, власники яких мають перевагу щодо черговості отримання дивідендів.

3. Акціонерне товариство не має права приймати рішення, що передбачає викуп акцій товариства без їх анулювання, якщо після викупу частка акцій товариства, що перебувають в обігу, стане меншою ніж 80 відсотків статутного капіталу.

Стаття 68. Обов'язковий викуп акціонерним товариством акцій на вимогу акціонерів

1. Кожний акціонер — власник простих акцій товариства має право вимагати здійснення обов'язкового викупу акціонерним товариством належних йому голосуючих акцій, якщо він зареєструвався для участі у загальних зборах та голосував проти прийняття загальними зборами рішення про:

1) злиття, приєднання, поділ, перетворення, виділ товариства, зміну його типу з публічного на приватне;

2) вчинення товариством значного правочину;

3) зміну розміру статутного капіталу.

2. Кожний акціонер — власник привілейованих акцій має право вимагати здійснення обов'язкового викупу товариством належних йому привілейованих акцій, якщо він зареєструвався для участі у загальних зборах та голосував проти прийняття загальними зборами рішення про:

1) внесення змін до статуту товариства, якими передбачається розміщення нового класу привілейованих акцій, власники яких матимуть перевагу щодо черговості отримання дивідендів чи виплат під час ліквідації акціонерного товариства;

2) розширення обсягу прав акціонерів — власників розміщених класів привілейованих акцій, які мають перевагу щодо черговості отримання дивідендів чи виплат під час ліквідації акціонерного товариства.

3. Акціонерне товариство у випадках, передбачених частинами першою та другою цієї статті, зобов'язане викупити належні акціонерові акції.

4. Перелік акціонерів, які мають право вимагати здійснення обов'язкового викупу належних їм акцій відповідно до частини першої та другої цієї статті, складається на підставі переліку акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах, на яких було прийнято рішення, що стало підставою для вимоги обов'язкового викупу акцій.

Стаття 69. Порядок реалізації акціонерами права вимоги обов'язкового викупу акціонерним товариством належних їм акцій

1. Ціна викупу акцій не може бути меншою, ніж їх ринкова вартість.

Ціна викупу акцій розраховується станом на день, що передує дню опублікування в установленому порядку повідомлення про скликання загальних зборів, на яких було прийняте рішення, яке стало підставою для вимоги обов'язкового викупу акцій.

Ринкова вартість акцій визначається в порядку, встановленому статтею 8 цього Закону.

Договір між акціонерним товариством та акціонером про обов'язковий викуп товариством належних йому акцій укладається в письмовій формі.

2. Протягом 30 днів після прийняття загальними зборами рішення, що стало підставою для вимоги обов'язкового викупу акцій, акціонер, який має намір реалізувати зазначене право, подає товариству письмову вимогу. У вимозі акціонера про обов'язковий викуп акцій мають бути зазначені його прізвище (найменування), місце проживання (місцезнаходження), кількість, тип та/або клас акцій, обов'язкового викупу яких він вимагає.

3. Протягом 30 днів після отримання вимоги акціонера про обов'язковий викуп акцій товариство здійснює сплату вартості акцій за ціною викупу, зазначеною в повідомленні про право вимоги обов'язкового викупу акцій, що належать акціонеру.

Оплата акцій здійснюється у грошовій формі, якщо сторони в межах строків, установлених у цій статті, не дійшли згоди щодо іншої форми оплати.

Розділ XIII. ЗНАЧНІ ПРАВОЧИНИ ТА ПРАВОЧИНИ, ЩОДО ВЧИНЕННЯ ЯКИХ Є ЗАІНТЕРЕСОВАНІСТЬ

Стаття 70. Значний правочин

1. Рішення про вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить від 10 до 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності акціонерного товариства, приймається наглядовою радою.

Статутом акціонерного товариства можуть бути визначені додаткові критерії для віднесення правочинів до категорії значних правочинів.

У разі неприйняття наглядовою радою рішення про вчинення значного правочину питання про вчинення такого правочину може виноситися на розгляд загальних зборів.

2. Якщо ринкова вартість майна або послуг, що є предметом значного правочину, перевищує 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності акціонерного товариства, рішення про вчинення такого правочину приймається загальними зборами за поданням наглядової ради.

Рішення про вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є предметом такого правочину, перевищує 25 відсотків, але менша ніж 50 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності акціонерного товариства, приймається простою більшістю голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах та є власниками голосуючих з цього питання акцій.

Рішення про вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є предметом такого правочину, становить 50 і більше відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності акціонерного товариства, приймається трьома чвертями голосів акціонерів від загальної їх кількості.

3. Якщо на дату проведення загальних зборів неможливо визначити, які значні правочини вчинятимуться акціонерним товариством у ході поточної господарської діяльності, загальні збори можуть прийняти рішення про попереднє схвалення значних правочинів, які можуть ним вчинятися протягом не більш як одного року, із зазначенням характеру правочинів та їх граничної вартості.

4. Вимоги до порядку вчинення значного правочину, передбачені цим розділом, застосовуються як додаткові до інших вимог щодо порядку вчинення певних правочинів, передбачених законодавством або статутом акціонерного товариства.

5. Забороняється ділити предмет правочину з метою ухилення від передбаченого цим Законом порядку прийняття рішень про вчинення значного правочину.

Стаття 71. Правочин, щодо вчинення якого є заінтересованість

1. Особою, заінтересованою у вчиненні акціонерним товариством правочину, вважається посадова особа органів товариства та її афілійована особа (особи), акціонер, який одноосібно або разом з афілійованими особами володіє 25 і більше відсотками простих акцій товариства, якщо зазначена особа (особи — разом або окремо) відповідає принаймні одній із нижченаведених ознак:

1) є стороною такого правочину;

2) бере участь у правочині як представник або посередник (крім представництва товариства посадовими особами);

3) отримує винагороду за вчинення такого правочину від товариства (посадових осіб товариства) або від особи, яка є стороною правочину;

4) внаслідок такого правочину придбає майно чи заінтересована в інших результатах виконання правочину;

5) є афілійованою особою юридичної особи, яка є стороною правочину або бере участь у правочині як представник чи посередник, або отримує винагороду від товариства чи від особи, що є стороною правочину, або внаслідок такого правочину придбає майно чи буде користуватися іншими результатами виконання правочину.

Особа, заінтересована у вчиненні правочину, зобов'язана протягом трьох робочих днів з моменту виникнення в неї заінтересованості поінформувати той орган, членом якого вона є, виконавчий орган та наглядову раду про наявність у неї такої заінтересованості.

2. Виконавчий орган акціонерного товариства зобов'язаний протягом п'яти днів з моменту отримання відомостей про можливість вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість, надати членам наглядової ради (а за відсутності наглядової ради — кожному акціонеру персонально) інформацію стосовно правочинів, у вчиненні яких товариство заінтересоване, зокрема про:

1) предмет правочину;

2) вартість одиниці товару або послуг, якщо вона передбачена правочином;

3) загальну суму правочину щодо придбання, відчуження або можливості відчуження майна, виконання робіт, надання або отримання послуг;

4) особу, яка має заінтересованість у вчиненні такого правочину.

У разі якщо правочин, щодо якого є заінтересованість, порушує інтереси товариства, наглядова рада може заборонити його вчинення або винести розгляд цього питання на загальні збори.

Наглядова рада протягом п'яти робочих днів зобов'язана прийняти рішення про вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість.

Якщо заінтересована у вчиненні правочину особа є членом наглядової ради, вона не бере участь у голосуванні з питання вчинення такого правочину. Якщо більшість членів наглядової ради є особами, заінтересованими у вчиненні такого правочину, це питання виноситься на розгляд загальних зборів.

Наглядова рада може прийняти рішення про вчинення чи відмову від вчинення правочину.

3. Положення цієї статті не застосовуються у разі:

1) реалізації акціонерами переважного права відповідно до статті 27 цього Закону;

2) пропорційного викупу товариством в акціонерів розміщених ним акцій;

3) приєднання до товариства, що здійснюється відповідно до частини другої статті 84 цього Закону, якщо товариство, до якого здійснюється приєднання, є власником більш як 90 відсотків простих акцій товариства, що приєднується;

4) надання посадовою особою органів товариства або акціонером, що одноосібно або разом з афілійованими особами володіє 25 і більше відсотками простих акцій товариства, на безоплатній основі гарантії (поруки) особам, які надають товариству позики.

Стаття 72. Наслідки недотримання вимог до порядку вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість

1. У разі недотримання вимог, передбачених статтею 71 цього Закону, особа, заінтересована у вчиненні акціонерним товариством правочину, несе відповідальність перед ним у розмірі завданих товариству збитків. Такий правочин може бути визнаний судом недійсним, якщо особа, яка вчинила правочин, знала або повинна була знати про недотримання зазначених вимог.

2. У разі недотримання особою, заінтересованою у вчиненні товариством правочину, вимог, передбачених статтею 71 цього Закону, та вчинення товариством правочину з юридичною особою, всі акції (частки, паї) якої належать цій особі та/або її афілійованим особам, товариство або будь-хто з його акціонерів має право вимагати визнання цього правочину судом недійсним і відшкодування збитків та/або моральної шкоди.

Розділ XIV. ПЕРЕВІРКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 73. Ревізійна комісія (ревізор)

1. Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства загальні збори обирають ревізійну комісію (ревізора).

В акціонерних товариствах з кількістю акціонерів — власників простих акцій товариства до 100 осіб запроваджується посада ревізора (або обирається ревізійна комісія), а в товариствах з кількістю акціонерів — власників простих акцій товариства більш як 100 осіб обов'язково обирається ревізійна комісія.

Члени ревізійної комісії в таких товариствах обираються виключно шляхом кумулятивного голосування з числа фізичних осіб, які мають цивільну дієздатність. Голова ревізійної комісії обирається членами ревізійної комісії з їх числа простою більшістю голосів від кількісного складу ревізійної комісії, якщо інше не передбачено статутом або положенням про ревізійну комісію акціонерного товариства.

Додаткові вимоги щодо обрання ревізійної комісії (ревізора), кількісного складу комісії, порядку її діяльності та компетенція з питань, не передбачених цим Законом, визначаються статутом, положенням про ревізійну комісію або рішенням загальних зборів акціонерного товариства.

Ревізійна комісія (ревізор) може обиратися для проведення спеціальної перевірки фінансово-господарської діяльності товариства або на визначений період. Строк повноважень членів ревізійної комісії (ревізора) встановлюється на період до дати проведення чергових річних загальних зборів, якщо статутом товариства, або положенням про ревізійну комісію, або рішенням загальних зборів акціонерного товариства не передбачено інший строк повноважень, але не більше ніж на п'ять років.

2. Не можуть бути членами ревізійної комісії (ревізором):

1) член наглядової ради;

2) член виконавчого органу;

3) корпоративний секретар;

4) особа, яка не має повної цивільної дієздатності;

5) члени інших органів товариства.

Члени ревізійної комісії (ревізор) не можуть входити до складу лічильної комісії товариства.

3. Права та обов'язки членів ревізійної комісії (ревізора) визначаються цим Законом, іншими актами законодавства, статутом та положенням про ревізійну комісію, а також договором, що укладається з кожним членом ревізійної комісії (ревізором).

Ревізійна комісія (ревізор) має право вносити пропозиції до порядку денного загальних зборів та вимагати скликання позачергових загальних зборів. Члени ревізійної комісії (ревізор) мають право бути присутніми на загальних зборах та брати участь в обговоренні питань порядку денного з правом дорадчого голосу.

Члени ревізійної комісії (ревізор) мають право брати участь у засіданнях наглядової ради та виконавчого органу у випадках, передбачених цим Законом, статутом або внутрішніми положеннями товариства.

Стаття 74. Перевірка фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за результатами фінансового року

1. Ревізійна комісія (ревізор) проводить перевірку фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за результатами фінансового року, якщо інше не передбачено статутом товариства, положенням про ревізійну комісію або рішенням загальних зборів. Виконавчий орган забезпечує членам ревізійної комісії (ревізору) доступ до інформації в межах, передбачених статутом або положенням про ревізійну комісію.

Товариство забезпечує доступ членів ревізійної комісії (ревізора) до інформації в межах, що визначаються положенням про ревізійну комісію, затвердженим загальними зборами.

2. За підсумками перевірки фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за результатами фінансового року ревізійна комісія (ревізор) готує висновок, в якому міститься інформація про:

підтвердження достовірності та повноти даних фінансової звітності за відповідний період;

факти порушення законодавства під час провадження фінансово-господарської діяльності, а також встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку та подання звітності.

Стаття 75. Аудитор

1. Річна фінансова звітність публічного акціонерного товариства підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором.

2. Посадові особи товариства зобов'язані забезпечити доступ незалежного аудитора до всіх документів, необхідних для перевірки результатів фінансово-господарської діяльності товариства.

3. Незалежним аудитором не може бути:

1) афілійована особа товариства;

2) афілійована особа посадової особи товариства;

3) особа, яка надає консультаційні послуги товариству.

4. Висновок аудитора крім даних, передбачених законодавством про аудиторську діяльність, повинен містити інформацію, передбачену частиною другою статті 74 цього Закону, а також оцінку повноти та достовірності відображення фінансово-господарського стану товариства у його бухгалтерській звітності.

5. Аудиторська перевірка діяльності акціонерного товариства також має бути проведена на вимогу акціонера (акціонерів), який є власником (власниками) більше ніж 10 відсотків акцій товариства. У такому разі акціонер (акціонери) самостійно укладає з визначеним ним аудитором (аудиторською фірмою) договір про проведення аудиторської перевірки фінансово-господарської діяльності товариства, в якому зазначається обсяг перевірки.

Витрати, пов'язані з проведенням перевірки, покладаються на акціонера (акціонерів), на вимогу якого проводилася перевірка. Загальні збори акціонерів можуть ухвалити рішення про відшкодування витрат акціонера (акціонерів) на таку перевірку.

6. Товариство зобов'язане протягом 10 днів з дати отримання запиту акціонера (акціонерів) про таку перевірку забезпечити аудитору можливість проведення перевірки. У зазначений строк виконавчий орган має надати акціонеру (акціонерам) відповідь з інформацією щодо дати початку аудиторської перевірки.

Аудиторська перевірка на вимогу акціонера (акціонерів), який є власником більше ніж 10 відсотків акцій товариства, може проводитися не частіше двох разів на календарний рік.

У разі проведення аудиту товариства за заявою акціонера, який є власником більше ніж 10 відсотків акцій товариства, виконавчий орган товариства зобов'язаний надати завірені копії всіх документів за його вимогою протягом п'яти днів з дати отримання відповідного запиту аудитора.

Стаття 76. Спеціальна перевірка фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства

1. Спеціальна перевірка фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства проводиться за його рахунок ревізійною комісією (ревізором), а в разі її відсутності — аудитором. Така перевірка проводиться за ініціативою ревізійної комісії (ревізора), за рішенням загальних зборів, наглядової ради, виконавчого органу або на вимогу акціонера (акціонера), які на момент подання вимоги сукупно є власниками не менше ніж 10 відсотків простих акцій товариства.

Спеціальна перевірка фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства може проводитися аудитором на вимогу та за рахунок акціонерів (акціонера), які на момент подання вимоги сукупно є власниками не менше ніж 10 відсотків простих акцій товариства, якщо загальними зборами не буде ухвалено рішення про інші джерела відшкодування витрат на проведення такої перевірки.

Розділ XV. ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТОВАРИСТВО

Стаття 77. Зберігання документів акціонерного товариства

1. Акціонерне товариство зобов'язане зберігати:

1) статут товариства, зміни до статуту, засновницький (установчий) договір, свідоцтво про державну реєстрацію товариства;

2) положення про загальні збори, наглядову раду, виконавчий орган та ревізійну комісію, інші внутрішні документи та зміни до них;

3) положення про кожну філію та кожне представництво товариства;

4) документи, що підтверджують права товариства на майно;

5) принципи (кодекс) корпоративного управління товариства;

6) протоколи загальних зборів;

7) матеріали, з якими акціонери мають (мали) можливість ознайомитися під час підготовки до загальних зборів;

8) протоколи засідань наглядової ради та колегіального виконавчого органу, накази і розпорядження голови колегіального та одноосібного виконавчого органу;

9) протоколи засідань ревізійної комісії, рішення ревізора товариства;

10) висновки ревізійної комісії (ревізора) та аудитора товариства;

11) річну фінансову звітність;

12) документи бухгалтерського обліку;

13) документи звітності, що подаються відповідним державним органам;

14) проспект емісії, свідоцтво про державну реєстрацію випуску акцій та інших цінних паперів товариства;

15) перелік афілійованих осіб товариства із зазначенням кількості, типу та/або класу належних їм акцій;

16) особливу інформацію про товариство згідно з вимогами законодавства;

17) інші документи, передбачені законодавством, статутом товариства, його внутрішніми положеннями, рішеннями загальних зборів, наглядової ради, виконавчого органу.

2. Документи, передбачені частиною першою цієї статті, зберігаються в акціонерному товаристві за його місцезнаходженням або в іншому місці, відомому і доступному акціонерам.

Відповідальність за зберігання документів товариства покладається на голову колегіального виконавчого органу (особу, що здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу) та на головного бухгалтера — щодо документів бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

3. Документи, передбачені частиною першою цієї статті, підлягають зберіганню протягом всього терміну діяльності товариства, за винятком документів бухгалтерського обліку, строки зберігання яких визначаються відповідно до законодавства.

Стаття 78. Надання акціонерним товариством інформації

1. Акціонерне товариство забезпечує кожному акціонеру доступ до документів, визначених частиною першою статті 77 цього Закону, крім документів бухгалтерського обліку, які не стосуються значних правочинів та правочинів, у вчиненні яких є заінтересованість, якщо інше не передбачено законами.

2. Протягом 10 днів з моменту надходження письмової вимоги акціонера корпоративний секретар, а в разі його відсутності — виконавчий орган акціонерного товариства зобов'язаний надати йому завірені копії документів, визначених частиною першою статті 77 цього Закону, з урахуванням обмежень, передбачених частиною першою цієї статті. За надання копій документів товариство може встановлювати плату, розмір якої не може перевищувати вартості витрат на виготовлення копій документів та витрат, пов'язаних з пересиланням документів поштою.

Будь-який акціонер, за умови повідомлення виконавчого органу товариства не пізніше ніж за два робочі дні, має право на ознайомлення з документами, передбаченими у цій статті, у приміщенні товариства за його місцезнаходженням у робочий час.

Акціонери можуть отримувати додаткову інформацію про діяльність товариства за згодою виконавчого органу товариства або у випадках і порядку, передбачених статутом або рішенням загальних зборів акціонерного товариства.

3. Публічне акціонерне товариство зобов'язане мати власну веб-сторінку в мережі Інтернет, на якій розміщується інформація, що підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства, а також інформація, визначена пунктами 1—3, 5, 6, 10, 11, 13—16 частини першої статті 77 цього Закону.

4. На вимогу акціонера або Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку акціонерне товариство надає перелік афілійованих осіб та відомості про належні їм акції товариства.

5. Акціонерне товариство зобов'язане розкривати інформацію відповідно до законів України.

Розділ XVI. ВИДІЛ ТА ПРИПИНЕННЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття 79. Припинення акціонерного товариства

1. Акціонерне товариство припиняється в результаті передання всього свого майна, прав та обов'язків іншим підприємницьким товариствам правонаступникам (шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації.

2. Добровільне припинення акціонерного товариства здійснюється за рішенням загальних зборів у порядку, передбаченому цим Законом, з дотриманням вимог, встановлених Цивільним кодексом України та іншими актами законодавства. Інші підстави та порядок припинення акціонерного товариства визначаються законодавством.

Стаття 80. Злиття, приєднання, поділ, виділ, перетворення товариства

1. Злиття, приєднання, поділ, виділ та перетворення акціонерного товариства здійснюються за рішенням загальних зборів, а у випадках, передбачених законом, — за рішенням суду або відповідних органів влади.

У випадках, передбачених законом, поділ акціонерного товариства або виділ з його складу одного чи кількох акціонерних товариств здійснюється за рішенням відповідних державних органів або за рішенням суду.

Законом може бути передбачено одержання згоди відповідних державних органів на припинення акціонерного товариства шляхом злиття або приєднання.

Акціонерне товариство не може одночасно здійснювати злиття, приєднання, поділ, виділ та/або перетворення.

2. Акції товариства, яке припиняється внаслідок поділу, конвертуються в акції товариств-правонаступників та розміщуються серед їх акціонерів.

Акції товариств, що припиняються внаслідок злиття, приєднання, конвертуються в акції товариства-правонаступника та розміщуються серед його акціонерів.

Акції товариства, що перетворюється, конвертуються в частки (паї) підприємницького товариства-правонаступника та розподіляються серед його учасників.

При виділі акції товариства, з якого здійснюється виділ, конвертуються в акції цього акціонерного товариства і акціонерного товариства, що виділилося, та розміщуються між акціонерами товариства, з якого здійснюється виділ.

Не підлягають конвертації акції товариств, що беруть участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі, перетворенні, власниками яких є акціонери, які звернулися до акціонерного товариства з вимогою про обов'язковий викуп належних їм акцій та які мають таке право.

Порядок конвертації акцій товариства, що припиняється, в акції новоствореного (новостворених) акціонерного товариства встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

3. Емісійні цінні папери (крім акцій) акціонерних товариств, що беруть участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні, повинні надавати своїм власникам обсяг прав не менший, ніж той, що надавався ними до злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення. Зменшення обсягу прав власників таких цінних паперів не допускається.

4. При конвертації акцій під час злиття, приєднання, поділу або виділу акціонерного товариства акціонери товариств, що беруть участь у злитті, приєднанні, поділі або виділі, можуть також отримувати грошові виплати, що не повинні перевищувати розміру визначеного статутом товариства.

Порядок здійснення таких виплат встановлюється договором про злиття (приєднання) або планом поділу (виділу).

5. На зборах учасників підприємницького товариства-правонаступника кожний учасник отримує кількість голосів, що надаватимуться йому акціями (частками, паями) підприємницького товариства-правонаступника, власником яких він може стати внаслідок злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення акціонерного товариства.

6. Злиття, поділ або перетворення акціонерного товариства вважається завершеним з дати внесення до Єдиного державного реєстру запису про припинення акціонерного товариства та про реєстрацію підприємницького товариства-правонаступника (товариств-правонаступників).

Приєднання акціонерного товариства до іншого акціонерного товариства вважається завершеним з дати внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців про припинення такого акціонерного товариства.

Виділ акціонерного товариства вважається завершеним з дати внесення до Єдиного державного реєстру запису про створення акціонерного товариства, що виділилося.

Приєднання акціонерного товариства до іншого акціонерного товариства вважається завершеним з дати внесення запису до Єдиного державного реєстру про припинення такого акціонерного товариства.

Стаття 81. Договір про злиття (приєднання) акціонерних товариств та план поділу (виділ, перетворення) акціонерного товариства

1. Наглядова рада кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні, розробляє умови договору про злиття (приєднання) або план поділу (виділу, перетворення), які повинні містити:

1) повне найменування та реквізити кожного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні;

2) порядок і коефіцієнти конвертації акцій та інших цінних паперів, а також суми можливих грошових виплат акціонерам;

3) відомості про права, які надаватимуться підприємницьким товариством-правонаступником власникам інших, крім простих акцій, цінних паперів товариства, діяльність якого припиняється внаслідок злиття, приєднання, поділу, перетворення або з якого здійснюється виділ, та/або перелік заходів, які пропонується вжити стосовно таких цінних паперів;

4) інформацію щодо запропонованих осіб, які стануть посадовими особами товариства у підприємницькому товаристві — правонаступнику після завершення злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення, та запропоновані до виплати таким особам винагороди чи компенсації.

2. Наглядова рада кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні, повинна підготувати для акціонерів пояснення до умов договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення).

Таке пояснення повинне містити економічне обґрунтування доцільності злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення, перелік методів, що застосовувалися для оцінки вартості майна акціонерного товариства та обчислення коефіцієнта конвертації акцій та інших цінних паперів акціонерного товариства.

3. Наглядова рада акціонерного товариства з кількістю акціонерів — власників простих акцій більше 100 осіб, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі або виділі, повинна отримати висновок незалежного експерта (аудитора, оцінювача) щодо умов злиття, приєднання, поділу або виділу. Такий висновок має містити оцінку щодо обґрунтованості та адекватності методів, застосованих для оцінки вартості майна кожного з акціонерних товариств і обчислення коефіцієнтів конвертації акцій та інших цінних паперів.

4. Матеріали, що надсилаються акціонерам товариства, що бере участь у злитті (приєднанні), поділі (виділі), перетворенні), при підготовці загальних зборів, на які виноситься питання про затвердження умов договору про злиття (приєднання), плану поділу (виділу, перетворення), передавального акта повинні включати:

1) проект договору про злиття (приєднання), плану поділу (виділу, перетворення);

2) пояснення до умов договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення);

3) висновок незалежного експерта щодо умов злиття, приєднання, поділу або виділу у випадках, передбачених частиною третьою цієї статті;

4) у разі злиття (приєднання) — річну фінансову звітність інших товариств, що беруть участь у злитті (приєднанні), за три останні роки.

5. За поданням наглядової ради загальні збори кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні, вирішують питання про припинення (злиття, приєднання, поділ, виділ або перетворення), а також про затвердження умов договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення), передавального акта (у разі злиття, приєднання та перетворення) або розподільного балансу (у разі поділу та виділу).

Істотні умови договору про злиття (приєднання), затверджені загальними зборами кожного із зазначених товариств, повинні бути ідентичними.

Стаття 82. Захист прав кредиторів при злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні акціонерного товариства

1. Протягом 30 днів з дати прийняття загальними зборами рішення про припинення акціонерного товариства шляхом поділу, перетворення, а також про виділ, а в разі припинення шляхом злиття або приєднання — з дати прийняття відповідного рішення загальними зборами останнього з акціонерних товариств, що беруть участь у злитті або приєднанні, товариство зобов'язане письмово повідомити про це кредиторів товариства і опублікувати в офіційному друкованому органі повідомлення про ухвалене рішення. Публічне товариство зобов'язане також повідомити про прийняття такого рішення кожну фондову біржу, на якій воно пройшло процедуру лістингу.

2. Кредитор, вимоги якого до акціонерного товариства, діяльність якого припиняється внаслідок злиття, приєднання, поділу, перетворення або з якого здійснюється виділ, не забезпечені договорами застави чи поруки, протягом 20 днів після надіслання йому повідомлення про припинення товариства може звернутися з письмовою вимогою про здійснення на вибір товариства однієї з таких дій: забезпечення виконання зобов'язань шляхом укладення договорів застави чи поруки, дострокового припинення або виконання зобов'язань перед кредитором та відшкодування збитків, якщо інше не передбачено правочином між товариством та кредитором. У разі якщо кредитор не звернувся у строк, передбачений цією частиною, до товариства з письмовою вимогою, вважається, що він не вимагає від товариства вчинення додаткових дій щодо зобов'язань перед ним.

Злиття, приєднання, поділ, виділ або перетворення не можуть бути завершені до задоволення вимог, заявлених кредиторами.

Якщо розподільний баланс або передавальний акт не дає можливості визначити, до кого з правонаступників перейшло зобов'язання або чи залишилося за ним зобов'язаним товариство, з якого був здійснений виділ, правонаступники та товариство, з якого був здійснений виділ, несуть солідарну відповідальність за таким зобов'язанням.

Стаття 83. Злиття акціонерних товариств

1. Злиттям акціонерних товариств визнається виникнення нового акціонерного товариства-правонаступника з переданням йому згідно з передавальними актами всіх прав та обов'язків двох або більше акціонерних товариств одночасно з їх припиненням.

Акціонерне товариство може брати участь у злитті лише з іншим акціонерним товариством.

2. Наглядова рада кожного з акціонерних товариств, що бере участь у злитті, виносить на затвердження загальних зборів кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, питання про припинення товариства шляхом злиття, затвердження договору про злиття, статуту товариства, створюваного в результаті злиття, затвердження передавального акта.

3. Утворення органів акціонерного товариства-правонаступника проводиться на спільних загальних зборах акціонерів товариств, що беруть участь у злитті. Порядок голосування на спільних загальних зборах акціонерів може бути визначений договором про злиття товариств.

4. Не підлягають конвертації акції товариств, що припиняються внаслідок злиття, які викуплено товариством-емітентом або власником яких є товариство, що бере участь у злитті разом з товариством-емітентом.

Такі акції підлягають анулюванню в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. При злитті товариств усі права та обов'язки кожного з них переходять до товариства-правонаступника відповідно до передавального акта.

6. Процедура злиття акціонерних товариств здійснюється за таким порядком:

1) прийняття загальними зборами кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, рішення про припинення товариства шляхом злиття, про створення комісії з припинення товариства, а також про обрання персонального складу комісії з припинення;

2) задоволення вимог кредиторів, заявлених до акціонерного товариства, відповідно до статті 89 цього Закону;

3) реалізація акціонерами товариства права вимоги обов'язкового викупу належних їм цінних паперів акціонерного товариства в порядку, передбаченому статтями 66, 67 цього Закону;

4) складення комісією з припинення товариства передавального акта;

5) прийняття наглядовою радою кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, рішення про затвердження проекту статуту акціонерного товариства, створюваного в результаті злиття акціонерних товариств, про затвердження проекту договору про злиття акціонерних товариств, про затвердження пояснень до умов договору про злиття, про схвалення передавального акта, підготовленого комісією з припинення товариства, а також про затвердження умов конвертації акцій товариства, що припиняється, в акції товариства, створюваного в результаті злиття акціонерних товариств;

6) отримання наглядовою радою акціонерного товариства висновку незалежного експерта щодо умов договору про злиття акціонерних товариств;

7) прийняття загальними зборами кожного товариства, що бере участь у злитті, рішення про затвердження передавального акта, про затвердження договору про злиття акціонерних товариств, про затвердження статуту акціонерного товариства, а також про обрання уповноважених осіб акціонерного товариства на здійснення подальших дій щодо припинення акціонерного товариства шляхом злиття;

8) подання уповноваженими особами акціонерних товариств, що беруть участь у злитті, заяви та всіх необхідних документів на реєстрацію випуску акцій до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

9) реєстрація Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку випуску акцій та видача тимчасового свідоцтва про реєстрацію випуску акцій;

10) присвоєння акціям міжнародного ідентифікаційного номера цінних паперів;

11) укладення з депозитарієм договору про обслуговування емісії акцій;

12) обмін акцій товариства, створюваного в результаті злиття, на акції товариств, що припиняються;

13) затвердження результатів розміщення (обміну) акцій уповноваженими особами акціонерних товариств, що беруть участь у злитті;

14) державна реєстрація статуту акціонерного товариства, створюваного в результаті злиття, в органах державної реєстрації;

15) подання Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати розміщення (обміну) акцій;

16) реєстрація Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати розміщення (обміну) акцій створюваного в результаті злиття товариства на акції товариств, що припиняються, та скасування Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку реєстрації випуску акцій товариств, що припинилися;

17) державна реєстрація припинення акціонерних товариств, що припинилися шляхом злиття;

18) отримання свідоцтва про державну реєстрацію випуску акцій товариства, створюваного в результаті злиття.

Стаття 84. Приєднання акціонерного товариства

1. Приєднанням акціонерного товариства визнається припинення акціонерного товариства (кількох товариств) з

передачею ним (ними) згідно з передавальним актом усіх його (їх) прав та обов'язків іншому акціонерному товариству-правонаступнику.

Акціонерне товариство може приєднатися лише до іншого акціонерного товариства.

2. Наглядова рада кожного акціонерного товариства, що приєднується, виносить на затвердження загальними зборами питання про приєднання і про затвердження договору про приєднання.

Наглядова рада товариства, що приєднується, виносить також на затвердження загальних зборів акціонерів питання про затвердження передавального акта.

3. Спільні загальні збори акціонерів товариств ухвалюють рішення про внесення змін до статуту та, у разі потреби, з інших питань. Порядок голосування на спільних загальних зборах акціонерів визначається договором про приєднання.

4. Якщо акціонерному товариству, до якого здійснюється приєднання, належать більш як 90 відсотків простих акцій товариства, що приєднується, і приєднання не спричиняє необхідності внесення змін до статуту товариства, до якого здійснюється приєднання, пов'язаних із змінами прав його акціонерів, від імені товариства, до якого здійснюється приєднання, рішення про приєднання, затвердження передавального акта та умов договору про приєднання може прийматися його наглядовою радою. У такому разі підготовка пояснень до умов договору про приєднання та отримання висновку незалежного експерта стосовно договору не вимагаються.

5. Не підлягають конвертації акції товариства, що приєднується, які були викуплені цим товариством або власником яких є товариство, до якого здійснюється приєднання, або власником яких є інше товариство, що приєднується.

Не підлягають конвертації акції товариства, до якого здійснюється приєднання, власником яких було товариство, що приєднується.

Такі акції підлягають анулюванню в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

6. Процедура приєднання акціонерних товариств здійснюється аналогічно порядку, визначеному частиною шостою статті 83 цього Закону.

Стаття 85. Поділ акціонерного товариства

1. Поділом акціонерного товариства визнається припинення акціонерного товариства з передачею усіх його прав та обов'язків більше ніж одному новому акціонерному товариству-правонаступнику згідно з розподільним балансом.

Акціонерне товариство може ділитися лише на акціонерні товариства.

2. Наглядова рада акціонерного товариства, що припиняється шляхом поділу, виносить на затвердження загальних зборів акціонерів питання про припинення товариства шляхом поділу, порядок і умови поділу, створення товариств-правонаступників і порядок конвертації акцій товариства, що припиняється, в акції створюваних товариств, затвердження розподільного балансу.

3. Загальні збори акціонерів товариства, що припиняється шляхом поділу, ухвалюють рішення про припинення товариства шляхом поділу, затверджують порядок і умови поділу, створення нових товариств, порядок конвертації акцій товариства, що припиняється, в акції створюваних товариств, затверджують розподільний баланс. Загальні збори кожного створюваного акціонерного товариства ухвалюють рішення про затвердження статуту і утворення органів товариства.

4. Розміщення акцій товариств-правонаступників повинно здійснюватися із збереженням співвідношення, що було між акціонерами у статутному капіталі акціонерного товариства, що припинилося шляхом поділу. Кожен акціонер товариства, що припинилося, отримує акції кожного з товариств-правонаступників.

Не підлягають конвертації акції товариства, що припиняється шляхом поділу, викуплені цим товариством. Такі акції підлягають анулюванню в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Товариство-правонаступник несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями акціонерного товариства, діяльність якого припиняється шляхом поділу, що виникли до поділу та перейшли до іншого акціонерного товариства-правонаступника. Якщо акціонерних товариств-правонаступників, які несуть субсидіарну відповідальність, два чи більше, вони несуть таку відповідальність солідарно.

6. Процедура поділу акціонерних товариств здійснюється аналогічно порядку, визначеному частиною шостою статті 83 цього Закону.

Стаття 86. Виділ акціонерного товариства

1. Виділом акціонерного товариства визнається створення одного чи кількох акціонерних товариств із передачею йому (їм) згідно з розподільним балансом частини прав та обов'язків акціонерного товариства, з якого здійснюється виділ, без припинення такого акціонерного товариства.

З акціонерного товариства може виділитися лише акціонерне товариство.

2. Наглядова рада акціонерного товариства, з якого здійснюється виділ, виносить на затвердження загальних зборів акціонерів товариства питання про виділ, порядок і умови виділу, створення нового товариства (товариств), конвертацію частини акцій товариства, з якого здійснюється виділ, в акції створюваного товариства (розподіл акцій створюваного товариства серед акціонерів товариства, з якого здійснюється виділ, придбання акцій створюваного товариства самим товариством, з якого здійснюється виділ) і порядок такої конвертації (розподілу, придбання), затвердження розподільного балансу.

3. Загальні збори акціонерів товариства, з якого здійснюється виділ, ухвалюють рішення про виділ, порядок і умови виділу, створення нового товариства (товариств), конвертацію частини акцій товариства, з якого здійснюється виділ, в акції створюваного товариства (розподіл акцій створюваного товариства серед акціонерів товариства, з якого здійснюється виділ, придбання акцій створюваного товариства товариством, з якого здійснюється виділ) і порядок такої конвертації (розподілу, придбання), затвердження розподільного балансу.

Загальні збори акціонерів кожного створюваного акціонерного товариства ухвалюють рішення про затвердження статуту і утворення його органів.

4. Розміщення акцій товариства, що виділилося, здійснюється із збереженням співвідношення, що було між акціонерами в статутному капіталі товариства, з якого здійснено виділ.

Акції товариства, з якого здійснюється виділ, викуплені товариством, не можуть передаватися до складу активів товариства-правонаступника та не підлягають конвертації. Такі акції підлягають анулюванню в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Акціонерне товариство, з якого здійснюється виділ, несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями, які перейшли до товариства, що виділилося, згідно з розподільним балансом. Товариство, що виділилося, несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями, які виникли до товариства, з якого здійснюється виділ, перед виділом, але не перейшли до товариства, що виділилося. Якщо товариств, що виділилися, два чи більше, вони солідарно несуть субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями разом з товариством, з якого здійснено виділ.

6. Процедура виділу акціонерних товариств здійснюється аналогічно порядку, визначеному частиною шостою статті 83 цього Закону.

Стаття 87. Перетворення акціонерного товариства

1. Перетворенням акціонерного товариства визнається зміна його організаційно-правової форми з припиненням та передачею всіх його прав і обов'язків підприємницькому товариству-правонаступнику згідно з передавальним актом.

Акціонерне товариство може перетворитися лише на інше господарське товариство або виробничий кооператив.

2. Наглядова рада акціонерного товариства, що перетворюється, виносить на затвердження загальних зборів акціонерного товариства питання про перетворення товариства, про порядок і умови здійснення перетворення, порядок обміну акцій товариства на частки (паї) підприємницького товариства-правонаступника.

3. Загальні збори акціонерів товариства, що перетворюється, ухвалюють рішення про перетворення товариства, про порядок і умови здійснення перетворення, порядок обміну акцій товариства на частки (паї) підприємницького товариства-правонаступника.

Учасники створюваного при перетворенні нового підприємницького товариства ухвалюють на своєму спільному засіданні рішення про затвердження установчих документів такої юридичної особи і обрання (призначення) органів управління відповідно до вимог законодавства.

4. Розподіл часток (паїв) підприємницького товариства-правонаступника відбувається із збереженням співвідношення між частками акціонерів у статутному капіталі акціонерного товариства, що перетворюється.

Не підлягають обміну акції товариства, що перетворюється, викуплені цим товариством, які на дату прийняття рішення про припинення товариства шляхом перетворення не продані та/або не погашені в порядку, визначеному цим Законом. Такі акції підлягають анулюванню в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 88. Ліквідація акціонерного товариства

1. Добровільна ліквідація акціонерного товариства здійснюється за рішенням загальних зборів, у тому числі у зв'язку із закінченням строку, на який товариство створювалося, або після досягнення мети, з якою воно створювалося, у порядку, передбаченому Цивільним кодексом України та іншими актами законодавства, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом. Інші підстави та порядок ліквідації товариства визначаються законодавством.

2. Якщо на момент ухвалення рішення про ліквідацію акціонерне товариство не має зобов'язань перед кредиторами, його майно розподіляється між акціонерами відповідно до статті 89 цього Закону.

3. Рішення про ліквідацію акціонерного товариства, обрання ліквідаційної комісії, затвердження порядку ліквідації, а також порядку розподілу між акціонерами майна, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, вирішують загальні збори акціонерного товариства, якщо інше не передбачено законом.

4. З моменту обрання ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження наглядової ради та виконавчого органу акціонерного товариства. Ліквідаційний баланс, складений ліквідаційною комісією, підлягає затвердженню загальними зборами.

5. Ліквідація акціонерного товариства вважається завершеною, а товариство таким, що припинилося, з дати внесення до Єдиного державного реєстру запису про проведення державної реєстрації припинення товариства в результаті його ліквідації.

Стаття 89. Розподіл майна акціонерного товариства, що ліквідується, між кредиторами та акціонерами

1. У разі ліквідації платоспроможної юридичної особи вимоги її кредиторів та акціонерів задовольняються у такій черговості:

у першу чергу задовольняються вимоги щодо відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншими ушкодженнями здоров'я або смертю, та вимоги кредиторів, забезпечені заставою чи іншим способом;

у другу чергу — вимоги працівників, пов'язані з трудовими відносинами, вимоги автора про плату за використання результату його інтелектуальної, творчої діяльності;

у третю чергу — вимоги щодо податків, зборів (обов'язкових платежів);

у четверту чергу — виплати нарахованих, але не виплачених дивідендів за привілейованими акціями;

у п'яту чергу — виплати за привілейованими акціями, які підлягають викупу відповідно до статті 68 цього Закону;

у шосту чергу — виплати ліквідаційної вартості привілейованих акцій;

у сьому чергу — виплати за простими акціями, які підлягають викупу відповідно до статті 68 цього Закону;

у восьму чергу — розподіл майна між акціонерами — власниками простих акцій товариства пропорційно до кількості належних їм акцій;

у дев'яту чергу — всі інші вимоги.

2. Розподіл майна кожної черги здійснюється після повного задоволення вимог кредиторів (акціонерів) попередньої черги.

У разі розміщення товариством кількох класів привілейованих акцій черговість розподілу майна між акціонерами — власниками кожного класу привілейованих акцій визначається статутом товариства.

У разі недостатності майна товариства, що ліквідується, для розподілу між усіма кредиторами (акціонерами) відповідної черги майно розподіляється між ними пропорційно сумам вимог (кількості належних їм акцій) кожного кредитора (акціонера) цієї черги.

Розділ XVII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім другого речення частини другої статті 20, яке набирає чинності через два роки з дня опублікування цього Закону.

2. Через два роки з дня набрання чинності цим Законом втрачають чинність статті 1-49 Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682) у частині, що стосується акціонерних товариств.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) У Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356):

в абзаці першому частини другої статті 110 слова «а також учасником юридичної особи» замінити словами «учасником юридичної особи, а щодо акціонерних товариств — також Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку»;

у статті 152:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Акціонерне товариство — господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями»;

у частині п'ятій слова «проводить відкриту підписку на акції» замінити словами «здійснює публічне розміщення акцій»;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. Акціонерні товариства за типом поділяються на публічні товариства та приватні товариства. Особливості правового статусу публічних та приватних акціонерних товариств встановлюються законом»;

частину першу статті 153 доповнити словами «а також державою в особі уповноваженого органу, територіальною громадою в особі уповноваженого органу»;

частину другу статті 155 викласти в такій редакції:

«2. У процесі створення акціонерного товариства його акції підлягають розміщенню виключно серед засновників шляхом приватного розміщення. Публічне розміщення акцій здійснюється після отримання свідоцтва про реєстрацію першого випуску акцій»;

у статті 159:

пункти 2 і 3 частини другої викласти в такій редакції:

«2) утворення та ліквідація наглядової ради та інших органів товариства, обрання та відкликання членів наглядової ради;

3) затвердження річного звіту товариства»;

у частині четвертій:

пункт 2 доповнити словами «крім випадків, встановлених законом»;

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«3) питань, передбачених законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств».

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим;

статтю 245 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Довіреність на право участі та голосування на загальних зборах може посвідчуватися реєстратором, депозитарієм, зберігачем, нотаріусом та іншими посадовими особами, які вчиняють нотаріальні дії, чи в іншому порядку, передбаченому законодавством»;

2) у Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144):

статтю 81 виключити;

у першому реченні частини четвертої статті 87 слова «двадцять п'ять» замінити словом «п'ятнадцять»;

у першому реченні абзацу четвертого частини першої статті 88 слова «про діяльність товариства» замінити словами «про товариство»;

3) пункт 23 частини другої статті 7 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 51, ст. 292) доповнити словами «та акціонерні товариства»;

4) в абзаці першому частини другої статті 9 Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 15, ст. 67) слова «виключно на загальних зборах акціонерів» замінити словами «наглядовою радою акціонерного товариства»;

5) у Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 31, ст. 268):

статтю 6 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«2. Акціонер приватного та публічного товариства має переважне право на придбання акцій додаткової емісії.

Переважним правом акціонера визнається:

право акціонера — власника простих акцій придбавати у процесі приватного розміщення товариством прості акції пропорційно частці належних йому простих акцій у загальній кількості емітованих простих акцій;

право акціонера — власника привілейованих акцій придбавати у процесі приватного розміщення товариством привілейовані акції цього або нового класу, якщо акції такого класу надають їх власникам перевагу щодо черговості отримання дивідендів чи виплат у разі ліквідації товариства, пропорційно частці належних акціонеру привілейованих акцій певного класу в загальній кількості привілейованих акцій цього класу.

Порядок реалізації переважного права на придбання акцій додаткової емісії встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку».

У зв'язку з цим частини другу — десяту вважати відповідно частинами третьою — одинадцятою;

пункт 2 частини першої статті 28 виключити;

абзац перший частини шостої статті 40 доповнити реченням такого змісту: «Публічні акціонерні товариства додатково розкривають інформацію про свою діяльність на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку»;

6) частину десяту статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, ст. 456) виключити.

4. До приведення у відповідність із цим Законом закони України, інші нормативно-правові акти діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону розробити і прийняти відповідні підзаконні нормативно-правові акти, передбачені цим Законом.

5. Статути та інші внутрішні положення акціонерних товариств, створених до набрання чинності цим Законом, підлягають приведенню у відповідність з нормами цього Закону не пізніше ніж протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом.

Акціонер акціонерного товариства, статут якого не приведено у відповідність з нормами цього Закону, має право після закінчення зазначеного у цьому пункті строку звернутися до суду з позовом про приведення статуту товариства у відповідність із цим Законом.

6. У разі якщо після набрання чинності цим Законом загальними зборами акціонерного товариства, створеного до набрання чинності цим Законом, прийнято рішення про зміну розміру статутного капіталу товариства, деномінацію акцій та емісію цінних паперів, таке товариство зобов'язане привести свою діяльність у відповідність із цим Законом та внести відповідні зміни до статуту та інших внутрішніх документів товариства.

Невнесення таких змін до статуту та інших внутрішніх документів акціонерного товариства є підставою для відмови в державній реєстрації випуску цінних паперів цього товариства.

7. Акціонерні товариства звільняються від сплати реєстраційного збору під час реєстрації змін до статуту товариства або статуту в новій редакції у зв'язку з приведенням його у відповідність із цим Законом.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
17 вересня 2008 року,
№ 514-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України

Цей Закон спрямований на забезпечення конституційних прав громадян, гарантування економічної безпеки держави, мінімізації можливих збитків для економіки та фінансової системи України від фінансової кризи, яка охопила більшу частину промислово розвинутих країн.

I. Зважаючи на нагальну необхідність підвищення ефективності діяльності державних органів у фінансово-кредитній сфері та з метою забезпечення макроекономічної стабільності в Україні:

Стаття 1. Створити за рахунок понадпланових надходжень від приватизації державного майна у 2008 році та надходжень цих коштів у повному обсязі у 2009 році, а також цільового розміщення державних цінних паперів Стабілізаційний фонд, кошти якого використовуються у встановленому Кабінетом Міністрів України за погодженням із комітетами Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності та з питань бюджету порядку на:

а) надання кредитів (позик) для погашення, рефінансування та/або обслуговування кредитів (позик), одержаних вітчизняними банківськими установами та іншими суб'єктами господарювання в іноземних кредиторів до 15 вересня 2008 року;

б) кредитування або співфінансування довгострокових інфраструктурних, інвестиційних та інноваційних проектів загальнодержавного значення;

в) здешевлення кредитування проектів малого та середнього бізнесу, зокрема таких, що впливають на підвищення рівня зайнятості населення;

г) надання кредитів на завершення будівництва житла, яке здійснюється із залученням іпотечних кредитів і обов'язковою умовою якого є співфінансування з боку банків та забудовників;

ґ) розвиток внутрішнього попиту на товари, що виробляються українськими товаровиробниками для експорту і щодо яких спостерігається погіршення світової кон'юнктури;

д) надання фінансової допомоги банкам (у тому числі з метою збільшення статутних капіталів), поповнення статутних капіталів державних банків та Державної іпотечної установи.

Стаття 2. Держава в особі Міністерства фінансів України може брати участь у формуванні та/або збільшенні статутних капіталів банків (далі — капіталізація банків) шляхом придбання акцій первинної емісії (часток у статутному капіталі) банку чи акцій додаткової емісії (додаткових вкладів) банків в обмін на державні облігації України та/або придбання зазначених акцій за кошти Державного бюджету України. Такі державні облігації України підлягають обов'язковому викупу Національним банком України, у тому числі за рахунок кредитів відповідного призначення міжнародних фінансових організацій, за їх номінальною вартістю протягом п'яти банківських днів з дня надходження пропозиції щодо їх викупу.

Рішення про участь держави у капіталізації банків приймає Кабінет Міністрів України на підставі пропозицій Національного банку України.

Порядок участі держави у капіталізації банків затверджується Кабінетом Міністрів України за погодженням з Національним банком України.

Управління корпоративними правами держави у статутних капіталах банків, що набуті відповідно до цього Закону, здійснюються Міністерством фінансів України.

Рішення про продаж корпоративних прав держави у статутних капіталах банків, що знаходяться в управлінні Міністерства фінансів України, приймає Кабінет Міністрів України відповідно до чинного законодавства. Кошти від їх продажу зараховуються до Державного бюджету України і спрямовуються Міністерством фінансів України на погашення або на вимогу Національного банку України на достроковий викуп державних облігацій України, придбаних Національним банком України відповідно до цієї статті.

Стаття 3. Для прискорення капіталізації банків застосовується спеціальний порядок здійснення відповідних заходів, який визначається Національним банком України, з урахуванням таких особливостей:

у разі настання істотної загрози неплатоспроможності банку рішення про затвердження плану фінансового оздоровлення банку, збільшення статутного капіталу та залучення інвесторів приймаються загальними зборами акціонерів (учасників) банку або тимчасовим адміністратором банку за погодженням з Національним банком України;

відповідно до статуту банку скликаються загальні збори акціонерів (учасників) банку, у тому числі із запрошенням інших ймовірних інвесторів банку, за наслідками яких приймаються рішення про капіталізацію банку та укладаються договори про купівлю акцій (внесення додаткових вкладів) з обов'язковим зазначенням зобов'язань інвестора щодо виконання заходів з фінансового оздоровлення банку;

акціонерам (учасникам) банку надається переважне право на придбання акцій додаткової емісії, додаткових часток у статутному капіталі цього банку;

Міністерство фінансів України на підставі рішення Кабінету Міністрів України придбаває акції (частки у статутному капіталі) залежно від розміру пропозицій учасників та потенційних інвесторів банку;

протягом двох банківських днів після прийняття зборами рішення про капіталізацію банку особи, які висловили намір придбати акції (внести додаткові вклади), зобов'язані внести оплату в розмірі не менше 20 відсотків вартості акцій (додаткових вкладів), залишок коштів сплачується цими особами протягом наступних десяти банківських днів. Якщо повна вартість акцій (додаткових вкладів) не сплачена у встановлений строк, то здійснена часткова оплата не підлягає поверненню протягом одного року та зараховується банком як строковий депозит із ставкою у розмірі половини облікової ставки Національного банку України;

фактичне подання рішення про капіталізацію банку та змін до статуту банку до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку є вичерпною підставою для здійснення нею реєстрації випуску акцій;

фактичне подання змін до статуту банку відповідно на погодження Національному банку України та реєстрацію державному реєстратору вважається відповідно погодженням їх Національним банком України та реєстрацією державним реєстратором;

фактичне подання документів для реєстрації випуску акцій банку вважається реєстрацією випуску акцій банку;

підтвердженням фактичного подання належних документів до Національного банку України, державного реєстратора, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку вважається наявність відмітки органу про прийняття документів (реєстраційний індекс) і розрахункового документа, що підтверджує надання послуг поштового відділення з описом вкладення;

покупці акцій банку набувають права власності на акції за умови повної оплати їх вартості та фактичного подання рішення про капіталізацію банку та змін до статуту банку до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку для реєстрації випуску акцій;

покупці часток банку набувають права власності на частки за умови повної оплати їх вартості та фактичного подання рішення про капіталізацію банку та змін до статуту банку державному реєстратору.

При цьому Національний банк України має право встановлювати скорочені строки здійснення заходів, пов'язаних із капіталізацією банку, порівняно із строками, визначеними іншими законами України.

Після оформлення прав власності на корпоративні права всіх учасників банку та вирішення питання формування органів управління банку Національний банк України протягом семи банківських днів приймає рішення про закінчення процедури тимчасової адміністрації банку.

У разі здійснення заходів з поліпшення фінансового стану банків за зверненням загальних зборів акціонерів рішення щодо визначення основних напрямів діяльності банку та затвердження звітів про їх виконання, внесення змін та доповнень до статуту та розміру статутного капіталу банку, обрання і відкликання членів спостережної (наглядової) ради банку, здійснення додаткового випуску (емісії) акцій, розподілу прибутку банку, припинення його діяльності, призначення ліквідатора, затвердження ліквідаційного балансу можуть бути оскаржені до суду протягом одного місяця з дня їх прийняття.

Стаття 4. Запровадити мораторій на розподіл чистого прибутку банку (нарахування, виплати дивідендів, репатріації), якщо такий банк протягом року, за який нараховуються дивіденди:

має балансові збитки за результатами трьох поточних календарних місяців та/або;

має балансові збитки протягом будь-якого календарного місяця у розмірі, що дорівнюють або перевищують 30 відсотків від його статутного капіталу та/або;

порушує норматив поточної ліквідності більше ніж на 20 відсотків від його нормативного значення за банківський день два і більше разів за поточні 30 банківських днів та/або;

протягом десяти послідовних банківських днів має зобов'язання, класифіковані як прострочені, у сумі, яка дорівнює або перевищує 20 відсотків від суми його загальних зобов'язань.

Мораторій на розподіл чистого прибутку поширюється також на банки, які знаходяться під тимчасовою адміністрацією банку, запровадженою відповідно до законодавства.

Дозволяється, як виняток, розподіл чистого прибутку банку для нарахування дивідендів власникам корпоративних прав за умови використання їх на збільшення статутного капіталу банку.

II. З метою забезпечення реалізації заходів, визначених розділом I цього Закону, внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У статті 46 Бюджетного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., №37-38, ст. 189):

пункт 3 частини першої доповнити словами «видатків, пов'язаних з капіталізацією банків, та видатків, що здійснюються із Стабілізаційного фонду»;

частину третю доповнити словами «крім видатків, пов'язаних з капіталізацією банків, та видатків, що здійснюються із Стабілізаційного фонду».

2. Перше речення частини третьої статті 86 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№18—22, ст. 144) доповнити словами «крім випадків, передбачених Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» протягом строку його дії».

3. Частину третю статті 13 Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №49, ст. 682; 1994 р., №3, ст. 11) доповнити словами «крім випадків, передбачених Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» протягом строку його дії».

4. У Законі України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., №21, ст. 156 із наступними змінами):

1) підпункт 6.2.6 пункту 6.2 статті 6, пункти 11.21 і 11.29 статті 11 виключити;

2) статтю 8^1 викласти у такій редакції:

«Стаття 8^1. Спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського і лісового господарства та рибальства

8^1.1. Резидент, який провадить підприємницьку діяльність у сфері сільського і лісового господарства та рибальства та відповідає критеріям, встановленим у пункті 8^1.6 цієї статті (далі — сільськогосподарське підприємство), може обрати спеціальний режим оподаткування.

8^1.2. Згідно із спеціальним режимом оподаткування сума податку на додану вартість, нарахована сільськогосподарським підприємством на вартість поставлених ним сільськогосподарських товарів (послуг), не підлягає сплаті до бюджету та повністю залишається у розпорядженні такого сільськогосподарського підприємства для відшкодування суми податку, сплаченої (нарахованої) постачальнику на вартість виробничих факторів, а за наявності залишку такої суми податку — для інших виробничих цілей.

8^1.3. Якщо сума податку на додану вартість, сплачена (нарахована) сільськогосподарським підприємством постачальнику на вартість виробничих факторів, перевищує суму податку, нараховану по операціях з поставки сільськогосподарських товарів (послуг), то різниця між такими сумами не підлягає бюджетному відшкодуванню.

8^1.4. При вивезенні сільськогосподарських товарів (супутніх послуг) у митному режимі експорту сільськогосподарське підприємство — виробник таких товарів (послуг) має право на бюджетне відшкодування податку на додану вартість, сплаченого (нарахованого) постачальникам товарів (послуг), вартість яких включається до складу виробничих факторів. Таке відшкодування здійснюється у загальному порядку.

8^1.5. Платник податку, який придбаває сільськогосподарські товари (послуги) у сільськогосподарського підприємства, який обрав спеціальний режим оподаткування, має право збільшити податковий кредит на суму сплаченого (нарахованого) податку у загальному порядку.

8^1.6. Сільськогосподарським вважається підприємство, основною діяльністю якого є поставка вироблених (наданих) ним сільськогосподарських товарів (послуг) на власних або орендованих виробничих потужностях, в якій питома вага вартості сільськогосподарських товарів (послуг) становить не менше 75 відсотків вартості всіх товарів (послуг), поставлених протягом попередніх дванадцяти послідовних звітних податкових періодів сукупно.

Ця норма діє з урахуванням того, що:

а) для новоствореного сільськогосподарського підприємства, зареєстрованого як суб'єкт господарювання, який здійснює господарську діяльність менше дванадцяти календарних місяців, така питома вага сільськогосподарських товарів (послуг) розраховується за наслідками кожного звітного податкового періоду;

б) з метою розрахунку такої питомої ваги до складу основної діяльності сільськогосподарського підприємства не включаються оподатковувані операції з поставки капітальних активів, що перебували у складі його основних фондів не менше дванадцяти послідовних звітних податкових періодів сукупно, якщо такі поставки не були постійними і не становили окремої підприємницької діяльності.

8^1.7. Сільськогосподарськими вважаються товари, зазначені у групах 1—24 УКТ ЗЕД згідно із Законом України «Про Митний тариф України», якщо такі товари вирощуються, відгодовуються, виловлюються або збираються (заготовляються) безпосередньо платником податку — суб'єктом спеціального режиму оподаткування (крім придбання таких товарів у інших осіб), а також продукти обробки (переробки) таких товарів, які поставляються зазначеним платником податку — їх виробником.

8^1.8. Норми цієї статті не поширюються на виробників підакцизних товарів, крім підприємств первинного виноробства, які поставляють виноматеріали (коди УКТ ЗЕД 2204 29 — 2204 30).

8^1.9. Сільськогосподарське підприємство надає покупцю податкову накладну в порядку, встановленому пунктом 7.2 статті 7 цього Закону.

8^1.10. Для отримання свідоцтва про реєстрацію як суб'єкта спеціального режиму оподаткування сільськогосподарське підприємство реєструється у відповідному податковому органі за правилами та у строки, що визначені статтею 9 цього Закону для реєстрації платників податку на додану вартість.

У свідоцтві про реєстрацію сільськогосподарського підприємства як суб'єкта спеціального режиму оподаткування, крім відомостей, передбачених у свідоцтві про реєстрацію платника податку на додану вартість на загальних підставах, повинен міститися перелік видів діяльності такого сільськогосподарського підприємства.

8^1.11. Якщо суб'єкт спеціального режиму оподаткування поставляє протягом попередніх дванадцяти послідовних звітних податкових періодів сукупно несільськогосподарські товари (послуги), питома вага яких перевищує 25 відсотків від вартості всіх поставлених товарів (послуг), то:

а) на таке підприємство не поширюється спеціальний режим оподаткування, встановлений цією статтею. Таке підприємство зобов'язане визначити податкове зобов'язання з цього податку за наслідками звітного періоду, в якому було допущено таке перевищення, і сплатити податок до бюджету в загальному порядку;

б) податковий орган виключає таке підприємство з реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування та може повторно включити його до такого реєстру після спливу наступних дванадцяти послідовних звітних податкових періодів за наявності підстав, визначених цією статтею;

в) таке підприємство вважається платником цього податку на загальних підставах з першого числа місяця, в якому було допущено таке перевищення.

У разі запровадження в установленому порядку правового режиму надзвичайної екологічної ситуації, надзвичайного або воєнного стану норми цього пункту починають застосовуватися після закінчення дії відповідного правового режиму.

Якщо суб'єкти спеціального режиму оподаткування не можуть самостійно покрити збитки, що виникли внаслідок дії правового режиму надзвичайної екологічної ситуації, надзвичайного або воєнного стану у строки, зазначені у попередньому абзаці, то за поданням хоча б двох з таких суб'єктів Кабінет Міністрів України має право продовжити строк застосування спеціального режиму оподаткування для всіх сільськогосподарських підприємств, що знаходяться у зонах такої надзвичайної екологічної ситуації, надзвичайного або воєнного стану, без дотримання розміру питомої ваги, встановленої цим пунктом. Це правило не застосовується, якщо ризики втрати товарів (запасів) були належно застраховані.

8^1.12. Свідоцтво про реєстрацію сільськогосподарського підприємства як суб'єкта спеціального режиму оподаткування підлягає анулюванню у разі, якщо:

а) сільськогосподарське підприємство подає заяву про зняття його з реєстрації як суб'єкта спеціального режиму оподаткування та/або заяву про його реєстрацію як платника цього податку на загальних підставах;

б) сільськогосподарське підприємство підлягає реєстрації платником цього податку на загальних підставах;

в) сільськогосподарське підприємство припиняється шляхом ліквідації або реорганізації;

г) сільськогосподарське підприємство не подає податкової звітності з цього податку протягом останніх дванадцяти послідовних звітних податкових періодів.

У таких випадках сільськогосподарське підприємство зобов'язане повернути податковому органу свідоцтво про реєстрацію як суб'єкта спеціального режиму оподаткування.

8^1.13. Сільськогосподарське підприємство — суб'єкт спеціального режиму оподаткування подає податкову декларацію у строки та в порядку, що встановлені для інших платників податку. Форма податкової декларації, яка надається сільськогосподарським підприємством — суб'єктом спеціального режиму оподаткування, затверджується у порядку, встановленому підпунктом «ї» підпункту 4.4.2 пункту 4.4 статті 4 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань

платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами».

8^1.14. Сільськогосподарське підприємство — суб'єкт спеціального режиму оподаткування застосовує ставки податку, встановлені пунктом 6.1 статті 6 цього Закону.

8^1.15. Для цілей цієї статті застосовуються такі терміни:

8^1.15.1. виробничі фактори:

а) товари (послуги), які придбаваються сільськогосподарським підприємством для їх використання у виробництві сільськогосподарської продукції, а також основні фонди, які придбаваються (споруджуються) з метою їх використання у виробництві сільськогосподарської продукції.

У разі якщо товари (послуги), основні фонди, виготовлені та/або придбані, використовуються сільськогосподарським підприємством частково для виготовлення сільськогосподарських товарів (послуг), а частково для інших товарів (послуг), то сума сплаченого (нарахованого) податкового кредиту розподіляється виходячи з частки використання таких товарів (послуг), основних фондів в операціях сільськогосподарського виробництва та відповідно в інших операціях;

б) послуги, супутні поставці сільськогосподарського товару, який вирощується, відгодовується, виловлюється або збирається (заготовлюється) безпосередньо платником податку:

сіяння та саджання рослин, збирання врожаю, його брикетування чи складування, проведення інших польових робіт, включаючи внесення добрив та засобів захисту рослин;

пакування та підготовка до продажу, в тому числі сушіння, очищення, розмелювання, дезінфекція та силосування сільськогосподарської продукції;

зберігання сільськогосподарської продукції;

вирощування, розведення, відгодівля та забій свійських сільськогосподарських тварин, застосування засобів захисту тварин, проведення протиепізоотичних заходів;

надання послуг іншим сільськогосподарським підприємствам з використання сільськогосподарської техніки, крім надання її у фінансову оренду (лізинг);

надання послуг, супутніх веденню сільськогосподарської діяльності, а саме з питань оподаткування, бухгалтерської звітності та обліку, організації внутрішнього виробничого управління;

знищення бур'яну та шкідливих комах, оброблення посівів і сільськогосподарських площ засобами захисту рослин, а також використання засобів захисту тварин;

експлуатація меліоративних зрошувальних та осушувальних систем для посівних площ та сільськогосподарських угідь;

розділ м'яса для товарної кондиції;

8^1.15.2. діяльність у сфері сільського господарства:

а) виробництво продукції рослинництва, а саме рослинних культур, а також вирощення фруктів та овочів, квітів та декоративних рослин (у відкритих або закритих ґрунтах), грибів, насіння, прянощів, саджанців та водоростей;

б) виробництво продукції тваринництва, а саме свійських сільськогосподарських тварин, птахівництва, кролівництва, бджільництва, а також розведення шовкопрядів, змій та інших плазунів або слимаків та інших наземних ссавців, безхребетних та комах; а також їх обробка, переробка та/або консервація;

8^1.15.3. діяльність у сфері лісового господарства (лісництва):

а) залісення, вирощування і догляд за деревами або чагарниками чи вирубування дерев та/або чагарників;

б) збирання дикорослих грибів та ягід, інших дикорослих рослин, їх обробка та консервація;

8^1.15.4. діяльність у сфері рибальства:

а) розведення та виловлення прісноводної (лиманної) риби чи інших прісноводних (лиманних);

б) розведення та виловлення морської або океанічної риби або безхребетних;

в) розведення та виловлення мушлів, вустриць, ракоподібних, жаб, дикорослих водоростей;

г) обробка та/або консервація риби або інших прісноводних чи морських безхребетних, мушлів, вустриць, ракоподібних, жаб, дикорослих водоростей;

8^1.15.5. обробка чи переробка продукції, одержаної в результаті діяльності платника податку у сфері сільського та лісового господарства і рибальства, вважається діяльністю у сфері сільського та лісового господарства і рибальства за умови, якщо така продукція вирощується, відгодовується, виловлюється або збирається (заготовлюється) безпосередньо платником податку (крім їх придбання в інших осіб).

8^1.15.6. Виходячи з норм цього пункту, Кабінет Міністрів України визначає та оприлюднює повний перелік видів діяльності, на які поширюються норми цієї статті, згідно з Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності», затвердженим відповідно до Закону України «Про стандартизацію»;

3) статтю 11 доповнити пунктом 11.46 такого змісту:

«11.46. Тимчасово, до 1 січня 2012 року, звільняються від оподаткування операції з ввезення на митну територію України племінних чистопородних тварин великої рогатої худоби або генетичного матеріалу (коди УКТ ЗЕД 0102 10 10 00, 0102 10 30 00, 0102 10 90 00, 0511 10 00 00, 0511 99 90 10), що здійснюються суб'єктами спеціального режиму оподаткування, встановленого статтею 8^1 цього Закону. Операції з подальшої поставки зазначених племінних чистопородних тварин великої рогатої худоби або генетичного матеріалу оподатковуються у загальному порядку».

5. У Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., №27, ст. 181; 1998 р., №10, ст. 35; 2003 р., №12, ст. 88):

1) підпункт 4.2.1 пункту 4.2 статті 4 доповнити абзацом другим такого змісту:

«До валових доходів платника, який зареєстрований як суб'єкт спеціального режиму оподаткування згідно із статтею 8^1 Закону України «Про податок на додану вартість», включається позитивна різниця між сумами податку на додану вартість, нарахованими таким сільськогосподарським підприємством на ціну поставлених ним сільськогосподарських товарів протягом звітного або попередніх звітному періодів, та сумами податку на додану вартість, сплаченими (нарахованими) ним протягом звітного періоду на ціну виробничих факторів, визначених пунктом 8^1.15 статті 8^1 зазначеного Закону»;

2) підпункт 5.3.3 пункту 5.3 статті 5 доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«До валових витрат платника, який зареєстрований як суб'єкт спеціального режиму оподаткування згідно із статтею 8^1 Закону України «Про податок на додану вартість», включається від'ємна різниця, розрахована за правилами абзацу другого підпункту 4.2.1 пункту 4.2 статті 4 цього Закону».

6. У Законі України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., №29, ст. 238; 2000 р., №14-15-16, ст. 121, №42, ст. 351; 2002 р., №5, ст. 30):

1) частину третю статті 5 викласти в такій редакції:

«Національний банк за підсумками року у разі перевищення кошторисних доходів над кошторисними витратами, затвердженими на поточний бюджетний рік, вносить до Державного бюджету України наступного за звітним року позитивну різницю, частина якої в обсязі 25 відсотків, але не менше 1 млрд гривень, щорічно спрямовується на поповнення коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, капіталізацію банків та Державної іпотечної установи, а перевищення витрат над доходами відшкодовується за рахунок Державного бюджету України наступного за звітним року»;

2) пункт 2 частини першої статті 42 викласти в такій редакції:

«2) надає кредити Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за обліковою ставкою, встановленою Національним банком України».

7. У Законі України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., №5-6, ст. 30):

1) частину п'яту статті 19 доповнити реченням такого змісту: «У разі реорганізації банку за результатами процедури тимчасової адміністрації рішення про надання банківської ліцензії приймається Національним банком України протягом триденного терміну з дня отримання повного пакета документів, зазначених у цій статті»;

2) перше речення частини другої статті 32 викласти в такій редакції:

«Формування та капіталізація банку здійснюються шляхом грошових внесків, крім випадків, передбачених Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» протягом строку його дії»;

3) статтю 56 доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) щодо кількості акцій (паїв) банку, які знаходяться у власності членів виконавчого органу банку, та перелік осіб, частки яких у статутному капіталі банку перевищують п'ять відсотків»;

4) підпункт «з» пункту 4 частини першої статті 73 викласти в такій редакції:

«з) примусової реорганізації банку»;

5) статтю 78 доповнити частинами другою та третьою такого змісту:

«У разі призначення Національним банком України тимчасової адміністрації банку реорганізація банку та емісія акцій банку здійснюються за рішенням тимчасового адміністратора у порядку, який встановлюється Національним банком України.

Тимчасовий адміністратор має право призначити своїм рішенням спостережну (наглядову) раду та правління банку після здійснення ним реорганізації та/або емісії акцій банку»;

6) частину другу статті 90 виключити.

8. У Законі України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., №5, ст. 30; 2007 р., № 2, ст. 15):

1) у частині першій статті 3 слова і цифри «але не більше 1200» замінити словами і цифрами «але не більше 150 000»;

2) частину першу статті 21 доповнити пунктом 4^1 такого змісту:

«4^1) щорічні внески Національного банку України від перевищення кошторисних доходів над кошторисними витратами у розмірі, встановленому законом»;

3) частину третю статті 24 виключити;

4) частину п'яту статті 25 викласти в такій редакції:

«Національний банк України має право надавати Фонду кредити за обліковою ставкою, встановленою Національним банком України».

9. У Законі України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., №№5—8, ст. 78, №25, ст. 241, №27—28, ст. 253, №36—37, ст. 278; із змінами, внесеними законами України від 2 вересня 2008 року №346-VI, від 3 вересня 2008 року №354-VI, від 19 вересня 2008 року №565-VI, від 24 вересня 2008 року №589-VI):

1) статтю 13 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Установити, що у 2008 році державні гарантії за кредитами надаються Кабінетом Міністрів України в установленому ним порядку відповідно до частин першої та другої статті 17 Бюджетного кодексу України загальним обсягом до 10.000.000 тис. гривень».

У зв'язку з цим частини третю та четверту вважати відповідно частинами четвертою та п'ятою;

2) доповнити статтею 33^1 такого змісту:

«Стаття 33^1. Установити, що відкрите акціонерне товариство «Державний експортно-імпортний банк України» (ВАТ «Укрексімбанк») реінвестує чистий прибуток, отриманий за наслідками 2008 року, та нерозподілений чистий прибуток минулих років у свій статутний капітал, але не менше 500 млн гривень»;

3) статтю 57 доповнити частиною другою такого змісту:

«Міністерство фінансів України щомісячно за результатами виконання місцевих бюджетів надає на термін до дванадцяти календарних місяців безвідсоткові позички на умовах повернення у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку відповідним місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування в обсягах невиконання розрахунково визначених Міністерством фінансів України прогнозних надходжень доходів місцевих бюджетів на 2008 рік, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, визначених у додатку №6 до цього Закону. З цією метою Міністерство фінансів України затверджує на 2008 рік помісячний розпис зазначених доходів та доводить його до відповідних місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Погашення зазначених позичок здійснюється за результатами річного звіту у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

4) абзац перший статті 76 викласти в такій редакції:

«Стаття 76. Установити, що у 2008 році передача в оренду державного та комунального майна здійснюється виключно на конкурсних засадах, крім державного та комунального майна, що передається в оренду бюджетним установам, музеям, підприємствам і громадським організаціям у сфері культури і мистецтв (у тому числі національним творчим спілкам та їх членам під творчі майстерні), громадським організаціям ветеранів, громадським організаціям інвалідів, центрам професійної, соціальної реабілітації інвалідів та центрам ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів, а також підприємствам та організаціям громадських організацій інвалідів, яким визначена доцільність надання державної допомоги відповідно до статей 14^1, 14^2 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», Пенсійному фонду України та його органам, державним видавництвам та підприємствам книгорозповсюдження»;

5) доповнити статтями 84^1 — 84^3 такого змісту:

«Стаття 84^1. Установити, що надходження від приватизації державного майна понад обсяги, визначені статтею 22 цього Закону, спрямовуються на створення Стабілізаційного фонду у складі Державного бюджету України в обсягах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України.

На суму зазначених надходжень до Державного бюджету України Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування, кредитування та видатки державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатках №2, №3, №4 до Закону.

Стаття 84^2. Дозволити Кабінету Міністрів України здійснювати поповнення статутних капіталів державних банків понад обсяги, визначені у додатку №3 до цього Закону, за рахунок надходжень коштів, отриманих від державних запозичень понад обсяги, встановлені додатком №2 до цього Закону, з відповідним коригуванням загального обсягу державного боргу, визначеного статтею 10 цього Закону.

На суму зазначених надходжень до Державного бюджету України Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування та видатки державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатках №2, №3 до цього Закону.

Стаття 84^3. Установити, що за рішенням Кабінету Міністрів України можуть придбаватися акції банків (частки, паї) в обмін на державні облігації України, випущені чи отримані понад обсяги, встановлені додатком №2 до цього Закону, з відповідним коригуванням загального обсягу державного боргу, визначеного статтею 10 цього Закону.

На обсяг випущених державних облігацій України Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатку №2 до цього Закону».

10. Абзаци перший та другий пункту 12 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№49—51, ст. 376) замінити одним абзацом такого змісту:

«12. Перетворення Пенсійного фонду в неприбуткову самоврядну організацію здійснюється відповідно до окремо прийнятого спеціального Закону. До прийняття відповідного рішення функції виконавчої дирекції Пенсійного фонду, її територіальних органів виконують відповідно Пенсійний фонд України та головні управління Пенсійного фонду в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі і управління Пенсійного фонду України в районах, містах, районах у містах».

У зв'язку з цим абзаци третій — шостий вважати відповідно абзацами другим — п'ятим.

11. В абзаці першому частини першої статті 9 Закону України «Про фіксований сільськогосподарський податок» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., №5—6, ст. 39, №9—10, ст. 69; 2000 р., №37, ст. 308; 2003 р., №46, ст. 365) слова та цифри «і діє до 31 грудня 2009 року» виключити.

III. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім пунктів 4 і 5 розділу II цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2009 року.

2. Цей Закон діє до прийняття Верховною Радою України у зв'язку із стабілізацією фінансово-економічної ситуації в Україні рішення щодо втрати чинності розділом I цього Закону та щодо редакції відповідних положень законів України, зміни до яких передбачені розділом II цього Закону, але не пізніше ніж до 1 січня 2011 року.

3. До приведення законодавства у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом розробити Порядок використання коштів Стабілізаційного фонду, передбачивши їх використання на напрями, визначені у пункті 1 розділу I цього Закону.

5. Установити, що розміри прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати змінюються відповідно до індексу інфляції (індексу споживчих цін).

6. Кабінету Міністрів України, Національному банку України у місячний строк з дня опублікування цього Закону:

1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

2) забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону.

7. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня опублікування цього Закону забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

8. Національному банку України у місячний строк з дня опублікування цього Закону розглянути питання доцільності врахування субординованого боргу в основному капіталі банків у сумі до 100 відсотків розміру основного капіталу.

9. Кабінету Міністрів України доопрацювати та внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про Державний бюджет України на 2009 рік, який повинен бути розрахований на бездефіцитній основі.

10. Кабінету Міністрів України під час розроблення законопроекту про Державний бюджет України на відповідний рік передбачити кошти для компенсації за рахунок загального фонду державного бюджету втрат сільськогосподарських товаровиробників, що виникли у зв'язку із змінами механізму обкладення податком на додану вартість операцій з продажу переробним підприємствам молока і м'яса в живій вазі.

Президент України
Віктор ЮЩЕНКО.

м. Київ,
31 жовтня 2008 року,
№ 639—VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2008—2012 роки

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Затвердити Загальнодержавну цільову науково-технічну космічну програму України на 2008—2012 роки.

2. Кабінету Міністрів України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік передбачати виділення коштів для здійснення заходів, визначених Загальнодержавною цільовою науково-технічною космічною програмою України на 2008—2012 роки, виходячи з фінансових можливостей Державного бюджету України.

3. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
30 вересня 2008 року.
№ 608—VI.

ОГОЛОШЕННЯ

№ 211 (4461) СЕРЕДА, 5 ЛИСТОПАДА 2007

6 листопада в Україні утримається мінлива хмарність. Без істотних опадів, лише у східній частині та на півночі Лівобережжя невеликий дощ. Уночі та вранці подекуди туман. Температура в західних, південних областях та в Криму вночі 4—10°, удень 10—16°, на Закарпатті до 19°, на решті території вночі 3—9° тепла, вдень 5—11°.

ЦЬОГО ДНЯ, 5 ЛИСТОПАДА

❐ 1733. У Переяславі (Київщина) народився Михайло Херасков, один із зачинателів російської літератури. Автор поем, комедій, трагедій, байок. ❐ 1823. В Охтирці (Сумщина) народився поет Яків Щоголів (збірки «Ворскло», «Слобожанщина»). ❐ 1854. Інкерманська битва під Севастополем (між російськими та англо-французькими військами). 1922. У Києві машинобудівний завод Гретера і Криванека перейменовано на «Більшовик». ❐ 1953. У столиці України став до ладу перший в СРСР суцільнозварний міст через Дніпро — міст Патона. ❐ 1958. У с. Нові Петрівці відкрито пам'ятник-музей визволення Києва від гітлерівських загарбників. ❐ 1961. Київське «Динамо» вперше стало чемпіоном СРСР з футболу.

Ліквідатор ТОВ "Агрофірма "Зелений Гай" спільно з ПП "Центр антикризових технологій" повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута.

На публічні торги виставляється наступне майно:

Лот №1: Майновий комплекс, розташований за адресою: Запорізька обл., Гуляйпільский р-н, м. Гуляйполе, вул. Донецька, 50, у складі: прохідна - "Б", молочник - "Г", "г", корівники: №1 - "Д", №2 - "Ж", №3 - "З", №4 - "К", "к", "к1", "к2", "к3", насосна - "Е", навіси - "Л", "О", "П", "П1", "Ф", "Ц", "Ч", "Ш", службове - "Н", "М", вбиральня - "Р", телятники: №2 - "С", "с", "с1", №3 - "Т", склад - "У", вагова - "Х", санпропускник - "В", підвал - "в", бурякосховище - "Я", прибудова - "я", "я1". Початкова ціна продажу: 952191,55 грн. без ПДВ.

Умови участі в публічних торгах (аукціоні) на сайті: www.bankrot.zp.ua та за телефоном: (061) 228-30-35.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 5 грудня 2008 р. об 11.00 за адресою: 69005, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 158, оф. 227".

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44Б) за позовом ТОВ «Гранд Буд-Сервіс» 16.10.2008 року була винесена Постанова про визнання Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансовий експерт» (04075, м. Київ, вул. Гамарника, 56, р/р 26506301003719 в АКБ «Трансбанк», МФО 300089, ЄДРПОУ 32663771) банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури.

Справа 24/390-Б. Ліквідатором банкрута призначено ТОВ «Гранд Буд-Сервіс» (01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 26), контактний телефон (067) 404-30-31.

ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області (69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф.95) та ліквідатор ПП Бросленка Артема Анатолійовича

повідомляють про проведення повторних публічних торгів (аукціону) з реалізації майна приватного підприємця-банкрута.

На публічні торги (аукціон) виставляється наступне майно:

Лот №1: 1/3 частина двокімнатної квартири загальною площею 51,3 кв.м., що розташована за адресою: Запорізька область, м. Бердянськ, вул. К. Маркса, 29, кв. 51. Початкова ціна продажу 46 270,00 грн., без ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості зараховується на рахунок ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області № 2600827020 в ЗОД "Райффайзенбанк "Аваль", МФО 313827, ЄДРПОУ 26252756. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 04 грудня 2008 р. включно, час прийому: Пн.-Пт.- 11.00-16.00. Договір купівлі-продажу укладається на підставі затвердженого протоколу проведення публічних торгів.

Умови участі в аукціоні за телефоном: (061) 220-42-07.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 08 грудня 2008 р. о 12.00 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) за позовом Управління ПФУ у Тростянецькому районі, порушено справу № 5/229 — 08 та визнано банкрутом Приватного підприємства «Чайка — Х» (вул. Могильчака, 24, смт. Тростянець, Вінницької області , код ЄДРПОУ 30165561). Ліквідатором призначено Вінницький обласний сектор з питань банкрутства. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Сумської області (м. Суми, пр. Шевченко, 18/1) по справі № 6/195-08 від 23.10.2008 р. Приватно-виробничо-комерційне підприємство «Рубін» (40007, м. Суми, вул. Харківська, 110/4, код 21101716, п/р 260091864 в СОД АППБ «Аваль», МФО 337483) визнано банкрутом та відрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором боржника призначено арбітражного керуючого Коробку Петра Степановича, ліцензія АВ № 397287 від 03.10.2008 р. Заяви від кредиторів приймаються протягом 30 днів з моменту виходу даного оголошення за адресою: 40021, м. Суми, вул. 20 років Перемоги, 7, оф. 301, тел. (0542) 218-591.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44Б) за позовом ТОВ «Дует-С» 16.10.2008 року була винесена Постанова про визнання Товариства з додатковою відповідальністю «Контраст» (03124, м. Київ, бульвар І. Лепсе, 8, р/р 260063001265/980 в Першій філії КФ АТ «ВАБанк», МФО 321637, ЄДРПОУ 21544431) банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури. Справа 24/389-Б. Ліквідатором банкрута призначено ТОВ «Дует-С» (01010, м. Київ, вул. Московська, 7), контактний телефон (067) 404-30-31.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) визнане банкротом та відкрита ліквідаційна процедура Приватного малого підприємства «Надія», ЄДРПОУ 20317851, адреса: 85000, Донецька обл., м. Добропілля, мікрорайон Молодіжний, 14, Постанова від 16.10.2008 р., Справа № 5/26. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Самсонова О. О., ліцензія № 116081, 85030, Донецька обл., Добропільський р-н, с. Криворіжжя, вул. Комсомольська, 56.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, Адміральська, 22 а) від 21 жовтня 2008 року у справі № 5\483\08 Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНВЕСТ БУД-ПРОЕКТ» (юридична адреса: 54001, м. Миколаїв, вул. Спаська, 1; ЄДРПОУ 35723066) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура за ознаками ст. 51 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» . Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофеєву Ларису Борисівну (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179). Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, Адміральська, 22а) від 21 жовтня 2008 року у справі № 5\480\08 Товариство з обмеженою відповідальністю «АВК-БУД» (юридична адреса: 54055, м. Миколаїв, пр. Леніна, 93 ; ЄДРПОУ 35066898) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура за ознаками ст. 51 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофеєву Ларису Борисівну (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179). Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Протоколом загальних зборів Засновників № 6 від 13.10.2008 р. ТОВ «Антаріс ЛТД», адреса: 04050, м. Київ, вул. Мельникова, буд. 12, код ЄДРПОУ 33749653, вирішено ліквідувати. Місцезнаходження ліквідаційної комісії: м. Київ, вул. Петропавлівська, 56. Поштова адреса для заявок кредиторів: 04086, м. Київ, вул. Петропавлівська, 56. Телефон для довідок +38044-362-53-27.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, Адміральська, 22а) від 21 жовтня 2008 року у справі № 5\484\08 Товариство з обмеженою відповідальністю «Експрес-Техком» (юридична адреса: 54024, м. Миколаїв, пров. 5-й Інгульський, 17; ЄДРПОУ 34949574) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура за ознаками ст. 51 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофеєву Ларису Борисівну (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179). Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Ліквідатор ВАТ «Сільгосптехніка» смт. Теофіполь, вул. Леніна, 75 проводить аукціон по реалізації:

Лот № 1 — майнові активи підприємства - банкрута, в які входять об'єкти нерухомості, обладнання та товарно-матеріальні цінності стартовою ціною — 1950000 грн. (один мільйон дев'ятсот п'ятдесят тисяч гривень 00 копійок) без ПДВ.

Лот № 2 — автотранспортні засоби стартовою ціною — 222763,29 грн. (двісті двадцять дві тисячі сімсот шістдесят три гривні 29 копійок) без ПДВ.

Вартість майна вказана без ПДВ.

Місцезнаходження: смт. Теофіполь, вул. Леніна, 75.

Заявки на придбання приймаються протягом 9 днів з моменту виходу оголошення за адресою:

м. Хмельницький, вул. Пилипчука, 61, кв. 7. Для ознайомлення з об'єктом та подання заявок звертатися за тел. 8 (0382) 616081.

Ухвалою підготовчого засідання Господарського суду АРК (95003, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург/Річна, 29/11) від 07.10.2008 р. по справі № 2-30/5700-2008 відносно Риболовецького сільськогосподарського виробничого кооперативу «Таврія» (АРК, м. Керч, вул. Кірова, 76, ЄДРПОУ 31772324) введено процедуру розпорядження майном боржника. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Борисенко О. М., ліцензія АА 081116 (АР Крим, м. Сімферополь, вул. Куйбишева, 15, кв. 165).

ДПА в Тернопільській області пропонує для реалізації майно ВАТ «Українська тютюнова компанія», яке перебуває в податковій заставі, а саме: обладнання для виробництва тютюнових виробів, у тому числі сигаретні машини, апарати по упаковці сигарет, тонгові лінії, парові котли, станки та інше. Реалізація майна проводитиметься згідно експертної оцінки на цільовому аукціоні. Інформацію про майно, його вартість та дату проведення аукціонів на біржах можна отримати за тел.: 8 (0352) 43-45-42.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 29.09.2008 р. у справі №50/211 Товариство з обмеженою відповідальністю "М-Трейд" (вул. Бурмистенка, 9/10, м. Київ, 03113; код ЄДРПОУ 30111118; п/р 260072861 в АППБ "Аваль", МФО 300335) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та ліквідатором призначено Відкрите акціонерне товариство "САН ІнБев Україна" (вул. Боженка, 87, м. Київ, 03150; код ЄДРПОУ 30965655). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

У зв'язку з втратою полісів, обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, серія ВС номер 0610376, 0610388, вважати дані поліси недійсними.

Господарським судом Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо підприємства:

— постановою від 30.09.2008 року по справі № 5\188-08 товариство з обмеженою відповідальністю «Жовтень-Агро» (код ЄДРПОУ 33074671), розташоване за адресою: 22334, Вінницька область, Літинський район, с. Вербівка. Ліквідатором призначено Глєбова Василя Федоровича (м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 23, ліцензія АВ №158475 від 13.12.06 р., т. 67-33-66) Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (вул. Луначарського, 29, м. Кіровоград, 25022) ухвалою від 14 жовтня 2008 року порушив справу про банкрутство № 11/133 Кіровоградської районної друкарні, юридична адреса: 27654, Кіровоградська область, Кіровоградський район, с. Федорівка, вул. Кравчука, буд. 73 (р/р 260081112, в ВАТ РБ «Аваль», МФО 323538, КОД ЄДРПОУ 02467239). Розпорядником майна призначено Руденка Андрія Леонідовича, Ліцензія Серія АВ № 158208 від 18.08.2006 р. (25066, м. Кіровоград, вул. Тімірязєва, 37/19, кв. 5). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування цього оголошення.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, Адміральська, 22а) від 21 жовтня 2008 року у справі № 5\481\08 Товариство з обмеженою відповідальністю «УМТ-ПІВДЕНЬ» (юридична адреса: 54020, м. Миколаїв, вул. Декабристів, 41\3 ; ЄДРПОУ 35707750) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура за ознаками ст. 51 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофеєву Ларису Борисівну (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179). Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Редактор номера Віталій **ЖЕЖЕРА.**

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2008 рік: для фізичних осіб — 6,00 грн. та 4,00 грн., для підприємств і організацій — 20,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.

Зам. 2939

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4820094010022